

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ο'

ΤΕΥΧ. Α'

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1993

ΑΡΙΘ. 9

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΙΚΟΥ ΠΡΩΤΕΙΟΥ*

Για την αποκατάστασι τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ Βατικανοῦ καὶ γὰρ τῆ δημιουργία συνθηκῶν συνεχίσεως εὐκρινουῶς διαλόγου μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθοδόξων πρέπει ἡ προσπάθεια πρὸς βραχυπρόθεσμη συρρίκνωσι καὶ μεσοπρόθεσμη ἐξάλειψι τῆς Οὐνίας νὰ συνδυασθῇ μετὴν ἀναγκαία ἀποδυνάμωσι τοῦ παπικοῦ Πρωτείου, πού εἶναι ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τοῦ Οὐνιτισμοῦ καὶ τῆς ὅλης «Ἀνατολικῆς Πολιτικῆς» τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ διπλωματικοῦ μηχανισμοῦ τῆς «Ἀγίας Ἐδρας». Ὁ ἀείμνηστος

ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπιστροφή στὴν πρὸ τοῦ σχίσματος ἐκκλησιαστικῆ παραδόσι. Μία τῶν πολλῶν συμβολῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσι αὐτῆ ἦταν ἡ εἰσήγησις τοῦ γράφοντος, πού τὸν Ἰούλιο τοῦ 1989 ἔγινε σὲ γερμανικῆ γλῶσσα στὸ «Οἰκουμενικὸ Συμπόσιον» τοῦ Regensburg τῆς Γερμανίας ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ παπικὸν Πρωτεῖον ἀπὸ τὴν σκοπιὰ τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως»¹⁸⁹. Στὴν εἰσήγησι αὐτῆ, κατόπιν παρουσιάσεως 50 χαρακτηριστικῶν μαρτυριῶν τῶν πρώτων 15 χριστιανικῶν αἰώνων, τὶς ὁποῖες ἐπελέξαμε δειγμα-

Τοῦ κ. **Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου**
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Πάπας Παῦλος ΣΤ' ἔχει ὁμολογήσει χαρακτηριστικῶς: «Ἐχομεν συνειδησιν, ὅτι ὁ Πάπας εἶναι τὸ πλέον σοβαρὸν ἐμπόδιον εἰς τὸν δρόμον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ»¹⁸⁷.

Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ ἐπιτευχθῇ στὸν οἰκουμενικὸν διάλογο μία ἀνατολικοδυτικῆ συνθεσις στὸ ζήτημα τοῦ Πρωτείου¹⁸⁸ καὶ νὰ γίνῃ

λου, Τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, Ἀθήναι, 1930. *Τοῦ ἰδίου*, Ἡ Γ' Οἰκουμενικῆ Σύνοδος καὶ τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης. Ἀπάντησις εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Πίου ΙΑ' «Lux veritatis», Ἀθήναι, 1932. Παναγιώτου *Τρεμπέλα*, Περὶ τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, Ἀθήναι, 1965. Μ. *Φαράντου*, Τὸ παπικὸν πρωτεῖον, Ἀθήναι, 1969. Β. *Bobrinskoy*, Der Primat des Petrus in der Orthodoxen Kirche, Zürich 1961. Ε. *Caspar*, Geschichte des Papstums von den Anfängen bis zur Höhe der Weltherrschaft, τόμ. 1-2, Tübingen 1930, 1933. F. *Dvornik*, Byzance et la primauté romaine, Paris 1964 καὶ σὲ γερμανικῆ μετάφρασι: Byzanz und der römische Primat, Stuttgart 1966. Fr. *Heiler*, Das Papstum, Idee und Wirklichkeit, Urach - Stuttgart 1950. J. *Meyendorff* - A. *Schmemmann* - N. *Afanasiëff* - N. *Koulomzine*, The primacy of Peter, London 1963. *Τῶν ἰδίων*, La Primauté de Pierre dans l'Église Orthodoxe, Neuchâtel 1960 καὶ σὲ γερμανικῆ γλῶσσα: Der Primat des Petrus in der Orthodoxen Kirche, Zürich 1961. K. *Rahner* - J. *Ratzinger*, Episkopat und Primat, Freiburg 1963. Albert *Rauch*, Orthodoxe Ekklesiologie in der Auseinandersetzung mit dem Papstum, ἐν: Albert *Rauch* - Paul *Imhof* (ἐκδ.), Das Dienstamt der Einheit in der Kirche - Primat, Patriarchat, Papstum, St. Ottilien 1991, σσ. 321-332. Hans - Joachim *Schulz*, Das fortlebende Petrusamt in der Kirche: Exklusiver Primat des Papstes oder sacramental begründetes Prinzip der Einheit im Rahmen der kirchlichen Koïnonia?, ἐν: Albert *Rauch* - Paul *Imhof* (ἐκδ.), ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 85-98. H. *Strathmann* - J. *Meyendorff*, La primauté romaine dans la tradition canonique jusqu' au concile de Chalcedoine, «Istina», 1959, σσ. 463-482. M. *Winter*, St. Peter and the Popes, London 1961.

189. Evangelos D. *Theodorou*, Der päpstliche Primat - Aus der Sicht der Orthodoxen Tradition (Sonderdruck aus «Theologia»), Athen, 1991 καὶ ἐν: Albert *Rauch* - Paul *Imhof* (ἐκδ.), μν. ἔ., σσ. 183-218.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 275 τοῦ ὑπ' ἀρ. 8 τεύχους.

187. Γρηγορίου *Λαρεντζάκη*, Ἡ Ἐκκλησία Ρώμης καὶ ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς - Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῶν σχέσεων Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως βάσει πατερικῶν πηγῶν (Εἰρηναῖος, Βασίλειος, Χρυσόστομος), Θεσσαλονίκη 1983, σ. 135.

188. Γὰρ τὸ ζήτημα τοῦ Πρωτείου τοῦ Πάπα βλ. δειγματοληρικῶς στὰ ἐξῆς: Φ. *Βαφείδου*, Τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα Ρώμης ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας ἐξελισσόμενον, Θεσσαλονίκη 1929. Ἀθανασίου *Δεληρωστοπούλου*, Αἱ ἐκκλησιολογικαὶ θέσεσι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὡς δογματικὸν πρόβλημα τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου, Ἀθήναι 1969. Ἰωάννου *Καρμίρη*, Δογματικῆς Τμῆμα Ε': Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, Ἀθήναι 1973, σσ. 552-652. Καλλίστου *Μηλιαρά*, Ἀξιῶσεσι τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ἐπὶ τοῦ πρωτείου ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Ἐκκλησίᾳ, «Νέα Σιών» 36 (1941), σσ. 3 ἔξ. Κωνστ. *Μουρατίδου*, Οἰκουμενικῆ Σύνοδος καὶ Παπικὸς θεσμός, Ἀθήναι, 1960. Σπ. *Μπιλάλη*, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τόμ. Α'-Β', Ἀθήναι, 1969. Χρυσοστόμου *Παπαδοπού-*

τοληπτικῶς καὶ μελετήσαμε φαινομενολογικῶς μὲ ἀντικειμενικότητα, καταλήξαμε στὴ διατύπωση τῶν ἐξῆς συμπερασμάτων:

α') Ἐνας ἀντικειμενικὸς διάλογος θὰ ὀδηγοῦσε στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ περὶ τοῦ Πρωτείου πολεμικὴ ἀντιπαράθεσις μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ὀφείλεται στὸ ὅτι οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τὶς δογματοποιημένες κυριαρχικὲς ἀξιώσεις τοῦ Πάπα, κατὰ τὴν ἐρμηνεῖα τῶν σχετικῶν βιβλικῶν ἢ πατερικῶν ἢ συνοδικῶν ἢ ιστορικῶν μαρτυριῶν, χρησιμοποιοῦν σὲ μεγαλύτερη ἢ μικρότερη ἔκτασι τὰ πιὸ γνωστὰ λογικὰ σφάλματα ἢ σοφίσματα. Ἔτσι ἐρμηνεύουν τὶς μαρτυρίες αὐτὲς ὑπὸ τὴν ὀπτικὴ γωνία μεταγενεστέρως ἱστορικῆς ἀναπτύξεως ἢ ἔχουν τὴν τάσι νὰ θεωροῦν τὶς ἱστορικὲς *de jure humano* ἐξελίξεις ὡς ἀναγκαῖα *de jure divino* δεδομένα. Χρησιμοποιοῦν τὸ λογικὸν σφάλμα τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ «ὑστέρου - προτέρου», μὲ τὴν ὁποία τὸ μεταγενέστερο θεωρεῖται ὡς προγενέστερο. Καταφεύγουν στὴ χρῆσι τῆς μεθόδου τῆς κλίνης τοῦ Προκρούστου· τῆς ἐπισημάνσεως ψευδοῦς ἀφετηρίας· τῆς «μεταβάσεως εἰς ἕτερον γένος»· τῆς «λήψεως τοῦ ζητουμένου» (*petitio principii*)· τοῦ «φαύλου κύκλου» (*circulus vitiosus*)· τοῦ «ψευδοῦς αἰτίου», κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ χρονικὴ ἢ τοπικὴ σχέσις ἐκλαμβάνεται ὡς γενετικὴ καὶ αἰτιώδης (*post hoc, ergo propter hoc*)· τῆς προβολῆς τοῦ μέρους ἀντὶ τοῦ ὅλου (*pars pro toto*). Συγχέουν καὶ ταυτίζουν τὶς ἔννοιες τῆς χρήσεως καὶ τῆς καταχρήσεως, τοῦ ἐπουσιώδους καὶ τοῦ οὐσιώδους. Στὴ συλλογιστικὴ τους πορεία εἶναι συχνὴ ἡ χρῆσις τοῦ σφάλματος τῆς τῶν «ὄρων τετράδος» (*quaternio terminorum*), κατὰ τὴν ὁποία ὁ μέσος κοινὸς ὄρος στὶς δύο κρίσεις τοῦ συλλογισμοῦ, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, χρησιμοποιεῖται ὄχι μὲ μίαν ἐνιαία, ἀλλὰ μὲ διπλὴ σημασία. Ἐπειτα σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἢ ἐξαιρέσεις ἐκλαμβάνεται ὡς κάτι ἀπόλυτο καὶ γενικόν.

β') Ὁ ἀντικειμενικὸς διάλογος πρέπει νὰ ἐπισημάνῃ, ὅτι ἡ ἐξηγητικὴ μεθοδολογία κατὰ τὴν ἐρμηνεῖα καὶ ἀξιολόγησι τῶν παλαιοχριστιανικῶν καὶ βυζαντινῶν μαρτυριῶν καὶ δεδομένων δὲν πρέπει νὰ ἀπομονώνῃ λεπτομέρειες καὶ νὰ τὶς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν ὁλότητα τῆς ἱστορικοεκκλησιαστικῆς καὶ ἱστορικοκανονικῆς συναφείας καὶ συνεχείας. Ἡ διαδικασία τῆς ἐρμηνείας αὐτῆς ἀφ' ἐνὸς δὲν πρέπει νὰ ἀπολυτοποιῆ συνήθη στοὺς βυζαντινοὺς χρόνους σχήμα-

τα τῆς ρητορικῆς ὑπερβολῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ στρέφῃ τὸ ἐρευνητικὸ στόχαστρο στὰ κίνητρα τῶν ἐνεργειῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἤμπορούσε νὰ ἐπισημάνῃ ἡ Ψυχολογία καὶ ἰδίως ἡ Ψυχολογία τοῦ βάθους. Ἐπιβάλλεται ἐπίσης νὰ δυσπιστοῦμε γιὰ τὴν ἀξιοπιστία καὶ τὸν κανονιστικὸ - δεσμευτικὸ χαρακτῆρα μεμονωμένων παραδειγμάτων διατυπώσεων ἢ ἐνεργειῶν, ποῦ συνδέονται μὲ πρόσωπα, γιὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν σαφεῖς ἐνδείξεις, ὅτι εἶχαν ὑποκύψει στοὺς πειρασμοὺς τῆς ματαιοδοξίας, τῆς ἰδιοτελοῦς κολακείας, τῆς ἐπιδιώξεως εὐνοίας (τοῦ «φαβοριτισμοῦ») καὶ τῆς συνάψεως συμμαχιῶν ἐναντίον ἀντιπάλων ἢ ἀνταγωνιστῶν.

γ') Ὅσον ἀφορᾷ στὸ Πρωτεῖο τοῦ Ἀπ. Πέτρου, πρέπει νὰ παρατηρήσωμε, ὅτι ὁ κορυφαῖος αὐτὸς Ἀπόστολος, — ἐνῶ χαρισματικῶς καὶ ποιητικῶς κατέχει τὴν ἰδίαν ἱεραρχικὴν βαθμίδα, τὴν ὁποία κατέχουν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι πάνω στὴν ἰδίαν πέτρα τῆς πίστεως στὸν Χριστὸ οἰκοδόμησαν τὴν Ἐκκλησία —, συχνὰ ἀπὸ ἄποψι διακονικῶν λειτουργημάτων θεωρεῖται ὡς *primus inter pares*, ὡς ὁ πρῶτος ἀνάμεσα στοὺς ἴσους Δώδεκα Ἀποστόλους.

δ') Ἐνῶ ὁ Ἀπ. Πέτρος ἴδρυσε πολλὰς Ἐκκλησίες, μεταγενέστερες σχετικῶς μαρτυρίες συνδέουν τὸ διακονικὸ αὐτὸ Πρωτεῖον τοῦ Πέτρου μόνον μὲ τὸ Πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης. Ἀλλὰ κατὰ τὴν κυριαρχοῦσα ἐκκλησιαστικὴ παράδοσι ὄχι μόνον ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης, ἀλλὰ κάθε ἐπίσκοπος μὲ τὴ χειροτονία του γίνεται φορεὺς τῆς ὁμολογίας πίστεως τοῦ Πέτρου καὶ διάδοχος ὅλων τῶν Ἀποστόλων. Ἡ παράδοσις αὐτὴ ἀπαιτεῖ σαφῶς νὰ μὴ ταυτίζωμε τὸ διακονικὸ Πρωτεῖον τοῦ Πέτρου μὲ τὰ ἐκκλησιαστικοπολιτικὰ κυριαρχικὰ προνόμια καὶ τὶς ἀξιώσεις περὶ Πρωτείου ἐξουσίας τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης.

ε') Ἡ ὀρθόδοξος παράδοσις καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη τῶν ἐξηγητῶν συμφωνοῦν στὸ ὅτι ὁ Παπισμὸς, ὅπως αὐτὸς διαμορφώθηκε καὶ προβλήθηκε ἀπὸ τὴν Α' Σύνοδο τοῦ Βατικανοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βρῆ ἐρείσματα στὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ στὴν παράδοσι τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας¹⁹⁰.

ς') Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης, μέσα στὴν Ἠνωμένη Ἐκκλησία κατεῖχε

190. R. Frieling, *Papstamt, év: Ökumene - Lexikon*, hrsg. von H. Krüger, W. Löser und W. Müller - Romhed, Frankfurt am Main 1983, σ. 925.

την πρώτη θέση στην ιεραρχική διαβάθμιση των επισκόπων. Εάν ο Λούθηρος έβλεπε στον Πάπα τον Άντίχριστο¹⁹¹, οι Όρθόδοξοι μέσα στο πλαίσιο του συστήματος της μη καταργηθείσης Πενταρχίας βλέπουν τον Πάπα τουλάχιστον ως τον Πατριάρχη της Δυτικής Έκκλησίας, ο οποίος, έφ' όσον έχει την ορθόδοξη πίστι, ως *primus inter pares* κατέχει την πρώτη ιεραρχική θέση όχι *de jure divino*, αλλά *de jure humano*. Αίτια της αναγνωρίσεως του Πρωτείου αυτού τιμής είναι το γεγονός, ότι ή Έκκλησία της Ρώμης, ως συνδεομένη με το κέντρο της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, θεωρήθηκε ότι είναι «πρωτόθρονος»¹⁹², ότι εις αυτήν ανήκει ή *prima sedes*¹⁹³. Ο Ρώσος θεολόγος N. v. Arseniew, ο οποίος αποκρούει έμφαντικώς τα παπικά δόγματα της Α' Συνόδου του Βατικανού, σε μία συγκινητική έκκλησί του προς την ρωμαϊκή έδρα καταθέτει την έξης όμολογία για το παπικό Πρωτείο με παλαιοχριστιανική έννοια: «Η Ρώμη είναι κατά την τάξι ή πρώτη καθέδρα, επίσης και για την Άνατολική Όρθοδοξία, ή καθέδρα, ή όποια είναι «προκαθημένη της αγάπης», ή όποια έχει αγιασθή με το αίμα των δύο Άποστόλων (Πέτρου και Παύλου) και αναριθμητών μαρτύρων, τους όποιους ο Πάπας άγιος Λέων¹⁹⁴ ώνόμασε το στέμμα της, που κοσμεΐται από πολυτίμους λίθους»¹⁹⁵.

Την 25η Ιουλίου 1967 ο μακαριστός Οικουμενικός Πατριάρχης Άθηναγόρας, όταν στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό (Φανάρι) ύποδέχθηκε τον αείμνηστο Πάπα Παύλο ΣΤ', εκτός των άλλων, έίπε χαρακτηριστικώς στην αντίφωνσί του: «Ός εύ παρέστης, άδελφέ άγιε, του Πέτρου διάδοχε, του Παύλου όμώνυμε και όμότροπε, αγάπης και ένότητας και ειρήνης άγγελε»¹⁹⁶.

Ο ίδιος Οικουμενικός Πατριάρχης, όταν την 30η Νοεμβρίου 1969 ύποδέχθηκε τον καρδινάλιο Willebrands, στο τέλος της Θείας Λειτουργίας

μέσα στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, στην προσφώνησί του, εκτός των άλλων, τόνισε: «Χαιρετίζομεν και τιμώμεν την έν μέσω ήμών παρουσίαν ύμών, Σεβασμιώτατε και άγαπητέ κύριε Καρδινάλιε..., ως κομίζουσαν από του άγγέλου της των Ρωμαίων Έκκλησίας και διαδόχου του Πέτρου προς την άγιωτάτην ταύτην Έκκλησίαν της Κωνσταντινουπόλεως και την ήμών Μετριότητα, άπειρω έλέφ Θεού διάδοχον του Άνδρέου, τον άσπασμόν της έν Χριστώ αγάπης και έλπίδος»¹⁹⁷.

Και ο μακαριστός Οικουμενικός Πατριάρχης Δημήτριος Α' την 14ην Δεκεμβρίου 1973 σε Γράμμα προς τον Πάπαν Παύλον ΣΤ' τόνισε, ότι ή Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, συμφώνως προς την αντίληψι της αρχαίας Έκκλησίας, αναγνωρίζει τον έπίσκοπο Ρώμης ως Προκαθήμενο στην αγάπη και στην τιμή¹⁹⁸.

Άλλά ποιες είναι οι σημερινές άπόψεις των Ρωμαιοκαθολικών για το ίδιο ζήτημα; Θα αναφέρω μερικές χαρακτηριστικές διατυπώσεις τους στο έπόμενο άρθρο μας.

197. Τόμος αγάπης, σ. 584. TOMOS AGAPIS, σ. 168.

198. TOMOS AGAPIS, σ. 195.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Στή σειρά «Θεωρία και πράξη»:

* Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ (Είσαγωγή στην Καινή Διαθήκη). Του Γεωργίου Π. Σωτηρίου. Άριθμός 5, σελίδες 144.

* ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ. Συμβολή στην πομπαντική διακονία των προσερχομένων στην Όρθόδοξη Έκκλησία. Του άρχιμ. Γεροθέου Σ. Βλάχου. Άριθμός 6, σελίδες 214.

Στή σειρά «Φυλλάδια έπικαιρότητας»:

* Ο ΝΕΟΣ ΑΓΙΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ ΙΕΡΕΥΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΝΑΣ. Του άρχιμ. Νικ. Ι. Πρωτοπαπά. Άριθμός 32, σελίδες 48.

* ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ. Του άρχιμ. Γερβ. Ι. Ραπτοπούλου. Μιά συγκινητική και διδακτική ιστορία από τη ζωή του άγίου Ιωάννου του Θεολόγου. Άριθμός 33, σελίδες 40.

Έπίσης κυκλοφόρησε:

* ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΕΩΡΟΣ — Η Ρωμαϊκή Ίδέα και το όραμα της Εύρώπης. Του πρωτοπρ. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού, Άναπλ. Καθηγητού. Μία σε βάθος θεώρηση της Ιστορίας του Νέου Έλληνισμού. Σελίδες 380.

191. Αὐτόθι.

192. Βλ. σχετικώς: Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, μν. έ.

193. Friedrich Heiler, Die Ostkirchen, München - Basel 1971, σ. 139.

194. Serm. 82,6 εν Migne P.L. 54, 426.

195. Friedrich Heiler, ένθ' άνωτ., σ. 140.

196. Τόμος αγάπης: Vatican - Phanar (1958-1970), Rome - Istanbul 1971, σ. 373. TOMOS AGAPIS - Documentation zum Dialog der Liebe zwischen dem hl. Stuhl und dem Ökumenischen Patriarchat (1958-1976), hrsg. im Auftrag des Stiftungsfonds PRO ORIENTE (Wien), Innsbruck - Wien - München 1973, σ. 114.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΤΡΙΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ «ΓΝΟΦΟΥ ΑΓΝΩΣΙΑΣ»

ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ Κ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΕΝΑ ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΒΕΝΙΑΜΙΝ (Θεωρία)*

Τὸ φῶς τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ λάμψη τῆς Χάρης Του ποὺ ἀνασχηματίζει μέσα μας τὴν εἰκόνα ποὺ παραμορφώθηκεν ἀπὸ τὴν σκοτεινότητα τῆς ἀργέγονης ἀμαρτίας, κι ἔτσι μποροῦμε νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ ψυχὴ ποὺ φλέγεται ἀπὸ τὴν ἀσίγαστη ἐπιθυμία γιὰ τὸ φῶς τῆς Θείας Θεωρίας καὶ ἐλπίζει ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τῆς χαρίσῃ τὴν ἀπόλαυσή της, ἔχει ἐγκλωπωθῆ τὸν Βενιαμίν. Ὑπάρχει ἄραγε τίποτε ἐπιθυμητότερο καὶ λαμπρότερο ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐνόραση, ἀπὸ μιὰ τέτοια Θεϊκὴ Θεά; Ἄναμφίβολα δὲν ὑπάρχει. Ἡ Ραχὴλ τὰ ἐγνώριζε αὐτὰ τέλεια, ἐπειδὴ ἀνάλογα ὁ νοῦς μας, ἡ λογικὴ μας μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ γλυκύτητα αὐτὴ συγκρινόμενη μὲ ὅποιαδήποτε ἄλλη γλυκύτητα, ἀντιπαρατιθέμενη μὲ ὅλες τὶς ἄλλες γλυκύτητες, τὸ κάνει νὰ φαίνονται πικρότητες, τόσον, ὅση διαφορὰ ἔχει ἡ φυσικὴ πολὺ πικρὴ χολὴ μὲ τὸ γλυκύτατο μέλι.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔμπορεῖ νὰ φθάσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὴ τὴν ἔκχυση τῆς Θείας Χάρης διὰ τῶν ἰδικῶν του δυνάμεων, γιὰτὶ εἶναι ἡ ἀνύψωση αὐτὴ ἀποκλειστικὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ, καὶ γιὰτὶ οὐσιαστικὰ δὲν τὸ ἀξίζει αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος. Ἄλλ' ὅπωςδήποτε, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀποδέκτης τῆς δωρεᾶς αὐτῆς χωρὶς προηγουμένη πολλὴ μελέτη καὶ προσπάθεια καὶ χωρὶς νὰ προηγηθῆ ἡ φλέγουσα ἐπιθυμία ἐπιθυμῶν γι' αὐτήν. Ἡ Ραχὴλ ἦταν καὶ γι' αὐτὸ τέλεια ἐνήμερη. Ἐτσι ἡ Ραχὴλ μετὰ τὴν γέννηση τοῦ Ἰωσήφ εἶπεν, ὅπως γράφεται στοὺς στίχους 23 καὶ 24 τοῦ 30 Κεφαλ. τῆς Γέννησης: Ὁ Θεὸς ἀφήρεσε τὸ ὄνειδός μου κι ἀκόμη, ὁ Θεὸς νὰ μοῦ δώσῃ ἀκόμη ἓνα παιδί. Ἄργησε ὅμως πολὺ, μετὰ ἀπὸ αὐτὰ γιὰ νὰ ἔρθῃ ἡ ὥρα νὰ γεννήσῃ τὸν Βενιαμίν. Αὐτὸ δὲ συμβαίνει γιὰτὶ παίρνει μεγάλη ἀργοπορία γιὰ τὴν ψυχὴ, ἡ προκατάρτιση, ὁ περιορισμὸς τῶν μελετῶν, ἡ καλλιέργεια τῶν σφοδρῶν πνευματικῶν, ὅπως τοῦ Προφήτη Δανιὴλ, ἐπιθυμῶν, γιὰ τὴν ἐπισφράγιση μὲ τὸ πέρας τῆς Θεώσεως, ἡ πίκρα γιὰτὶ καθυστερεῖ μερι-

κὲς φορὲς πολὺ νὰ ἔλθῃ ἡ ἀναμενόμενη Χάρη, ὅποτε, ὅταν καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς εὐδοκῆσῃ ἔρχεται ἡ Θεωρία, δηλαδὴ γεννιέται, κι ὄχι στὴ Μεσοποταμία, ὅπως τὰ ἄλλα παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, ἀλλὰ στὴ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, γεννιέται, ἐννοῶ, ὁ Βενιαμίν, ἡ Θεώση, ἡ καὶ μὲ ἄλλα λόγια ἡ Ἐνωσις, ἡ Θεοπτία, ἡ Θεωρία, στὴ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, ἐπαναλαμβάνω, καὶ μάλιστα κοντὰ στὴ Βηθλεέμ, ὅπου ἐγεννήθηκεν κι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Καὶ ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετὸ τοῦ Βενιαμίν πεθαίνει ἡ Ραχὴλ, ὅπως εἶναι ἡ διήγησις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, στίχοι 18 καὶ 19 τοῦ 35 Κεφαλαίου τῆς Γέννησης, γιὰτὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν οὐράνια καὶ ἀφραστὴ ἐμπειρία τῆς Θεώσεως, αὐτὸς ποὺ παθαίνει τὴ Θεώση καὶ ἀξιώνεται δι' αὐτῆς ν' ἀνεβῆ στοὺς οὐρανοὺς, δὲν ἔχει πιά σχέση μὲ τὸν προηγούμενόν του ἑαυτό, εἶναι κατὰ Χάρη Θεοποιημένος, εἶναι εὐδία Χριστοῦ (Β' Κορινθ. 2,15). Εἶναι διαφορετικὸς κι ὅλος πνεῦμα ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Σὰν προηγούμενος ἄνθρωπος, ἔχει, σὰν τὴν Ραχὴλ, πεθάνει, ὅπως καὶ ἡ λογικὴ του, γιὰτὶ πλέον κινεῖται ἐπάνω ἀπὸ αὐτήν, ἐπάνω ἀπὸ τὸν Λόγον, ἐπάνω ἀπὸ τὸν Νοῦν, στὴ σφαῖρα τοῦ πνεύματος, στὰ ὕψη τοῦ Ὑπερνοῦ καὶ τοῦ Ὑπερλόγου.

Τέλος, καὶ συνοπτικὰ, ὅποιοσδήποτε Χριστιανὸς ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀγωνισθῆ γιὰ τὴν τελειότητα καὶ νὰ προσπαθῆσῃ νὰ φτάσῃ στὸ ὕψος τῆς Θεώσεως, μὲ ἄλλα λόγια, νὰ ὁμοιωθῆ μὲ τὸν Βενιαμίν, ποὺ θὰ πῆ Θεά ἢ Ὁραση ἢ Θεάμα Θεοῦ, ἄς προσαρμοσθῆ μὲ τὰ ἀκόλουθα: Νὰ συναγάγῃ, μαζεύοντας ὅλες τὶς σκέψεις του καὶ τὶς ἐπιθυμίες του καὶ νὰ τὶς συναθροίσῃ, ὅπως συναθροίζονται οἱ Χριστιανοὶ στὴν Ἐκκλησία, μέσα δὲ ἀπὸ αὐτὲς νὰ βγάλῃ τὸ ἀπόσταγμα τοῦ ὀνόματος, τοῦ ὑπὲρ παντὸς ὀνόματος, προστὰ στὸ ὁποῖο, κάθε γόνυτο γονατίζει καὶ κάμπτεται, εἴτε ἐπίγειο εἶναι, εἴτε ὑποχθόνιο, εἴτε Οὐράνιο (Φιλιπ. 2, 9-11) καὶ ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ ΟΝΟΜΑ τοῦ Θεανθρώπου Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, κι ὅλες οἱ ἐπιθυμίες, κι ὅλες οἱ σκέψεις, κι ὅλο τὸ πνεῦμα κι ὅλη ἡ καρδιά, συγκυκλώνονται στὴν ὅσο εἶναι δυνατὸν περισσότερο ἀσίγαστη ἀγάπη

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 277 τοῦ ὑπ' ἀρ. 8 τεύχους.

για τὸν ΙΗΣΟΥ. Ἔτσι ἐκπληρώνονται τὰ λόγια τοῦ Ψαλμοῦ ποῦ λένε στὸ στίχο 12 τοῦ 25 Ψαλμοῦ: ἐν μέσῳ Ἐκκλησίας ὑμνήσω σε, δηλαδή, ὅπως θὰ ἐλέγαμε: μὲ τίς σκέψεις μου, μὲ τίς ἐπιθυμίες μου, μὲ ὄλο τὸ εἶναι μου, σὲ ἀγαπῶ καὶ σὲ λατρεύω, γλυκύτατέ μου ΙΗΣΟΥ καὶ δὲν ζῶ ἐγὼ ἀλλὰ Σὺ ζῆς μέσα μου (Γαλάτας 2, 20).

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἄθροισμα τῶν λογισμῶν, τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν μὲ κάθε μελέτη καὶ μὲ ὅλη τὴ θέληση, κατευθύνεται πρὸς τὴν ἀγάπη καὶ πρὸς τὴν ἀνάμνηση τοῦ Κυρίου ΙΗΣΟΥ. Ἄλλὰ δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμεν, ὅτι ὅλα ἐπιτυγχάνονται σὲ τέτοιο μέγεθος, ὅσον ἢ Χάρη τοῦ Θεοῦ χαρίζει καὶ ὅσον ἢ ἀνθρώπινη ἀδυναμία ἐπιτρέπει καὶ μπορεῖ νὰ βαστάσει. Χωρὶς ἀνάπαυλα λοιπὸν ταπεινώσε τὸν ἑαυτὸν σου, προσευχήσου βαθειά, χρησιμοποίησε καὶ ἀξιοποίησε τὴν καθοδήγηση ποῦ σοῦ παρέχεται, περιμένοντας μὲ πολλὴν ὑπομονὴν τὴ βούληση τοῦ Κυρίου μας, μέχρις ὅτου ἔρθῃ ὁ ποθητὸς χρόνος ποῦ ὁ νοῦς σου θὰ ἀρπαχθῇ καὶ θὰ ὑψωθῇ ἔξω κι ἐπάνω ἀπ' τὸν ἑαυτὸν σου, ὅποτε θὰ τρέφεται μὲ τὸ νοητὸ μᾶνα, τὴν οὐράνια τροφή τῶν ἀγγέλων, ποῦ ἐξιῶνεται μὲ τὴν ἐνατένιση τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν πνευματικῶν καὶ Θεϊκῶν πραγματικότητων, τῆς ἔσχατης ἀλήθειας. Σὲ συνέπεια μὲ τὸ πάρα πάνω, θὰ ἐκπληρωθῇ καὶ σὲ σένα ἀδελφὲ τὸ γραμμένο στὸ στίχο 28 τοῦ 67 Ψαλμοῦ, ποῦ λέει:

«Ἐκεῖ Βενιαμὶν ὁ νεώτερος ἐν ἐκτάσει.
Βοήθησε κι ἐμοῦ Βενιαμὶν τὴν ἔκταση.
Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησον ἡμᾶς.
—ΤΑΠΕΙΝΑ ΥΜΝΟΥΜΕΝ ΣΕ ΚΥΡΙΕ».

ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΟΡΜΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«Ἴδου καὶ τὰ πλοῖα... ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα μεταγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδάλιου ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος ἀνέμου».

(Ἰακ. 3, 4)

Ἀγαπητέ μου φίλε ἐν Κυρίῳ, ἐπιθυμῶ τὴν ἴδια Χάρη καὶ τὴ χαρὰ ποῦ θάθελα ὁ Θεὸς νὰ μοῦ δώσει, νὰ τίς χαρίση καὶ σὲ σένα.

Ἐξήγησες τίς συμβουλὲς γιὰ τὴν ἀξία τῆς σιωπῆς καὶ τῆς μὴ σιωπῆς, δηλαδή γιὰ τὴ σιωπὴ καὶ τὸ μίλημα, γιὰ τὴν περίπτωση τῆς νηστείας, τῆς συνηθισμένης καὶ τῆς νηστείας τῆς αὐστηρῆς καὶ ἀσκητικῆς, καθὼς καὶ γιὰ τὴ διαβίωση τῆ συνηθισμένη καὶ γιὰ τὴ ζωὴ τῆ μοναστικῆ ἢ ἀσκητικῆ. Μοῦ παρατήρησες ὅτι

βρίσκεσαι μπροστὰ σὲ μεγάλο προβληματισμὸ γιὰ τὸ τί νὰ κάνης καὶ τί νὰ διαλέξης, γιὰτὶ καθὼς μοῦ εἶπες, ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ ἐμποδίζεσαι νὰ μιλάς καὶ νὰ νηστεύης, ὅπως οἱ συνηθισμένοι ἄνθρωποι καὶ νὰ ζῆς μιὰ συνηθισμένη ζωὴ καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη πλευρὰ τρομοκρατεῖσαι γιὰ νὰ δοθῆς στὴν τέλεια σιωπῆ, στὴ βαρεῖα νηστεία ἢ νὰ ζήσης τέλεια μοναστικὰ κι ἀσκητικὰ, γιὰτὶ φοβάσαι μήπως θεωρήσης τὸν ἑαυτὸν σου πιὸ ἐνάρετο ἀπ' ὅ,τι θὰ ἦσουν πραγματικὰ καὶ μήπως περιπέσης καὶ περιπλακῆς σὲ κινδύνους ποῦ συνεπάγονται καταστρεπτικὲς πτώσεις, ὅπως, ὄχι λίγες φορὲς συμβαίνει, μὲ ἐκείνους ποῦ ἀποφάσισαν νὰ ἐκλέξουν γιὰ τὸν ἑαυτὸν τους τὸν δύσκολο δρόμο τῆς βαθείας σιωπῆς, τῆς αὐστηρῆς νηστείας καὶ τοῦ ἀναχωρητικομοναχικοῦ βίου.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΑΡΗΣ

Ἔχε ὑπ' ὄψι σου πάντως, ὅτι παραμένει ἀναλλοίωτο τὸ γεγονός, ὅτι εἶναι πραγματικὰ ἐλεημένοι καὶ ἅγιοι αὐτοὶ ποῦ μόνο τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐχάρισε τίς δωρεὲς τῆς σιωπῆς, τῆς πολλῆς νηστείας καὶ τῆς μοναδικῆς, μοναχικῆς καὶ ἀγγελικῆς πολιτείας καὶ διαβίωσης, μέσα στὴν φύση τους, καθὼς καὶ τὴν ἐνίσχυση γιὰ ἀποδοχῆ, γιὰ συνεργασία καὶ γιὰ συγκατάθεση ἐπάνω σ' ὅλα αὐτά. Ἐὰν τυχὸν δὲν προϋπάρχουν ὅλα αὐτὰ τὰ πάρα πάνω, τότε νὰ εἶναι καθένας βέβαιος, ὅτι τὸν περιτριγυρίζουν πολλοὶ κινδύνοι, ἐπειδὴ εἶναι πολὺ παρακινδυνευμένη περίπτωση, νὰ ἀποδυθῇ κάποιος καὶ νὰ σχοινοβατήσῃ ἐπάνω σὲ τέτοια ἀφοσιωτικὴ ἐκλογή, μεταξύ σιωπῆς καὶ ὁμιλίας, μεταξύ κοινῆς καὶ ἀσκητικῆς νηστείας καὶ μεταξύ κοινωνικῆς ἢ μοναστικῆς διαβίωσης. Βέβαια αὐτὰ τὰ λέω γιὰ τίς συνηθισμένες περιπτώσεις κι ὄχι γιὰ αὐτὲς ποῦ ἔχουν κατευθυνθῆ σὲ σοβαρὸ βαθμὸ ἀπ' αὐτὸ τοῦτο τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, ἀπ' τὴ Χάρη Του. Γιὰτὶ οἱ συνήθεις περιπτώσεις, ποῦ δὲν εἶναι ἄλλωστε καὶ ἐνδιαφέρουσες, συμβαίνει νὰ εἶναι ἄλλοτε καλές, ἄλλοτε ὄχι, ἄλλοτε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ βοηθοῦν ἢ ἀντίθετα, μερικὲς φορὲς δὲ συμβαίνει νὰ μετατρέπονται καὶ σὲ ἐμπόδια.

Γιὰτὶ θὰ μπορούσε νὰ συμβῆ, ὅταν θὰ ἦσουν σύμφωνα μὲ τίς ὀλοδύναμες ἐσωτερικῆς σου παρορμήσεις, στὴν ὠριμὴ κατάσταση γιὰ τὴ σιωπὴ ἢ γιὰ τὴ νηστεία ἢ γιὰ τὴν ἀπομόνωση, νὰ φανῆς ἄλλως τῆ στιγμῆ ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ μιλήσης, ἢ νὰ νηστεύσης σὲ χρόνο ποῦ θὰ ἐπιτρεπόταν νὰ φᾶς, ἢ νὰ βρεθῆς σὲ ἀπόλυτη μοναξιά, ἐνῶ τὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα θὰ ἦταν ὥρα ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς ἄλλους.

(Συνεχίζεται)

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ*

Κατόπιν ἐπὶ τοῦ βήματος ἀνῆλθεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λήμνου κ. Ἱερόθεος, ὁ ὁποῖος, ἀπαντητικῶς, εἶπε τὰ ἐπόμενα:

Παρέρχομαι στὸ ἐπίσημο τοῦτο πνευματικὸ βῆμα ἀπόψε, μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ μὲ εὐλάβεια, γιατί ἐνθυμοῦμαι τοὺς πρὶν τεσσαράκοντα καὶ πλέον ἔτη ἀειμνήστους διδασκάλους μου νὰ μὲ διδάσκουν. Ἦταν αὐτοὶ ὁ Γυμνασιάρχης Ξανάλατος, ὁ Ἄννινος, οἱ Θεολόγοι Νικολόπουλος καὶ Κονομάρας, οἱ Φιλολόγοι Σταματογιαννόπουλος καὶ Ρεῖσης, οἱ Μαθηματικοὶ Τζαμαλούκας καὶ Μωραϊτῆς, οἱ Φυσικοὶ Δεμιόζος καὶ Μάλλιαρης, ἡ τῶν Γαλλικῶν Σταράκη καὶ οἱ Γυμναστὲς Πανώτης καὶ Βλάχος. Τοὺς ἤκουα ὄλους τότε ὡς μαθητῆς καὶ τοὺς ἐθαύμαζα, τοὺς εὐγνωμονῶ τώρα ὡς Ἱερέας καὶ τοὺς μνημονεύω. «Μακαρίσωμεν τοὺς γονεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς διδασκάλους» ὀρίζει ἡ Ἐκκλησία.

Ἐπειτα ὀφείλω νὰ ἐκφράσω πρὸς ὄλους ἐσᾶς, πού ἀποφασίσατε τὴν τιμητικὴν δι' ἐμὲ διάκρισιν, ἢ πού ὠμιλήσατε εὐφῆμως, ἓνα βαθύτατο εὐχαριστῶ. Κάμπτομαι ὄχι γιὰ τὸ βᾶρος τῶν χρόνων ἀλλὰ γιὰ τὴν τιμὴν πού μου ἐκάματε ἐνώπιον τόσων πολλῶν ἐκλεκτῶν, ἀπόψε ἐδῶ.

Ἐχω πολλὰ νὰ εἶπω περὶ τῶν τοῦ Σχολείου μας ἀλλὰ μὲ ἐκάλυψε πλήρως ὁ προλαλήσας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Νικόδημος.

Σεβασμιώτατοι Πατέρες,

Αἰδεσιμώτατοι συλλειτουργοί,

Ἐρίτιμος κυρία Δήμαρχε Μυριναίων,

ἀξιότιμοι κ.κ. ἐκπρόσωποι τῶν κ. Ἐπάρχου καὶ Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Λήμνου.

ἐντιμώτατοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἀρχόντες,

ἐλλογιώτατοι καθηγητῆς καὶ δάσκαλοι, εὐγενεῖς φίλοι καὶ ἀκροατῆς,

ἐντιμώτατε κ. Πρόεδρε τοῦ Συλλόγου ἀποφοίτων τοῦ Ε' Γυμνασίου Ἀθηνῶν, προσφιλεῖς μου ἀλυσιμόνητοι συμμαθητῆς.

«Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη».

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὀμιλήσω, ἀλλὰ δὲν μου ἐπιτρέπεται νὰ σᾶς καταπονήσω μὲ λόγον μακρόν. Ὅσο μπορῶ λοιπὸν πρὸ σύντομα καὶ ἐ-

πιγραμματακᾶ θὰ προσπαθῆσω, ὡς Ἱερέας, νὰ σᾶς δώσω μαρτυρία γιὰ τὸ λειτουργικὸ μου ἔργο, γιὰ τὸ ὁποῖον, ἀπὸ μαθητῆς τοῦ Ε' Γυμνασίου, ἀπεφάσισα ὀλοκληρωτικᾶ νὰ ἐκδαπανηθῶ.

Λειτουργῶ ἀνελλιπῶς κοντὰ σαράντα χρόνια, ἐπειδὴ πιστεύω, ὅτι αὐτὸ κυρίως εἶναι τὸ ἔργο μου καὶ τὸ χρέος μου, «ὑπηρετῆς Χριστοῦ καὶ οἰκονόμος μυστηρίων Θεοῦ».

Ἡ σύγχρονη κοινωνικὴ πραγματικότητα ὡς πρὸς τὴ θέση καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἱερέα στὴν Ἐκκλησία, μᾶς παρασύρει καὶ μᾶς πηγαίνει ἀλλοῦ, ἀλλὰ ὁ ἱερέας δὲν εἶναι παρὰ ἱερουργὸς τῶν Θεῶν Μυστηρίων. Τέτοιος φαίνεται καὶ στὰ μάτια τῶν πιστῶν, ὄχι ὅταν τελῆ τὴ Θεία Λειτουργία, τὰ λοιπὰ Μυστήρια καὶ τίς ἄλλες ἱερῆς πράξεις, ἀλλὰ καὶ ὅταν κηρύττῃ τὸ λόγο. Εἶναι καὶ τὸ κήρυγμα ὀπωσδήποτε ἱερουργία, γι' αὐτὸ ὁ ἐπίσκοπος, ὅταν χειροτονῆ πρεσβύτερο, δέεται νὰ τὸν ἀξιῶσῃ ἡ θεία χάρις «ἱερουργεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας». Ἀλλὰ καὶ ὅταν πνευματικᾶ κατευθύνῃ τὸ λογικὸ ποίμνιο, καὶ τότε εἶναι ἱερέας, πού ἱερουργεῖ καὶ λειτουργεῖ «ἐνδεδυμένος τὴν τῆς ἱερατείας χάριν». Κι ὅταν ἀσκή τὸ ἔργο τῆς φιλανθρωπίας καὶ τότε κινεῖται καὶ δρᾷ σὰν λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ποτὲ σὰν κοινωνικὸς λειτουργὸς ἢ σὰν κρατικὸς ὑπάλληλος. Ὅλη ἡ διακονία τοῦ ἱερέα στὴν Ἐκκλησία εἶναι λειτουργία, ἓνα ἄπλωμα καὶ μιὰ προέκταση στὴ ζωὴ, πού ξεκινᾶει ἀπὸ τὴν ἀγία Τράπεζα καὶ τὴ θεία Λειτουργία. Ἡ ἴδια ἡ ζωὴ τοῦ ἱερέα, καθὼς καὶ κάθε πιστοῦ, εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι λειτουργία, λογικὴ λατρεία καὶ θυσία ζῶσα στὸ Θεό. Ὅλο τὸ ἔργο τοῦ ἱερέα, καθὼς ἀκριβῶς τὸ διαγράφει στὰ ἔπη του ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, εἶναι ἔργο ἱερουργοῦ, «ἀγίας τε πέμπειν προσφορὰς ὑπὲρ τέκνων, ἕως ἂν αὐτὸς προσφορὰν καταρτίσῃ» νὰ λειτουργῆ δηλαδὴ γιὰ τοὺς πιστοὺς, ἕως ὅτου, καθὼς πάλιν γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος, «ποιήσῃ τὴν τελευταίαν τελευταίων μυστήριον». Ὅταν τὸ ἔλεγε αὐτὸ ὁ ἅγιος Γρηγόριος γιὰ τὸ διδασκαλο τῶν Μακκαβαίων Ἐλεάζαρο, δὲν μποροῦσε νὰ βάλῃ στὸ νοῦ του πῶς ὕστερα ἀπὸ αἰῶνες ἓνας Μητροπολίτης στὴ Λήμνο, ὁ Ἰωακείμ ὁ Χίος τὸ 1770, ὅταν περνοῦσε στὸ λαιμὸ του ἡ θηλιὰ τοῦ ἀπαγχονισμοῦ του θὰ τὴν εὐλο-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 286 τοῦ ὑπ' ἀρ. 8 τεύχους.

γοῦσε λέγοντας τὰ λόγια τοῦ ψαλμοῦ, ὅπως ὄταν φοροῦσε τὸ ἐπιτραχήλι του· «Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ἐκχέων τὴν χάριν αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ...».

Πολὺ μὲ συγκινοῦν πάντα δύο σημεῖα στὴν πρωϊνὴ ἀκολουθία: τὸ ἓνα ἡ δέηση στὸ Μεσονυχτικὸ «ὑπὲρ τῶν ἐντειλαμένων ἡμῖν τοῖς ἀναξίοις εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν» καὶ τὸ ἄλλο, στὴ δεκάτη μυστικὴ εὐχὴ τοῦ Ἐξαψάλμου, «εὐδόκησον, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος μέχρι τῆς ἐσχάτης ἡμῶν ἀναπνοῆς, προσφέρειν σοι θυσίαν δικαιοσύνης καὶ ἀναφορὰν ἐν τοῖς ἁγίοις σου θυσιασθηρίοις». Ὅλοι οἱ πιστοὶ κάνουν τὸ πέρασμα πρὸς τὴν ἄλλη ζωὴ καὶ φεύγουν παίρνοντας μόνον τὸ ὄνομά τους· ὁ ἱερέας μαζί μὲ τὸ ὄνομά του παίρνει μαζί του καὶ τὸ ἱερατικὸ του ἀξίωμα, γιατί πραγματικὰ εἶναι ἀνεξάλειπτη ἡ σφραγίδα τῆς ἱερωσύνης καὶ ἀμετάκλητο τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ.

Ἐδῶ πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι ὄχι σπάνια χάνεται ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ λαοῦ ἡ εἰκόνα τοῦ ἱερέα τῆς Ἐκκλησίας. Ἴσως πολλὰς φορὲς κι ἐμεῖς οἱ ἱερεῖς ξεχνᾶμε πὸς εἴμαστε ὑπηρέτες Χριστοῦ ἢ οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ, ἀλλὰ κάτι ἄλλο τάχα περισσότερο. Τὰ φρονήματά μας εἶναι σὰν νὰ παθαίνουν κάποιο ἱερατικὸ ἀποσχηματισμὸ. Ὅχι σπάνια τὸ κήρυγμα παίρνει ξένους δρόμους ἢ παύει νὰ εἶναι ἱερουργία. Πολλὰς φορὲς, ἔξω ἀπὸ τὸν Ναό, μᾶς ξεγελάει ὁ θόρυβος τοῦ δρόμου ἢ ἡ θεαματικὴ πολυπραγμοσύνη. Ὁ Προφήτης θὰ ἔλεγε στὸν καθένα μας: «ἀναστρέψουσι αὐτοὶ πρὸς σέ· σὺ δὲ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς». Ἡ Ἐκκλησία εἶναι γιὰ νὰ δώσῃ στὸν κόσμον καὶ ὄχι γιὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν κόσμον. Καὶ ὁ ἱερέας εἶναι τὸ ὄργανο ἢ ὁ λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας σ' αὐτὴ τὴ μετάδοση, πὺ πάντα εἶναι μετάδοση ἱερουργικὴ, μετάληψη ἢ θεία Κοινωνία. Τέτοιους μᾶς χρειάζεται ἢ μᾶς θέλει ὁ κόσμος· ὄχι νὰ φωνάζουμε στὸ δρόμο ἢ νὰ κατεβαίνουμε σὲ πορείες καὶ νὰ προβαίνουμε σὲ ἀπρέπειες, ἀλλὰ νὰ σηκώνουμε τὰ «Ἅγια» μέσα στὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ εὐλογοῦμε καὶ νὰ ἀγιάζουμε τὴ ζωὴ του. Γιατὶ ὅπωςδήποτε δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλο τὸ ἔργο μας, ἀφοῦ γι' αὐτὸ μᾶς ἔστειλε ὁ Χριστὸς ὅταν εἶπε: «καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, οὕτω κάγω πέμπω ὑμᾶς» Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι «ὁ Θεὸς ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέσταλκεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ἡμᾶς». Γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ εἶναι γραμμένο, ἀλλὰ καὶ σὲ μᾶς ἀνήκει, ὅτι «οὐκ ἐ-

ρίσει οὐδὲ κραυγᾶσει οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν ζωὴν αὐτοῦ». Δὲν χρειάζεται τίποτε ἄλλο, γιὰ νὰ μὴν ἔχουμε πιά ἱερέα παρὰ νὰ τὸν βγάλουμε στὸ δρόμο, στολίζοντάς τον μὲ τοὺς παραπλανητικοὺς τίτλους τοῦ μαχητῆ, τοῦ προοδευτικοῦ, τοῦ ἀγωνιστῆ καὶ τοῦ δυναμικοῦ. Μᾶς βαραίνει ἐδῶ κάποια ἐθνικὴ κληρονομία, πὺ μιὰ καὶ δὲν μᾶς δίνεται τώρα ἄλλη εὐκαιρία, τὴν μετατρέπομε σὲ κοινωνικὴ πολυπραγμοσύνη. Μὰ ἂν ἡ Ἐκκλησία «ἐκένωσεν ἑαυτήν» σὲ καιροὺς αἰχμαλωσίας τοῦ λαοῦ τῆς, πράγμα πὺ δυστυχῶς κάποιοι τὸ ἀμφισβητοῦν ἢ τὸ ἀρνούνται, τώρα πρέπει νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ξέρῃ τὸ ἔργο τῆς μέσα στὸ λαὸ, πὺ κινδυνεύει ἀπὸ ἄλλες αἰχμαλωσίες καὶ ἐξανδραποδισμούς. Καὶ δὲν μπορεῖ σὲ καμμία περίπτωση τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῶν ἱερέων τῆς μέσα στὸ λαὸ νὰ εἶναι ἄλλο παρὰ «ἔλεον εἰρήνης καὶ θυσία αἰνέσεως». Μόνον ἔτσι καὶ μὲ κανέναν ἄλλο τρόπο καὶ ἔννοια μπορῶ νὰ ἐξηγήσω τὰ λόγια τοῦ Μεγ. Βασιλείου, ὅταν γράφῃ πὸς ὁ ἱερέας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι «ἔρεισμα πατριδος, Ἐκκλησίας κόσμος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας, στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, οἰκειοῖς ἀσφάλεια, φύλαξ πατρῶων θεσμῶν, νεωτεροποιῖας ἐχθρός».

Ὁ Ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας οὔτε πολιτικὸς οὔτε κοινωνικὸς ἡγέτης μπορεῖ νὰ εἶναι, ἀλλὰ μόνον πατέρας καὶ σύνδεσμος ἐνότητος τοῦ λαοῦ. Ποιὸς μένει γιὰ νὰ κρατᾶ ἑνωμένους τοὺς ἀνθρώπους στὶς πολιτικὲς ἢ κοινωνικὲς τους διαμάχες παρεκτὸς ἀπὸ τὸν ποιμένα τῆς Ἐκκλησίας; Αὐτὸς διαρκῶς καὶ συνεχῶς τοὺς ὑπενθυμίζει πὸς εἶναι τέκνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀδελφοί.

Ἐδῶ θέλω νὰ «καταπαύσω τὸν λόγον». Προσεπάθησα στὰ στενὰ ὄρια τοῦ χρόνου νὰ καταθέσω τὴν μαρτυρία μου περὶ τῆς πίστεώς μου, πὸς δηλ. αἰσθάνομαι τὴν ἱερατικὴν ἀποστολήν μου στὸν κόσμον. Παρακαλῶ, συγχωρήστε μου τὶς παραλείψεις. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους διὰ τὴν ἀγάπην σας καὶ προσεύχομαι ταπεινὰ γιὰ σᾶς πάντοτε.

(Τέλος)

Ὁρθόδοξη Ἱεραποστολή

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΖΗΛΩΝ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ Στὴ Σεοὺλ τῆς Κορέας

Ἀπευθύνομαι καὶ πρὸς Ὑμᾶς Ἀγιώτατοι Ἀρχιερεῖς οὓς «τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο Ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ» (Πρ. 20,28). Ἀφοῦ Σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ βάθους καρδίας γιὰ τὴν ἀγάπη Σας, πὺ σᾶς ἔφερε ἐδῶ ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, γιὰ νὰ ἐπιθέσετε τὰς ἀγίας δεξιὰς σας ἐπὶ τὴν ταπεινότητά μου καὶ νὰ μοῦ μεταδώσετε τὴν Ἀποστολικὴν σας διαδοχὴν, νὰ σᾶς ἱκετεύσω νὰ εὐχηθῆτε νὰ μὲ ἐπι-

ἔχω βεβαίαν τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ ἀπὸ τοὺς οὐρανίους θαλάμους θὰ μὲ συνοδεύουν οἱ εὐχῆς τῶν ἀειμνήστων Μητροπολιτῶν, τοῦ ἀπὸ Μηθύμνης Κωνσταντίνου καὶ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου, οἱ ὅποιοι μὲ χειροτόνησαν, ἀντιστοίχως, εἰς Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον καθὼς καὶ τῆς εὐσεβεστάτης ἀοιδίμου μητρὸς μου, ἡ ὁποία ἀπὸ βρέφους μὲ ἐγαλούρησεν ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου.

Ὅπως ἰδιαιτέρως εὐχαριστῶ καὶ κατὰ τὴν στιγμήν αὐτὴν τὸν πολυσέβαστον πατέρα μου, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ παράδειγμά του καὶ τὸν λόγον του καὶ τὶς ἀδιάλειπτες προσευχῆς του μοῦ ἐνέπνευσε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου κ. **ΕΥΘΥΜΙΟΥ**

σκίαση ἢ καθαρτικὴ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ νὰ κατακαύσῃ ὅλες μου τὶς ἁμαρτίες, νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα, νὰ μὲ καταστήσῃ πιστὸν Ποιμένα τῶν λογικῶν Του προβάτων καὶ νὰ μὲ ἀξιῶσῃ μετὰ τῶν ἐν Κορέᾳ ἀδελφῶν μας τῆς ἐκ δεξιῶν παραστάσεως ἐν τῇ Δευτέρᾳ ἐλεύσει τοῦ Κυρίου μας.

Εὐχαριστῶν ἐκ βαθέων καὶ ὅλους τοὺς κληρικούς καὶ λαϊκοὺς ἀδελφοὺς πὺ ἤλθατε ἐκ «δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης» γιὰ νὰ ἐνώσετε τὶς δεξιὰς σας, ὑπὲρ τῆς ἀναξιότητός μου καὶ ὅλους, ὅσους δὲν κατέστη δυνατόν λόγῳ ἀποστάσεως νὰ ἔλθουν, ἀλλὰ νοερῶς βρῖσκονται παρόντες τὴν ὥραν αὐτὴν, σᾶς παρακαλῶ καὶ σᾶς ἱκετεύω δεηθῆτε νὰ διακονήσω τῷ Κυρίῳ πιστῶς καὶ θεαρόστως. Εὐχηθῆτε, καθὼς εἰσέρχομαι ἀπὸ τὴν στιγμήν αὐτὴν στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, νὰ καταστῶ εὐχρηστον ὄργανον τῶν βουλῶν τοῦ Θεοῦ στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σταυροῦ, τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐχω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὴν ἡμέραν αὐτὴν μὲ συνοδεύουν οἱ εὐχῆς τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου μας καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς κανονικῆς ψήφου των, ἀπὸ συμφώνου, μὲ ἐξέλεξαν εἰς Ἐπίσκοπον. Καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς ὀλοψύχως τοὺς ὑποβάλλω τὶς πλέον ἐγκάρδιες εὐχαριστίες μου διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην πὺ μοῦ ἔδειξαν.

Καὶ τώρα ἀπευθύνομαι πρὸς σᾶς ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές, πὺ ἀποτελεῖτε τὸ λογικὸν ποιμνιον τῆς ἐν Κορέᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Πρὸς σᾶς τοὺς ἐδῶ παρόντας κατὰ τὴν ἱεράν αὐτὴν ὥραν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλους τοὺς πιστοὺς μας τῶν πέντε Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων, οἱ ὅποιοι ἀποτελεῖτε τὴν πνευματικὴν μου οἰκογένειαν.

Ἡ ἀφοσίωσις τῶν παλαιότερων Ὁρθοδόξων Κορεατῶν στὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἡ ὑπομονὴ τους κατὰ τοὺς δυσκόλους καιροὺς τῶν δοκιμασιῶν καὶ τοῦ πόνου καὶ ἡ λαχτάρα τους νὰ ἴδουσι τὴν Ἐκκλησίαν τους νὰ ἀναπτύσσεται καὶ νὰ προσδεύῃ μὲ ἐνίσχυναν, ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, στὴν ἀνηφορικὴ μου πορεία καὶ σὲ κάθε ἀντιξοότητα.

Ἄλλὰ καὶ οἱ νεώτεροι Ὁρθόδοξοι, οἱ ὅποιοι λάβατε τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, κατὰ τὰ 18 αὐτὰ χρόνια τῆς ἐν Κορέᾳ διακονίας μου, μὲ ἐμπνέετε μὲ τὸν ζῆλον σας, ἀνοίγετε νέους ὀρίζοντες μὲ τοὺς ἱεροὺς ὄραματισμοὺς σας καὶ συντελεῖτε στὴν ἀνάπτυξιν νέων ἱεραποστολικῶν δραστηριοτήτων, πὺ ἀποβλέπουν στὴν πραγματοποίησιν τοῦ β' αἰτήματος τῆς Κυριακῆς προσευχῆς· «Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία Σου». Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μας, ὅταν μοῦ ἀνήγγειλε τὴν ἐκλογὴν μου εἰς Ἐπίσκοπον πρόσθεσε: Μὲ τὴν τοποθέτησιν Ἐπισκόπου εἰς Κορέαν τιμᾶται καὶ ἡ ἐν Κορέᾳ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία συνεχῶς προσδεύει.

Πρὸς ὅλους ἐσᾶς ἀπευθύνω τὴν παράκλησιν νὰ προσευχηθῆτε, κατὰ τὴν ἱεράν αὐτὴν ὥραν, ὑπὲρ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 289 τοῦ ὑπ' ἀρ. 8 τεύχους.

της ἀναξιοτήτος μου νὰ ἔλθῃ πλουσία ἢ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπ' ἐμὲ καὶ νὰ μὲ καταστήσῃ ἄξιον διάδοχον τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ ὅλοι μαζί ὡς ἓνα σῶμα καὶ μιὰ ψυχή, καθὼς οἱ πρῶτοι χριστιανοί, μὲ τὴν ἔμπνευσιν καὶ καθοδήγησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, νὰ ἐντείνωμεν ἔτι περισσότερο τὸν πνευματικὸν μας ἀγῶνα καὶ νὰ καταστοῦμε μὲ τὸ παράδειγμα καὶ τὸν λόγον μας φάροι Ὁρθοδοξίας, φῶτα σωστικὰ στὸ ἐγγὺς καὶ στὸ εὐρύτερο περιβάλλον μας.

Σεβασμιώτατε Πάτερ, ὁ ἐπὶ δύο περίπτου δεκαετηρίδες συνεργός Σας στοὺς ἱεραποστολικοὺς ἀγρούς τῆς Ἐξαρχίας Σας, ἐν Ἄπῳ Ἀνατολῇ, Σας προσφέρει τὴν ὑπακοήν του καὶ σᾶς ὑπόσχεται ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς Βοηθός σας, θὰ ἐπιδιώξῃ, μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν νὰ ἐλαφρύνῃ τοὺς πολλοὺς Σας κόπους, πὺ ὑφίστασθε ἐν τῇ διαποιμάνσει τῆς τόσον ἀπομεμακρυσμένης ἐκ τῆς ἑδρας Σας, Ἐξαρχίας Σας ἐν Κορέα.

Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγώ, παρατίθῃμι ἐμαντὸν τῷ Κυρίῳ καὶ ταῖς Ἁγίαις χερσίν πάντων Ὑμῶν τῶν Ἀγιοτάτων Ἀρχιερέων, τῶν συνελθόντων πρὸς τελεσιουργίαν τῶν φρικτῶν τούτων Μυστηρίων. Ἐχετε τὴν ὑπακοήν μου. Ἐπιδαφιλεύσατέ μοι τὴν Ἀρχιερατικὴν Σας εὐλογία.

Μετὰ τὴν Προσφώνησή του, ὁ Θεοφ. κ. Σωτήριος ἀπήρθησε Μήνυμα στοὺς Ὁρθοδόξους Κορεάτες, σὲ ἄπταιστη κορεατικὴ γλῶσσα.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Διονύσιος, στὴν ἀντιφώνησή του εἶπε τὰ ἑξῆς:

Θεοφιλέστατε Ἁγιε Ἀδελφέ,

«Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα τὸ προῖον ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ δι' Ὑιοῦ ἐκδημήσαν τοῖς ἀγραμμάτοις μαθηταῖς», ἐπεδήμησεν σήμερον εἰς τὸν Ἱερὸν αὐτὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σεοὺλ Κορέας, τὸν ὁποῖον ἐκτίσε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν θρησκείαν, Κορεατῶν καὶ Ἑλλήνων ἀδελφῶν καὶ δι' ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου Του καὶ τῶν ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, σὲ κατέστησεν διὰ τῆς Θείας Χάριτος Ἐπίσκοπον τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ζήλων.

Εἶναι μεγάλη καὶ χαρμόσυνος ἡ ἡμέρα αὐτὴ ὅχι μόνον διὰ σὲ καὶ τοὺς περὶ σέ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Νέας Ζηλανδίας καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Χώρας τῆς Πρωϊνῆς Γαλήνης, τὴν Κορέαν, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ πρόσωπόν σου ἀποτελοῦν ἓνα νέον, δυναμικόν, ἀξιοπρεπῆ, εὐγενῆ, εὐσεβῆ, δραστήριον καὶ ἀφοσιωμένον Ἱε-

ράρχην, πὺ καλεῖσαι νὰ βαστάσῃς μετ' ἐμοῦ, τοῦ ἐλαχίστου ποιμενάρχου σου, τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα, «διὰ νὰ ἀγωνισθῆς τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, νὰ τηρήσῃς τὴν πίστιν» (Β' Τιμ. 4,7) καὶ τὴν ἐντολήν ἄσπιλον καὶ ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α' Τιμ. 6,14).

Μέχρι σήμερον διέπρεψες καὶ διεκρίθης διὰ τὸν ζῆλον, τὴν ἐργατικότητά σου, τὴν φιλοτιμίαν, τὴν προθυμίαν, τὴν ὑποδειγματικὴν ἀφοσίωσίν σου εἰς τὸ καθήκον καὶ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον σου διὰ τὴν προώθησιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν μακρινὴν αὐτὴν Χώραν.

Δὲν εἶναι ὑπερβολικαὶ αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις. Ἡ δρᾶσις σου πρὸ τῆς ἐναῦθα παρουσίας σου, ἦτοι πρὸ τοῦ 1975, τὴν ὁποῖαν ἔχει καταγράψει ἡ Ἱστορία καὶ πὺ συνοψίζεται καὶ χαρακτηρίζεται ὡς ἐκκλησιαστικὴ, ἐθνικὴ, κοινωνικὴ, φιλανθρωπικὴ καὶ πολιτιστικὴ βεβαίῳ τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζουν καὶ τὸ ἐπιβεβαιῶνουν ὡσαύτως ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς Ὁρθόδοξοι ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί, πὺ εἶναι παρόντες εἴτε σωματικῶς εἴτε πνευματικῶς κατὰ τὴν σημερινὴν ἱστορικὴν ἡμέραν.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἀποτελεῖ σταθμὸν καὶ ὀρόσημον τῆς ζωῆς διὰ σὲ καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Ἄλλὰ διατὶ νὰ διατρέχωμεν μόνον εἰς τὸ παρελθόν; Ἄς ἐντροφήσωμεν μᾶλλον εἰς τὸ παρόν. Ἡ ἐπὶ δέκα καὶ ὀχτῶ ἔτη εὐορκος διακονία σου εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτὴν Χώραν τῆς Πρωϊνῆς Γαλήνης καὶ τὰ ἔργα σου μαρτυροῦν καὶ βεβαιοῦν τὴν ἀλήθειαν. Δικαίως σὲ ἀγαποῦν, σὲ ἐκτιμοῦν καὶ σὲ σέβονται ὅλοι οἱ συνεργάται καὶ συνεργοὶ σου.

Ἡ μετ' ἐμοῦ μακροχρόνιος καὶ ἀνεφελος συνεργασία σου χάρις εἰς τὴν εὐγένειαν, τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν πειθαρχίαν σου ἐπικυρώνει ἐπὶ πλέον τὰ λεχθέντα.

Ἀδελφέ, τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα, ὡς γνωρίζεις, εἶναι τόσον ὑψηλὸν καὶ ἅγιον, ὥστε ὁ ἐπίσκοπος νὰ χαρακτηρίζεται ὡς «ἐπὶ γῆς Θεὸς μετὰ Θεόν» (Ἀποστολ. Διαταγαὶ Β', 26), ὅμως εἶναι συγχρόνως καὶ τόσον ὑπεύθυνον ὥστε νὰ ἀπαιτεῖ θυσίας πολλὰς καὶ μεγάλας μέχρι τῆς θυσίας καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας, χάριν ἐκείνων τοὺς ὁποῖους ἐνεπιστεύθη εἰς ἡμᾶς ὁ ἐπουράνιος Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία Του.

Ἰδιαίτερα εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ἐποχὴν ἀλλαγῶν καὶ ἐξελιξέων καὶ προκλήσεων ὁ Ἱεράρχης καὶ δι' ὁ ἔχων τὴν τιμὴν νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸ κλίμα τοῦ Πανιέρου Ἀποστολικοῦ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ

Θρόνου, όφείλει νά έχη ύψιστον αίσθημα εϋθύνης. Διότι ή Έκκλησία σήμερα, με την χάριν του Κυρίου και δομήτορος, καλείται νά διαδραματίση πρωταρχικόν πρόσωπον εις την παγκόσμιον κονίστραν και μάλιστα εκεί όπου μέχρι χθές εδιώκετο ως επικίνδυνος και έξωβελίζετο ως τό όπιον των λαών.

Καλείσαι, λοιπόν, ως βοηθός και συνεργός του Μητροπολίτου σου και ως πνευματικός καθοδηγητής των εύλαβεστάτων βοηθών ιερέων μας.

Έρχεσαι νά συνεχίσης την με ταπεινότητα και άνεξάντλητον αγάπην προσφοράν σου προς την Όρθόδοξον Πίστιν μας, την Όρθόδοξον Έκκλησίαν της εύγενούς αυτής Χώρας Κορέας και την μακρινήν Νέαν Ζηλανδίαν.

Σε εύχαριστώ δια την μέχρι σήμερα αγαστήν συνεργασίαν και τους κόπους σου δια την Έξαρχίαν και την Ίεραποστολήν μας.

Σου εύχομαι υγείαν, δύναμιν, καρτερίαν, ύπομονήν και σε παρακαλώ νά συνεχίσης την αγάπην και τό ενδιαφέρον σου δια την Όρθοδοξίαν εις την Χώραν αυτήν που τόσα ύπόσχεται.

Έπι πλέον μη λησμονής νά δίδης χείρα βοηθείας και εις έμέ, ό οποίος —ως γνωρίζεις— μέχρι σήμερα επί είκοσιτρία έτη αγωνίζομαι μάλλον μόνος εις την μακρινήν Νέαν Ζηλανδίαν. Εϋτυχώς όμως, χάριτι θεία, ή Μητηρ Έκκλησία έμεριμνησε και δι' έμέ και έξέλεξε σε ως Βοηθόν μου.

Δια τούτο την στιγμήν αυτήν και από του Ίερού αυτού Βήματος έκφράζω την μεγάλην εύγνωμοσύνην μου προς την Α. Θ. Παναγιότητα τον προσκνητόν ήμών αυθέντην και Δεσπότην κ. κ. Βαρθολομαίον και την περι Αυτών Αγίαν και Ίεράν Σύνοδον του Οίκουμηνικού Πατριαρχείου και εύχαριστώ θερμώς.

Έπίσης εύχαριστώ και τους αδελφούς Αγίους Αρχιερείς και Συλλειτουργούς δια την συμπαράστασιν, την συμπροσευχήν και την αγάπην των.

Τέλος, προ πάντων όλων, εύχαριστώ και συγχαίρω όλους τους αγαπητούς και εύσεβείς Κορεάτας αδελφούς και αδελφάς δια την άφοσίωσίν των εις την Όρθόδοξον Πίστιν και καυχώμαι νά τους ονομάζω «στέφανον και καύχημα» της Θεοσωστού Μητροπόλεως Νέας Ζηλανδίας.

Με τά όλίγα αυτά λόγια, αδελφέ, Άγιε Ζήλων κ.κ. Σωτήριε, σε άσπάζομαι και σου εύχομαι και πάλιν πολυχρόνιον και εύκλεη Άρχιερατείαν.

ΕΙΣ ΠΟΛΛΑ ΕΤΗ ΔΕΣΠΟΤΑ

Έπίσης, κατά τη δεξίωση των έπισήμων που έ-

γινε μετά τη χειροτονία, ό Θεοφ. κ. Σωτήριος άπηύθυνε χαιρετισμόν στην άγγλική.

* * *

Η έλληνική αντίπροσωπεία, παρά τον έλάχιστο χρόνο που διέθετε, θεώρησε σκόπιμο νά έπισκεφθεί διαδοχικά τά περισσότερα κέντρα της Όρθόδοξης Ίεραποστολής στην Κορέα, τόσο για την ενημέρωσή της όσο και για την ενίσχυση των Κορεατών πιστών.

Σε μιá σύντομη περιγραφή, τά Κέντρα αυτά έχουν ως εξής:

Στην πρωτεύουσα Σεούλ. Στην καρδιά της ασιατικής αυτής μεγαλούπολης, των 10 εκατομμυρίων κατοίκων, και στην κορυφή ενός λοφίσκου, ύπάρχει ό όρθόδοξος ναός του αγίου Νικολάου. Ό ναός περιβάλλεται από διάφορα άλλα κτίρια,

Οί έξ Ελλάδος Αρχιερείς με τον θεοφ. Έπίσκοπο Ζήλων κ. Σωτήριον

στά όποία στεγάζονται τά Γραφεία και όλες οι λειτουργίες της ιεραποστολής. Έδώ τώρα είναι και ή έδρα της Έπισκοπής. Τόσο ή άποπεράτωση του ναού όσο και ή άνέγερση των λοιπών κτιρίων έγιναν μέσα στην περίοδο των είκοσι αυτών ετών, με τη θερμή και όλόψυχη συμπαράσταση των φίλων της Ίεραποστολής από την Ελλάδα και άλλα μέρη του κόσμου. Έφημέριος του ναού είναι ό π. Νικόλαος Υίμ, με ιερατικό προιστάμενο τον ιερομόναχο του Άγίου Όρους π. Σωφρόνιο Γραβάνη.

Στην πόλη Ίντσόν, ύπάρχει ναός του άποστόλου Παύλου, με έφημέριο τον Κορεάτη ιερέα π. Δανιήλ Νά. Κατά την έπίσκεψή μας, έτέθη θεμέλιος λίθος, σε πλαινό οικόπεδο, για την άνέγερση νέου ναού, με δαπάνες άνόνημης κυρίας από την Θεσσαλονίκη.

*Οί Ὁρθόδοξοι
Κορεάτες,
ιερείς καί λαϊκοί,
ἄνδρες, γυναίκες
καί παιδιά,
διαπνέονται
ἀπό γνήσια,
πρωτοχριστιανική
πνευματικότητα.
Εἶναι ἄνθρωποι
χαρούμενοι, γελα-
στοί,
ὁμιλητικοί
καί πολὺ
ἀδελφικοί.*

Στὴν περιοχή Καπιόν, παραθεριστικὸ θέρετρο τῶν Κορεατῶν, ἔχει ἰδρυθεῖ ἡ Ἱ. Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος. Τὸ πρωτότυπὸ καὶ ὁμορφοκτισμένο πολυόροφο κτίριο περιλαμβάνει ἐπίσης παρεκκλήσιο, τραπεζαρία, κελλιὰ τῶν μοναχῶν, βιβλιοθήκη καὶ διάφορους ἄλλους χώρους. Τὸ κτίριο περιβάλλεται ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἔκταση, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται γιὰ θερινὲς ἐκπαιδευτικὲς κατασκηνώσεις παιδιῶν καὶ νέων.

Στὴν πόλη Τσονζού, 3 ἑκατομμυρίων κατοίκων, ἔχει ἀνεγερθεῖ νέος λαμπρὸς ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὸ σχέδιο τοῦ ναοῦ ἔγινε ἀπὸ Κορεάτη ἀρχιτέκτονα, συμβολίζει δὲ τὴν κάθοδο τοῦ Φωτὸς (Χριστοῦ) στὸν κόσμο. Ὁ ναὸς βρίσκεται σὲ περίοπτο καὶ ἐξοχικὸ μέρος τῆς περιοχῆς. Τὸ ὅλο συγκρότημα περιλαμβάνει ἐπίσης αἴθουσες, γραφεῖα, κατοικία τοῦ ἱερέως κ.λπ. Ἐφημέριος στὸ ναὸ αὐτὸ εἶναι ὁ Οἰκονόμος π. Στέφανος Hwang, καθηγητῆς Πανεπιστημίου.

Στὸ Πουσάν, μεγαλοῦπολη καὶ μεγάλο λιμενικὸ κέντρο τοῦ Νότου, λειτουργεῖ ναὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Ὑπάρχει μικρὴ, ἀλλὰ ζωντανὴ ὀρθόδοξη κοινότητα. Ὁ ναὸς ἐξυπηρετεῖ ἐπίσης τὰ πληρώματα τῶν ἐλληνικῶν πλοίων ποὺ προσεγγίζουν στὸ μεγάλο αὐτὸ λιμάνι τῆς ἰαπωνικῆς θάλασσης. Ἐξάλλου, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, Κορεάτης μεγαλοεπιχειρηματίας κ. Κίμ καὶ φίλος τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς, ἔχει ὑ-

ποσχεθεῖ νὰ ἀναλάβει τὴ δαπάνη ἀνέγερσης ἑνὸς νέου μεγαλοπρεποῦς ὀρθοδόξου ναοῦ στὴν πόλη αὐτή. Ἐφημέριος ἐδῶ εἶναι ὁ π. Ἀντώνιος Woo.

Γενικά, οἱ ἐντυπώσεις μας ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις μας αὐτὲς ὑπῆρξαν ἄριστες. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση μᾶς ἔκαναν τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ ἐπιμελημένη ὀργάνωση καὶ ἡ ὑποδειγματικὴ λειτουργία τῆς Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς. Ἡ συνεργασία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου εἶναι ὄντως θαυμαστή. Τὸ πνεῦμα δὲ αὐτὸ τῆς καλῆς συνεργασίας διαχέεται σὲ ὅλα τὰ ἐπὶ μέρος κλιμάκια τῆς ἱεραποστολικῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας. Ὑπάρχει ἐπίσης διαρκῆς ἐπαφή καὶ στενὴ συνεργασία μὲ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ μὲ διάφορα ἰδρύματα καὶ πρόσωπα στὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλες Χῶρες. Ἀπὸ τὶς πηγὲς αὐτὲς παρέχεται πρόθυμη καὶ σημαντικὴ πνευματικὴ καὶ ὑλικὴ βοήθεια. Ἰδιαίτερα πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ ἡ ἐθελοντικὴ προσφορὰ πολλῶν προσώπων, τὸ μεταφραστικὸ καὶ ἐκδοτικὸ ἔργο, ἡ μετεκπαίδευση νέων καὶ νεανίδων σὲ ἑλληνικὰ καὶ ἄλλα Πανεπιστήμια κ.λπ. Τὸ ἱεραποστολικὸ Κέντρο, ἀνὰ ἐξάμηνον, ὑποβάλλει στὶς κορεατικὲς κρατικὲς ὑπηρεσίες λεπτομερῆ οἰκονομικὴ ἔκθεση.

2. Ἡ γνήσια ὀρθόδοξη πνευματικὴ τὴν Κορεατῶν πιστῶν. Οἱ ὀλιγάριθμοι Ὁρθόδοξοι Κορεάτες, ἱερείς καὶ λαϊκοί, ἄνδρες, γυναίκες καὶ παιδιά, διαπνέονται ἀπὸ γνήσια, πρωτοχριστιανικὴ

πνευματικότητα. Είναι άνθρωποι χαρούμενοι, γελαστοί, όμιλητικοί και πολύ αδελφικοί. Το χαρακτηριστικό αυτό κάνει ιδιαίτερη έντύπωση, δεδομένου ότι οι Κορεάτες, εκ φύσεως, είναι τύποι σοβαροί, σιωπηλοί και ελάχιστα εκδηλωτικοί, όπως άλλωστε και όλοι οι Άσιάτες. Η φιλοξενία τους επίσης πολύ θερμή. Παντού, υποδέχτηκαν τους Έλληνες επισκέπτες με ιδιαίτερη καλωσύνη και φροντίδα. Στις κοινές συνεστιάσεις που έγιναν, κατά τον κορεατικό παραδοσιακό τρόπο, σε διάφορα μέρη, επικράτησε ατμόσφαιρα αδελφικής αγάπης και χριστιανικής απλότητας. Στις πρωτοχριστιανικές αυτές «αγάπες», οι συνδαιτημόνες, αφού βγάσαμε τα υποδήματά μας, εισερχόμεσταν σε ένα ιδιαίτερα καθαρό δωμάτιο, όπου καθόμασταν «σταυροπόδι» στο πάτωμα, μπροστά σε ένα ή περισσότερα χαμηλά τραπεζάκια (σοφράδες). Το πάτωμα, σημειωτέον, θερμαινόταν από κάτω, με ειδική, παραδοσιακή μέθοδο (θερμαινόμενα τούβλα). Τα φαγητά, κυρίως ρύζι και βρασμένα χόρτα, πάσης φύσεως, σεβριζίζονταν ζεστά, σε μεγάλα πήλινα δοχεία και πολλά πιάτα. Οι οικοδοεσπότες, πάντα όρθιοι, έξυπηρετούσαν με προθυμία και ιδιαίτερη λεπτότητα τους φιλοξενούμενους τους.

3. Η ποιότητα των Ίερέων και στελεχών της κορεατικής Κοινότητας. Οι τέσσερις Κορεάτες κληρικοί είναι πολύ αξιόλογοι άνθρωποι. Ο π. Νικόλαος Yim είναι φιλόλογος και υποδιευθυντής μεγάλης εφημερίδας της Κορέας. Ο π. Δανιήλ Νά είναι προιγκηπικής καταγωγής. Ο π. Στέφανος Hwang είναι καθηγητής Πανεπιστημίου και ό π. Άντώνιος Woo πάντα πρόθυμος και ταπεινός υπηρέτης και «διάκονος» όλων. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για τον Γραμματέα της Κοινότητας και Άρχοντα Διεργημέα κ. Σάββα Lee, ό οποίος μετέφραζε σε άπταιστα ελληνικά όλες τις προσφωνήσεις και ιδιαίτερα εκείνες που γίνονταν άνευ χειρογράφου. Βασικό επίσης στέλεχος της Κοινότητας είναι και ή έλληνοαμερικανίδα Μοναχή Μακαρία, ή όποία έχει την φρονίδα της Μονής. Όλα αυτά φανερώνουν, ότι γίνεται προσεκτική έπιλογή των ανθρώπων που στελεχώνουν την ιεραποστολική αυτή κοινότητα.

4. Η εϋνοϊκή ιστορική συγκυρία, για τη διάδοση της Όρθοδοξίας στην Άσία και την Άπω Άνατολή. Όπως έχει σήμερα ή πολιτικοκοινωνική κατάσταση στην Άσία και την Άπω Άνατολή, ή Ν. Κορέα και ή Ίαπωνία είναι οι μόνες Χώρες της μεγάλης αυτής περιοχής του κόσμου, στις όποιες γίνονται δεκτοί χριστιανοί ιεραπόστολοι από

το έξωτερικό. Όλες οι άλλες Χώρες, ενώ επιτρέπουν την ύπαρξη και λειτουργία τοπικών χριστιανικών Έκκλησιών, άπαγορεύουν ρητώς την είσοδο ξένων ιεραποστόλων. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, ή Όρθόδοξη Κοινότητα της Ν. Κορέας, καθώς και οι άλλες μικρές Κοινότητες στα διάφορα μέρη της Άσίας και της Άπω Άνατολής, άποτελούν φυτώρια της Όρθοδοξίας, «φυτεϊαν, ήν έφύτευσεν ό Πατήρ» (Ματθ. ιε' 13), που όλοι οι Όρθόδοξοι πρέπει να περιβάλλουμε με ιδιαίτερη αγάπη και θερμή συμπαράσταση.

Μέσα στην προοπτική αυτή της πίστewς και της έλπίδας, εύχόμαστε στους αγαπητούς Όρθόδοξους χριστιανούς αδελφούς της Κορέας να έχουν την εύλογία του Θεού, ώστε να αυξάνονται, «ώς κόκκος σινάπεως, ός, όταν σπαρή έπί της γής, μικρότερος πάντων των σπερμάτων έστι των έπί της γής' και όταν σπαρή, αναβαίνει και γίνεται μείζων πάντων των λαχάνων και ποιεί κλάδους μεγάλους, ώστε δύνασθαι υπό την σιάν αυτού τα πετεινά του ούρανού κατασκηνοϋν» (Μαρκ. γ' 31-32).

Σημ. Ό τίτλος και ή διεύθυνση της Όρθόδοξης Έπισκοπής στην Κορέα έχουν ως έξης:

ECUMENICAL

PATRIARCHATE

Orthodox Eastern Mission

정교동방선교회

C.P.O.BOX 1473 SEOUL-KOREA TEL. (02) 362-6371

(Τέλος)

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

* Καθηγ. Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Η ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ (έξ άφορμής της 70ής έπετείου από την τραγωδία του 1922). Σχήμα 14X21, σελίδες 32.

* Καθηγ. Άνδρέα Θεοδώρου, ΤΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ ΘΕΟΤΟΚΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗΣ. Κείμενον ύμνων, άπόδοση στη νεοελληνική, εύρής σχολιασμός. Σχήμα 14X21, σελίδες 56.

* Καθηγ. Ίωάννου Μ. Φουντούλη. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑΣ ΑΠΟΡΙΑΣ. Τόμος Γ' (301-400), έκδοση Β'. Σχήμα 14X21, σελίδες 312.

ΤΑ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΣΕΡΒΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΡΟΑΤΙΑ (1941-1945) ΚΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Στὸ φύλλο τῆς Τρίτης, 30ῆς Μαρτίου 1993, τῆς ἐφημερίδας «Καθολικὴ» δημοσιεύεται πρωτοσέλιδο ἄρθρο μὲ τίτλο «Ἡ ἀλήθεια γιὰ τὰ θύματα τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου στὴν πρώην Γιουγκοσλαβία», καὶ μὲ ὑπότιτλο «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀσπάζεται τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδα». Τὸ δημοσιευόμενον ἄρθρο προφανῶς ἀποτελεῖ ἐκτενὲς μέρος κειμένου, τὸ ὁποῖο ἢ σύνταξη τῆς «Καθολικῆς» ζήτησε «ἀπὸ ὑπευθύνους ἐκπροσώπους τῆς Κροατικῆς Ἐκκλησίας», γιὰ νὰ ἔχει, ὅπως φαίνεται, μιὰ ἐγκυρὴ ἀπάντηση «μετὰ ἀπὸ ἀλλεπάλληλες ἐπιθέσεις καὶ κατηγορίες ποὺ ἐκτοξεύονται ἐναντίον τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας γιὰ δῆθεν "γενοκτονία" τῶν Σέρβων Ὁρθοδόξων ἀπὸ Κροάτες Καθολικούς». Δυστυχῶς ἡ ἐφημερίδα δὲν μᾶς πληροφορεῖ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ «ὑπεύθυνοι» ποὺ τῆς ἔδωσαν τὴν ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα ποὺ τοὺς ὑπέβαλε, γιὰ νὰ γνωρίζουμε τέλος πάντων, ποιοὶ «ὑπεύθυνοι» θὰ πρέπει νὰ ἀναλάβουν τὴν εὐθύνη τόσο μεγάλων ἀνακριβειῶν καὶ ἐσκεμμένης διαστρεβλώσεως τῆς ἀλήθειας, ὅσης περιέχεται στὸ δημοσιευόμενον ἄρθρο. Ἀκόμη περισσότερο, θὰ γνωρίζαμε ἔτσι τοὺς συνυπευθύνους γιὰ τὴν πρωτοφανῆ κατηγορία εἰς βάρος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ὅτι ὄχι ἀπλῶς παραπλανήθηκε ἢ ἔπεσε θύμα, παρὰ ὅτι «ἀσπάζεται» τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδα, δηλαδὴ — ὅπως τὸ καταλαβαίνουμε στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα — αὐτοβούλως ἀποδέχτηκε τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδα γιὰ ἐξυπηρέτηση δικῶν τῆς σκοπῶν.

Πρωτίστως θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπενθυμίσουμε στοὺς συμπατριῶτες μας, τοὺς ρωμαιοκαθολικοὺς ἐκδότες τῆς «Καθολικῆς», ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι Σέρβοι ἀδελφοὶ μας δὲν περιμέναν νὰ πληροφορηθοῦν τὰ συμβάντα στὴν Κροατία στὰ χρόνια 1941-1945 ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδα, ἀφοῦ τὰ γνώριζαν ἀπὸ προσωπικὴ τους ἐμπειρία καὶ ἀπὸ ἀδιάψευστα καὶ ἄκρως ἀξιόπιστα τεκμήρια καὶ μαρτυρίες, ὅπως αὐτὴ τοῦ διαπρεποῦς καρδινάλιου Εὐγενίου Tisserant, γιὰ τὴν ὁποία θὰ γίνῃ λόγος στὴ συνέχεια. Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς μετὰ τὴ λήξη τοῦ πολέμου, καὶ ἀμέσως πληροφορηθήκαμε γιὰ τὰ φρικτὰ ἐγκλήματα ποὺ εἶχαν διαπραχθεῖ στὴν Κροατία εἰς βάρος τῶν Σέρβων, γιὰ μόνον τὸ λόγο ὅτι αὐτοὶ ἦταν Σέρβοι ὀρθόδοξοι, ἀκριβῶς ὅπως

διώκονταν ἐκεῖ καὶ οἱ Ἑβραῖοι, μὲ μόνον κατηγορία ὅτι γεννήθηκαν Ἑβραῖοι. Πολὺ νωρὶς πληροφορηθήκαμε ὅτι χιλιάδες νεαρῶν Σέρβων καὶ Σερβίδων κατακρεουργήθηκαν μπροστὰ στὰ μάτια Φραγκισκανῶν μοναχῶν, πολλὲς φορὲς μάλιστα μὲ ἐντολὲς τῶν τελευταίων καὶ μὲ συμπραξὴ τους. Καὶ αὐτὰ δὲν τὰ γνωρίσαμε ἀπὸ τὴν προπαγάνδα τῶν κομμουνιστῶν, παρὰ ἀπὸ

Τοῦ κ. **ΑΝΤΩΝΙΟΥ - ΑΙΜΙΛΙΟΥ Ν. ΤΑΧΙΑΟΥ**
Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης
Ἑλληνοαποστολικοῦ μέλους τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας
Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνῶν

τοὺς ἐπιζήσαντες δυστυχισμένους ἐκείνους ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων, τοὺς ὁποίους ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα ἀποθάρρυνε μάλιστα στὸ νὰ ἐξιστοροῦν τὸ δράμα τους, γιὰτὶ ἤθελε νὰ ρίξει στὴ λήθη τὰ συμβάντα, πράγμα ποὺ ἔκανε καὶ μὲ τοὺς ὁμαδικοὺς τάφους, ποὺ τοὺς σκέπασε βιαστικὰ μὲ μετὸν γιὰ νὰ μὴν ξανανοιχτοῦν ποτέ. Γιὰ ὅλα αὐτὰ ὑπάρχουν δημοσιευμένα βιβλία μὲ ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ μαρτυρίες, τίς ὁποῖες, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς «ὑπευθύνους» Κροάτες ἀνταποκριτὲς τῆς «Καθολικῆς», κανένας σοβαρὸς καὶ ἀντικειμενικὸς μελετητὴς δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθεῖ. Γι' αὐτὸ καὶ μᾶς προκαλεῖ κατάπληξη, πῶς σήμερα, ποὺ τόσα γνωρίζουμε γιὰ ἀνοχὴ καὶ συμμετοχὴ ἐκπροσώπων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κροατίας στὰ ἀνήκουστα αὐτὰ ἐγκλήματα, ἀποτολμᾶται θρασύτατα ἢ διάψευσή τους καὶ ἡ ἀποσιώπησή τους. Ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἐπαναλάβουμε ἐδῶ ὅλες τίς ἀκαταμάχητες πληροφορίες, θὰ ἀρκεστοῦμε σὲ ἐλάχιστες, οἱ ὁποῖες εἶναι ὡστόσο ἀρκετὲς γιὰ νὰ διαψεύσουν τοὺς «ὑπευθύνους» τῆς Κροατικῆς Ἐκκλησίας¹.

1. Ἡ βιβλιογραφία γύρω ἀπὸ τὸ Ἄνεξάρτητο Κράτος τῆς Κροατίας, τοὺς διωγμοὺς τῶν Σέρβων καὶ τὴ συμμετοχὴ τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ κλήρου σ' αὐτὸν εἶναι ἐκτεταμένη. Μπορεῖ μέσα στὸ πλῆθος αὐτῶν τῶν δημοσιευμάτων νὰ ὑπάρχει κάποια συναισθηματικὴ φόρτιση, προκατάληψη ἢ καὶ ὑπερβολὴ ἐκείνο ὅμως ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθεῖ εἶναι τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ δημοσιευόμενα πειστήρια γιὰ ὅλα αὐτὰ, καὶ τὰ πειστήρια, δυστυχῶς, εἶναι καὶ πολλὰ καὶ ἀκλόνητα. Ἰδιαιτέρη σημασία ἔχουν τὰ ἔργα ποὺ γράφηκαν ὄχι ἀπὸ Σέρβους παρὰ ἀπὸ δυτικὸς συγγραφεῖς, ὅπου ὑπάρχει κρίση γιὰ τὰ γεγονότα ἢ ὁποῖα δὲν μπορεῖ νὰ διαβληθεῖ ὡς ἐθνικιστικὴ ἢ θρησκευτικὴ προκατάληψη.

Γράφουν λοιπὸν οἱ «ὑπεύθυνοι» ὅτι «ἐπὶ μισὸν αἰῶνα ἢ κομμουνιστοσερβικὴ προπαγάνδα καταγγέλλει ἀκατάπαυστα καὶ παντοῦ ὅτι ὁ κροατικὸς λαὸς ἀποκτείνει τὸ σερβικὸ καὶ ὅτι σ' αὐτὴ τὴ γενοκτονία προέτρεψε τοὺς Κροάτες ἢ Καθολικὴ Ἐκκλησία. Δὲν κατηγορεῖται δηλαδὴ μόνον ἢ Ἐκκλησία τῆς Κροατίας ἀλλὰ καὶ ἡ Ἁγία Ἐδρα τῆς Ρώμης». Στὴ συνέχεια, ἀπλουστεύοντας τὰ πράγματα, μᾶς λένε ὅτι οἱ κομμουνιστὲς ποὺ ἐπικράτησαν ἐπέβαλαν αὐστηρὴ σιωπὴ στοὺς Κροάτες γιὰ ὅ,τι ἀφοροῦσε στὰ θύματα τοῦ πολέμου, ὅτι «κατὰ τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ἀνακηρύχθηκε τὸ ἀνεξάρτητο κροατικὸ κράτος ὑπὸ κυριαρχία ναζιστικὴ καὶ φασιστικὴ», καὶ τὸ πολίτευμα τῆς χώρας βρέθηκε στὰ χέρια ξενιτεμένων Κροατῶν ποὺ ἐπανέκαμψαν στὴ χώρα. Τὸν πόλεμο ἐναντίον τῶν Κροατῶν τὸν ἀρχισαν πρῶτοι οἱ Σέρβοι (!) καὶ οἱ «κυριαρχοῦντες Κροάτες ἀντέδρασαν βίαια ἐναντίον τῶν ἐπαναστατούντων Σέρβων». Ἀμέσως οἱ «ὑπεύθυνοι» βάζουν στὸ παιχνίδι τοὺς κομμουνιστὲς, ἀλλὰ καὶ ἄλλους παράγοντες, κατὰ τρόπο ποὺ νὰ προκαλεῖται σύγχυση καὶ νὰ ἀπομακρυνόμαστε περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀλήθεια: «Στὸν πόλεμο αὐτὸ ἀναμείχθηκε τὸ Κ.Κ. τῆς Γιουγκοσλαβίας, μὲ σύνθημα "Γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὸν κατακτητὴ". Ἐπίσης ἔλαβαν μέρος ὅσοι Γερμανοὶ καὶ Ἴταλοὶ ζοῦσαν στὰ κροατικὰ ἐδάφη, τὰ ὁποῖα ἐπεκτεινόταν στὴν Κροατία καὶ τὴν Βοσνία (sic) Ἐρζεγοβίνη». Ἔτσι, λοιπὸν, γίνεται πονηρὴ προσπάθεια οἱ εὐθύνες γιὰ ὅ,τι συνέβη νὰ περάσουν στοὺς ἴδιους τοὺς Σέρβους, τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Ἴταλοὺς.

Θὰ σταθοῦμε στὰ ἔως τώρα γραφέντα. Πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ ἀποσυνδέσουμε ἐκεῖνο τὸ ὑποβολιμαῖο σύνθετο «κομμουνιστοσερβικὴ προπαγάνδα», γιὰ νὰ τονίσουμε ὅτι τὰ ἐγκλήματα ποὺ ἔγιναν στὴν Κροατία ἐναντίον τῶν Σέρβων πρῶτοι τὰ κατήγγειλαν καὶ τὰ σιγματίσαν οἱ ἴδιοι οἱ Σέρβοι ὀρθόδοξοι, δηλ. οἱ παθόντες καὶ ὄχι οἱ κομμουνιστὲς. Καὶ τὰ κατήγγειλαν, γιὰτὶ ἦταν αὐτὰ ἐγκλήματα ποὺ ἀφοροῦσαν πρωτίτως στὶς θρησκευτικὲς πεποιθήσεις. Ἀλλὰ ἄς παρακολουθήσουμε τὰ γεγονότα μὲ τὴ σειρά τους: Στὶς 10 Ἀπριλίου τοῦ 1941, μὲ τὴν προστασία τοῦ Τρίτου Ράιχ, ἀνακηρύχθηκε πράγματι στὸ Ζάγκρεμπ τὸ «Ἀνεξάρτητο Κράτος τῆς Κροατίας» μὲ «Ἀρχηγὸ» (Roglavnik = Führer)

τὸ φασίστα Ἄντε Πάβελιτς, ὁ ὁποῖος ἦταν ἡγέτης τῶν Οὔστασι — ὅπως ὀνομάζονταν οἱ Κροάτες φασίστες — καὶ τὸ 1936 εἶχε καταδικαστεῖ ἀπὸ γαλλικὸ δικαστήριον ἐρήμην σὲ θάνατο γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ βασιλιᾶ Ἀλεξάνδρου στὴ Μασσαλία. Ὁ Πάβελιτς ἦταν γνωστὸς φασίστας μὲ συγκεκριμένο ρατσιστικὸ πρόγραμμα, ἴδιο μὲ ἐκεῖνο τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ Μουσσολίνι². Ὁ γερμανοϊταλικὸς φασισμὸς εἶχε δώσει κιάλας δείγματα τῶν προθέσεών του τόσο στὴν Ἰταλία ὅσο καὶ στὴ Γερμανία. Ἡ δράση τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων κατοχῆς, καὶ ἰδίως τῶν SS, στὴν Πολωνία καὶ τὴν Τσεχοσλοβακία, ὅπου εἶχαν εἰσβάλει τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, καθὼς καὶ τὰ κηρύγματα τῆς προπαγάνδας τοῦ Γκαϊμπελς ἐναντίον τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Σλάβων, εἶχαν γεμίσει μὲ τρόμο ὀλόκληρη τὴν Εὐρώπη, σὲ βαθμὸ ποὺ διανοοῦμενοι τῆς Κροατίας, μὲ γράμμα τους πρὸς τὸ Χίτλερ τῆς 11ης Νοεμβρίου 1940, νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ Κροάτες δὲν εἶναι Σλάβοι παρὰ ἀπόγονοι τῶν Γότθων!³. Ἐνῶ λοιπὸν ἦταν καλὰ γνωστὸ ποιὸς εἶναι ὁ Πάβελιτς καὶ τί αὐτὸς φρονεῖ, τὸ Βατικανὸ τὸν ἀναγνώρισε, καὶ ἡ ρωμαιοκαθολικὴ ἱεραρχία τῆς Κροατίας ἔσπευσε νὰ τοῦ δηλώσει μάλιστα ὑποταγή. Δὲν θὰ ἀναφερθοῦμε μόνον στὴν ἀμεση ἀναγνώριση τοῦ νέου φασιστικοῦ κράτους ἀπὸ τὸ Βατικανό, στὴν ὁποία διαδραμάτισε σημαντικὸ ρόλο ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ζάγκρεμπ Ἀλοῖσιος Στέπινατς, οὔτε στὴ διαπίστευση σ' αὐτὸ διπλωματικοῦ ἐκπροσώπου τῆς Κροατίας, οὔτε ἀκόμη στὶς συχνότατες καὶ ἐγκάρδιες ἐπαφὲς αὐτοῦ τοῦ τελευταίου μὲ ἐκπροσώπους τῆς Ἁγίας Ἐδρας κτλ. Συγκεκριμένα θὰ θυμηθοῦμε ὅτι ὁ πάπας Πίος ὁ 12ος δέχτηκε τὸν Πάβελιτς σὲ ἀκρόαση καὶ τοῦ ἔδειξε εὐνοια, διόρισε μάλιστα στὸ φασιστικὸ κράτος του καὶ παπικὸ λεγάτο, τὸν Τζιουζέπε Μαρκόνε, ὁ ὁποῖος διατηροῦσε θερμότερες σχέσεις μὲ τὸ σφαγέα καὶ ἐγκληματῆ Πάβελιτς.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ ὑπάρχουν ἀδιάσειστα τεκμήρια, καὶ μόνον ὁ ἀπληροφόρητος μπορεῖ νὰ ἐξαπατηθεῖ ὅτι δῆθεν ἀποτελοῦν προπαγάνδα τῶν κομμουνιστῶν ποὺ τὴν ἀσπάστηκαν οἱ ὀρθόδοξοι. (Συνεχίζεται)

2. Τὶς φασιστικὲς του ιδέες τίς εἶχε ἐκθέσει στὰ βιβλία του, τὰ ὁποῖα δημοσιεύθηκαν στὰ προπολεμικὰ χρόνια.

3. Βλ. P. Dzadzic, Nova ustaska drzava? (Νέο κράτος τῶν οὔστασι;), Βελιγράδι 1990, σελ. 23-28.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1481 Ἀθήνησι τῆ 12ῃ Μαΐου 1993
Διεκπ. 608

— ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2550 —

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπικειμένης, ὡς μὴ ὄφελε, καθ' ἃ πληροφορούμεθα, ἐπαναφοράς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων νομοσχεδίου ἀφορῶντος εἰς τὴν προαιρετικὴν ἀναγραφὴν τοῦ θρησκευματος εἰς τὰς νέας ἑλληνικὰς ταυτότητας, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὑπομνησκομεν ὑμῖν σχετικῶς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2548/1.4.1993 Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος, ἐν ᾗ διαλαμβάνονται σαφῶς αἱ ἐπ' αὐτοῦ θέσεις τῆς Ἐκκλησίας.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν, ὅπως ἐν τῇ ποιμαντορικῇ ὑμῶν κρίσει μεριμνήσητε διὰ τὴν ἐγκαιρον ἐνημέρωσιν τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ καὶ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ

τῶν Ἑλλήνων τοπικῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρουμένου ἀτοπήματος, δεδομένου ὅτι οὕτως ἐπιβεβαιοῦνται αἱ διατυπωθεῖσαι ἐπιφυλάξεις τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ προαιρετικὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος ἐπιβάλλεται ἔξωθεν εἰς τοὺς ἡμετέρους πρὸς διευκόλυνσιν τῶν σκοτεινῶν σκοπῶν ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐπιβουλεύονται τὴν ἐνότητα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Καλεῖται λοιπὸν καὶ αὐθις ὁ ὀρθόδοξος ἑλληνικὸς λαὸς νὰ ἀντιτάξῃ τὸ ὑγιὲς φρόνημά του ἐναντι κάθε προσπαθείας σκοποῦσης εἰς τὴν ἀλλοτρίωσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν πνευματικῶν του ἐρεισμάτων καὶ διὰ συντόνων ἐνεργειῶν ἐπικαίρως καὶ ἐγκαίρως νὰ ἐκφράσῃ τὴν πλήρη ἀντίθεσίν του εἰς κάθε ἐνέργειαν ἀποσυνδέσεως Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας καὶ δυναμικῶς νὰ παρέμβῃ ὅπου δεῖ πρὸς ἀποτροπὴν τῶν μεθοδευομένων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΑΡΠΑΘΑΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 704 Ἀθήνησι τῆ 13ῃ Μαΐου 1993
Διεκπ. 621

— ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ —

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 5ης ὁδεύοντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ. ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθέντων Αὐτῇ καταγγελιῶν περὶ μεταφοράς κοιμητηρίων καὶ ἐκταφῆς νεκρῶν δίχα τηρήσεως τῶν παραδεδομένων ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν, καὶ κατόπιν τῆς ἀπὸ 16ης Ἀπριλίου 1993 Γνωμοδοτήσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, πρὸς πρόληψιν δὲ ἐπαναλήψεως παρομοίων ἀτόπων, παρακαλοῦμεν ὅπως τοῦ λοιποῦ ἢ μεταφορὰ κοιμητηρίων ἢ τάφων διενεργῆται μόνον ἀδείᾳ καὶ εὐλογία τῆς προϊσταμένης τοῦ τόπου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς καὶ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ

οἰκείου Μητροπολίτου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Ζ' Κανόνι Γρηγορίου Νύσσης διαλαμβανόμενα.

Πρὸς τούτοις, παρακαλοῦμεν ὅπως μεριμνήσητε διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνημέρωσιν τῶν ἐν τῇ καθ' ὑμᾶς θεοσώστῳ Παροικίᾳ ἐδρευουσῶν ἀρμοδίων πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως πρὸς συμμόρφωσιν αὐτῶν πρὸς τ' ἀνωτέρω.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΚΑΡΠΑΘΑΚΗΣ

Κοινοποιήσεις

- Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν. Ἐνταῦθα.
 - Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως. Ἐνταῦθα.
 - Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης.
 - Ἱερὰς Μητροπόλεις Κρήτης.
 - Ἱερὰς Μητροπόλεις Δωδεκανήσου.
- Εἰς ἔδρας των.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ*

“Όλοι οι άνωτέρω λόγοι άνάγκασαν την Ίερά Σύνοδο τής Ίεραρχίας τής Έκκλησίας τής Βουλγαρίας νά άποφασίσει νά άσχοληθεΐ ή ΐδια, φυσικά ως Έκκλησιαστικό Δικαστήριο, με την ύπόθεση του ΐερομονάχου Χριστοφόρου.

Έκτός όμως άπό την άνωτέρω θέση τής Ίερας Συνόδου τής Έκκλησίας τής Βουλγαρίας, ή όποία εΐναι σεβαστή, ύπάρχει και μία άλλη άποψη, την όποία αναφέρω μόνο για λόγους έπιστη-

Στάρας Ζαγόρας Παγκράτιος και Βράτζης Καλλίνικος). “Αν γίνει, λοιπόν, δεκτή ή άνωτέρω άποψη, τότε ή χειροτονία του Χριστοφόρου σε έπίσκοπο πρέπει νά χαρακτηριστεί άκυρη και όχι άνυπόστατη. Τοΰτο ισχύει κατά μείζονα λόγο, άφοΰ οι άρχιερείς που έλαβαν μέρος στη χειροτονία του έχουν άποστολική διαδοχή. Συνεπώς ο Χριστοφόρος έπρεπε μεν νά δικασθεΐ άπό το Συνοδικό Δικαστήριο, όχι όμως ως ΐερομόναχος, αλλά ως έπίσκοπος.

Του κ. ΔΗΜ. Β. ΓΟΝΗ

Άναπλ. Καθηγητού Παν/μίου Άθηνών

μονικής δεοντολογίας. Κατ’ άρχήν, ο Χριστοφόρος έπρεπε νά αντιμετωπισθεΐ ως έπίσκοπος Μακαριουπόλεως και όχι ως άπλός ΐερομόναχος, διότι ή έκλογή και ή χειροτονία του ως έπισκόπου εΐναι μεν άκυρη, αλλά δέν εΐναι άνυπόστατη. Εΐναι γνωστό ότι ή χειροτονία έπισκόπου κατά τον Καταστατικό Χάρτη τής Έκκλησίας τής Βουλγαρίας (άρθρο 108, παράγρ. 4)¹³⁴ εΐναι άποκλειστική άρμοδιότητα τής Ίερας Συνόδου τής Ίεραρχίας. Η διάταξη αΰτή του Καταστατικού Χάρτη μάλιστα εΐναι σύμφωνη με το πνεΰμα των ΐερών Κανόνων, οι όποιοι προβλέπουν ότι ή χειροτονία έπισκόπου πρέπει νά τελείται, όταν εΐναι δυνατόν, άπό το σύνολο των έπισκόπων τής τοπικής Έκκλησίας με έπικεφαλή τον Πρώτο. Συνεπώς ή χειροτονία του Χριστοφόρου σε έπίσκοπο εΐναι και άντικανονική και παράνομη (άντικαταστατική), άφοΰ δέν έτελέσθη άπό το άρμόδιο όργανο, άσχετα αν τά μέλη τής διορισμένης Συνόδου ισχυρίζονται ότι αΰτά συγκροτούν την κανονική Σύνοδο τής Έκκλησίας τής Βουλγαρίας. Παρά ταΰτα ή χειροτονία αΰτή δέν εΐναι άνυπόστατη, έπειδή σ’ αΰτή τηρήθηκε μία άπό τις βασικές προϋποθέσεις που θέτουν οι ΐεροί Κανόνες για την κανονική χειροτονία ενός έπισκόπου. Σύμφωνα με ώρισμένους Κανόνες, για νά εΐναι κανονική μία χειροτονία έπισκόπου, πρέπει νά συμμετάσχουν στο μυστήριο τρεις τουλάχιστον έπίσκοποι. Τοΰτο μαρτυρείται στους Κανόνες: α’ Άποστόλων, δ’ τής Α’ Οικουμενικής, γ’ τής Ζ’ Οικουμενικής, ιγ’ και μθ’ (νηΐ) τής Καρθαγένης. Στη χειροτονία του Χριστοφόρου, στις 26 Μαΐου 1992, δέν έλαβαν μέρος μόνο τρεις αλλά περισσότεροι άρχιερείς και μάλιστα τρεις μητροπολίτες, μέλη τής Ίερας Συνόδου τής Ίεραρχίας (Νευροκοπίου Ποιμην,

“Όμοιο πρόβλημα εΐχε αντιμετωπίσει και ή Έκκλησία τής Ελλάδος το έτος 1935 σε συνάρτηση με το Παλαιοημερολογίτικο Ζήτημα. Οι έπικεφαλής των Παλαιοημερολογιτών μητροπολίτες Δημητριάδος Γερμανός Μαυρομμάτης, πρ. Φλωρίνης Χρυσόστομος Καβουρίδης και Ζακύνθου Χρυσόστομος Δημητρίου προέβησαν σε χειροτονίες τεσσάρων έπισκόπων, ήτοι των: Κυκλάδων Γερμανού Βαρυκοπούλου (5.6.1935), Μεγαρίδας Χριστοφόρου Χατζΐ (6.6.1935), Βρεσθένης Ματθαίου Καρπαθάκη (7.6.1935) και Διαυλείας Πολυκάρπου Λιώση (7.6.1935). Παρά ταΰτα ο Άρχιεπίσκοπος Άθηνών Χρυσόστομος Παπαδόπουλος ήγειρε πειθαρχική δίωξη κατά των άρχιμανδριτών Γερμανού Βαρυκοπούλου, Χριστοφόρου Χατζΐ, Πολυκάρπου Λιώση και του ΐερομονάχου Ματθαίου Καρπαθάκη έπί «άποσχίσει εκ τής Έκκλησίας και προσχωρήσει εις την κατά τής ένότητος αΰτης άνταρσίαν τριών Άρχιερέων, παρ’ ών έδέξαντο άντικανονικήν έπισκοπικήν χειροτονία» και εν συνεχεία εισηγήγε στην Ίερά Σύνοδο τις δικογραφίες που σχηματίστηκαν κατ’ αΰτων, άφοΰ το Έπισκοπικό Δικαστήριο τής Άρχιεπισκοπής Άθηνών κήρυξε έαυτο άναρμόδιο για την εκδίκασή τους, διότι το παράπτωμα των άνωτέρω κατηγορουμένων συνεπαγόταν την ποινή τής καθαιρέσεως. Ένώπιον τής Ίερας Συνόδου έτέθη το πρόβλημα του καθ’ ύλην άρμόδιου Δικαστηρίου για την εκδίκαση των υποθέσεων των τεσσάρων νεοχειροτονηθέντων έπισκόπων: “Αν δηλαδή αΰτοι έπρεπε νά δικασθούν ως έπίσκοποι άπό το Πρωτοβάθμιο για τους Άρχιερείς Δικαστήριο ή άπό το Πρωτοβάθμιο για τους Ίερείς Δικαστήριο, αν φυσικά δέν άναγνωρίζοταν σ’ αΰτους ή έπισκοπική ιδιότητα. Η Ίερά Σύνοδος άναγνώρισε το έγκυρο τής χειροτονίας τους και όρισε ως άρμόδιο το Πρωτοβάθμιο για τους Άρχιερείς Δικαστήριο, για νά εκδικάσει την κατηγορία κατ’ αΰτων. Διενεργήθηκαν άπό την άρχή ανακρίσεις κατ’ αΰτων ως έπισκόπων για παράνομη και άντικανονική χειροτονία σε έπισκόπους, άπό σχισματικούς, για

* Συνέχεια εκ τής σελ. 291 του ύπ’ άρ. 8 τεΰχους.

134. Καταστατικός Χάρτης, σ. 350.

προσχώρηση σε σχίσμα και αντιποίηση αρχής, φατρία και τυρεία. Τελικά το Πρωτοβάθμιο για τους Αρχιερείς Δικαστήριο τους κήρυξε ενόχους «παρηνόμου και αντικανονικής χειροτονίας εις Έπισκόπους, προσχωρήσεως εις το σχίσμα το δημιουργηθέν υπό των τέως Μητροπολιτών..., αντιποιήσεως Αρχής δια συμπήξεως παρασυναγωγής, φατρίας και τυρείας» και επέβαλε σ' αυτούς την ποινή της καθαιρέσεως και της επαναφοράς στην τάξη των μοναχών με πενταετή σωματικό περιορισμό σε μονές¹³⁵.

Φυσικά δεν θα υφίστατο κανένα πρόβλημα στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν ίσχυε και για την Έκκλησία της Βουλγαρίας ό,τι ισχύει και σε άλλες τοπικές Ορθόδοξες Έκκλησίες: «Όταν για συγκεκριμένο εκκλησιαστικό παράπτωμα προβλεπεται ή ποινή της καθαιρέσεως, τότε ή υπόθεση εκδικάζεται από το Πρωτοβάθμιο για Αρχιερείς Δικαστήριο¹³⁶, δηλαδή από την Ίερά Σύνοδο της Έκκλησίας της Βουλγαρίας, όπως και όρθά αποφάσισε ή Ίδια. Τέτοια όμως πρακτική δεν φαίνεται να υφίσταται στην Έκκλησία της Βουλγαρίας, αφού κατά το άρθρο 194 του Καταστατικού Χάρτη «οι αποφάσεις των εκκλησιαστικών δικαστηρίων για καθάρση, άφορισμό από την Έκκλησία και ανάθεμα, προτού να τεθούν σε ισχύ, υποβάλλονται στην Ίερά Σύνοδο, ή οποία επικυρώνει ή αντικαθιστά την ποινή που έπιβλήθηκε με έλαφρότερη»¹³⁷. Το άρθρο αυτό μαρτυρεί ότι στην Έκκλησία της Βουλγαρίας την ποινή της καθαιρέσεως μπορούν να την επιβάλλουν και άλλα εκκλησιαστικά δικαστήρια, εκτός της Ίερας Συνόδου. Έν πάση περιπτώσει, ή Ίερά Σύνοδος της

Έκκλησίας της Βουλγαρίας, ή οποία εκτελεί και χρέη Πρωτοβάθμιου για Αρχιερείς Δικαστηρίου, είχε έρεισμα, για να αποφασίσει αυτοβούλως τον τρόπο παραπομπής του ιερομονάχου ή επισκόπου Χριστοφόρου στο Μητροπολιτικό ή στο Πρωτοβάθμιο για Αρχιερείς Δικαστήριο, αφού κατά τον Καταστατικό της Χάρτη (άρθρο 184, έδαφιο β) «κάθε Έκκλησιαστικό Δικαστήριο μόνο του αποφασίζει, αν είναι άρμόδιο να επιληφθεί ώρισμένης υπόθεσεως»¹³⁸. Και στο σημείο αυτό φαίνεται ότι κατέληξε σε όρθή απόφαση, έστω και αν έφθασε σ' αυτήν δι' άλλης όδοϋ. Άλλά επ' αυτού τον τελευταίο λόγο τον έχουν οι κανονολόγοι.

11. Συνοδική καταδίκη των στασιαστών άρχιερέων.

Στις 22 Ιουλίου 1992 ή Έκκλησία της Βουλγαρίας για πρώτη φορά στην ιστορία της βρέθηκε στη δυσάρεστη θέση να προχωρήσει σε καταδίκη τεσσάρων μητροπολιτών, δύο επισκόπων και ενός ιερομονάχου της, έπειδή αυτοί διέσπασαν τον άρραφο χιτώνα του Χριστού.

Το σώμα, το οποίο άσχολήθηκε με την καταδίκη των άνωτέρω κληρικών, στις σχετικές αποφάσεις χαρακτηρίζεται ως «άρχιερατική σύνοδος» (Arhierejski sabor)¹³⁹. Το συγκρότησαν μάλιστα οι έξι: Ο πατριάρχης Μάξιμος ως Πρόεδρος, και μέλη οι μητροπολίτες: Λοβτζού Γρηγόριος, Σλίβεν Ιωαννίκιος, Φιλιππουπόλεως Άρσένιος, Βιδυνίου Δομετιανός, Βάρνας και Πρεσλάβας Κύριλλος, Άμερικης και Άυστραλίας Ίωσήφ, πρώην Νέας Υόρκης Γελάσιος, τοποτηρητής στη μητρόπολη Δοροστόλου και Τζεβενού, οι έπίσκοποι: Σμόλιαν Νέστωρ, ήγούμενος της μονής του Τρογιάν — προσωρινός τοποτηρητής στη μητρόπολη της Στάρας Ζαγόρας, Άγαθονικίας Ναούμ, ήγούμενος της μονής του Μπατσκόβου, Κωνσταντίας Γρηγόριος, κοσμήτορας της Έκκλησιαστικής Σχολής της Σόφιας — προσωρινός τοποτηρητής στη μητρόπολη Βράτζης, Ζνέπολε Ίγνάτιος, βοηθός έπίσκοπος του μητροπολίτη Φιλιππουπόλεως, και Κρουπνικίου Ναθαναήλ, βοηθός έπίσκοπος του μητροπολίτη Σόφιας. Δηλαδή το δικαστικό αυτό σώμα συγκροτήθηκε από 13 μητροπολίτες και τιτουλάριους έπισκόπους με Πρόεδρο τον πατριάρχη Βουλγαρίας Μάξιμο. (Συνεχίζεται)

135. Βλ. «Άφάσιν του Συνοδικού Δικαστηρίου κατά των 1) Χριστοφόρου Χατζή, 2) Γερμανού Βαρυκοπούλου, 3) Μιχαήλ Καραθάκη και 4) Πολυκάρπου Λιώση». Έκκλησία 13 (1935) 213-217. Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδης, Μητροπολίτου Δημητριάδος, Ίστορική και κανονική θεώρησις του παλαισημερολογικου ζήτηματος κατά τε την γένεσιν και την εξέλιξιν αυτού εν Έλλάδι. Αθήναι 1982, σσ. 244-255. Βλ. ιδιαίτερα τη σελίδα 252, υποσημ. 437, όπου εκτίθεται ή επιχειρηματολογία για το έγκυρο ή μη χειροτονίας επισκόπου από τρεις άρχιερείς, οι οποίοι συγκρότησαν μόν σχισματική Έκκλησία, αλλά δεν καταδικάστηκαν ακόμη από την Ίερά Σύνοδο. Μ' άλλες λέξεις γίνεται λόγος για τη χειροτονία που τελέστηκε πριν από την καθάρση των χειροτονούντων, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι χειροτονούντες έφεραν την ιδιαίτερη άποστολική διαδοχή.

136. Βλ. προχείρωσ το άρθρο 12 του Νόμου 53831932 «Περί των Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και της πρό αυτών διαδικασίας» της Έκκλησίας της Ελλάδος, στο οποίο προβλέπονται τα έξι: «Έάν μετά την ενώπιον αυτού διαδικασίαν το Έπισκοπικόν Δικαστήριον ήθελε κρίνει, ότι εις τον κατηγορούμενον Ιερωμένον είναι επιβλητέη ποινή άνωτέρα των εν τοις άρθροις 10-11 όριζόμενων, κηρύσσει ένυπό άναρμόδιον και παραπέμπει την υπόθεσιν εις το Πρωτοβάθμιον Συνοδικόν Δικαστήριον» (Α. Σ. Άλιβιζάτσου. Οι Ιεροί Κανόνες, σ. 574).

137. Καταστατικός Χάρτης, σ. 377.

138. Καταστατικός Χάρτης, σ. 374.

139. Για την παρουσίαση της καταδίκης των στασιαστών άρχιερέων έχω υπ' όψη μου μόνο τα υπ' αριθμ. 152-15925.7.1992 έγγραφα της Ίερας Συνόδου, με τα οποία ανακοινώνονται οι αποφάσεις καταδίκης των έξι άρχιερέων και του ιερομονάχου Χριστοφόρου. Στο υπ' αριθμ. 152 έγγραφο δημοσιεύεται άθροιστικά ή απόφαση για τους έξι άρχιερείς, ενώ στα υπόλοιπα για τον καθένα ξεχωριστά. Ο όρος «Άρχιερατική Σύνοδος» καταχωρείται σε όλες τις αποφάσεις.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Ο ΓΑΛΛΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ (1914-1993) Ο ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ

Μετά από μία μακρά περίοδο ασθενείας έκοιμήθη έν Κυρίω την Δευτέρα τής Διακαινησίμου, 19 'Απριλίου έ.έ., σέ ηλικία 78 ετών, ό πολίως γέρον μακαριστός Μητροπολίτης πρώην Γαλλίας κυρός Μελέτιος. 'Ο κοιμηθείς Μητροπολίτης, ένας από τούς διαπρεπεστέρους 'Ιεράρχας τού Οίκουμηνικού Θρόνου στήν έποχή μας, διηκόνησε επί σαρανταδύο όλόκληρα χρόνια τήν 'Ορθόδοξο 'Εκκλησία στή Γαλλία άρχικώς ώς πρεσβύτερος και άργότερα ώς βοηθός έπίσκοπος και Μητροπολίτης. 'Υπήρξε όχι άπλώς ό πρώτος Μη-

σπανίας και Πορτογαλίας», ό μέχρι τότε έπίσκοπος Ρηγίου Μελέτιος έξελέγη πρώτος Μητροπολίτης τής.

'Ως Μητροπολίτης πλέον και επί μία όλόκληρη είκοσιπενταετία ό Γαλλίας Μελέτιος εργάσθηκε άκατάπνητα διά τήν όργάνωση και τήν ανάπτυξη τού ποιμαντικού, μορφωτικού και φιλανθρωπικού έργου τής νεοπαγούς Μητροπόλεως. Συνέστησε νέες ένορίες, όπου δέν ύπήρχαν. 'Ίδρυσε υπό τήν έπωνυμία «'Ελληνική 'Εστία Γερόντων» (Foyer Hellénique des Vieillards) τό γηροκομείο τής Sartrouville, τό 'Ελληνογαλικό 'Εκπαιδευτικό 'Ίδρυμα - Οίκοτροφείο (Foyer Hellénique de Jeunes) και τήν 'Εστία 'Ελληνίδος Φοιτητρίας (Foyer d' Etudiants Grecques) στο Châtenay - Marabry.

Τού πανοσ. 'Αρχιμ. κ. **ΣΥΜΕΩΝ ΚΟΥΤΣΑ**

τροπολίτης Γαλλίας, αλλά κυριολεκτικώς ό θεμελιωτής τής νεοπαγούς αυτής Μητροπόλεως. Με τήν μακρά και καρποφόρο ποιμαντορία του έσφράγισε τήν εκκλησιαστική ζωή όχι μόνο τών όμοεθνών μας που διαβιούν στήν Γαλλία αλλά και όλόκληρου τής 'Ορθόδοξου Διασποράς, άνεξαρτήτως έθνικής προελεύσεως.

'Ιδιαίτερη φροντίδα επέδειξε ό μακαριστός 'Ιεράρχης για τήν ελληνική νεότητα τής Μητροπόλεως του. 'Επί σειράν ετών ήγγειτο ό ίδιος προσωπικώς τών 300 και πλέον 'Ελλήνων νέων, οι όποιοι ήρχοντο κάθε χρόνο από τήν Γαλλία στις κατασκηνώσεις τού 'Αγίου 'Ανδρέου 'Αττικής με τήν φροντίδα τής 'Ιεράς Μητροπόλεως.

'Ο Γαλλίας Μελέτιος, κατά κόσμον 'Ιωάννης Καραμπίνης, γεννήθηκε τήν 20ή Δεκεμβρίου 1914 στήν Καλαμάτα. Σπούδασε Θεολογία στήν Θεολογική Σχολή τού Πανεπιστημίου 'Αθηνών και άργότερα στο Παρίσι. Μοναχός, διάκονος (1938) και πρεσβύτερος (1940), διετέλεσε άρχικώς επί δύο έτη ιεροκήρυξ τής Μητροπόλεως Ξάνθης, έν συνεχεία ιεροκήρυξ και πρωτοσύγκελλος τών Μητροπόλεων Μονεμβασίας και Σπάρτης και Γυθείου και Οιτύλου (1941-1944) και κατόπιν ιερατικώς προϊστάμενος τού ιερού Ναού Χρυσοπηλαιωτίσης 'Αθηνών (1945-1946).

'Ένα από τά σημαντικά έργα τού Μητροπολίτου Μελετίου παραμένει άναμφιβόλως ή δημιουργία τής Διορθόδοξου έν Γαλλία 'Επισκοπικής 'Επιτροπής (Comité interépiscopal orthodoxe en France) τόν Δεκέμβριο τού 1967. Σκοπός αυτής τής 'Επιτροπής, στήν όποία συμμετέχουν όλοι οι όρθόδοξοι έπίσκοποι που έδρεύουν στή Γαλλία και τής όποίας ό κεκοιμημένος 'Ιεράρχης ως 'Εξαρχος τού Οίκουμηνικού Πατριαρχείου προήδρευε μέχρι τό 1988, είναι ή συνεργασία και ή κοινή μαρτυρία επί τών διαφόρων μεγάλων προβλημάτων, ποιμαντικών και θεολογικών, όλων τών 'Ορθόδοξων που είναι έγκατεστημένοι στο γαλλικό έδαφος. 'Η Διεπισκοπική 'Επιτροπή υπό τήν προεδρία τού 'Ιεράρχου Μελετίου και με τήν συμπαράσταση τών όρθόδοξων θεολόγων τής Διασποράς, κληρικών και λαϊκών, κατέστη συντόμως ένα πολυτιμότατο όργανο προσεγγίσεως και συντονισμού τού συνόλου τών 'Ορθόδοξων τής Γαλλίας, άνεξαρτήτως έθνικών, γλωσσικών και δικαιοδοσιακών διαφορών.

Τό 1946 μετέβη στο Παρίσι και μέχρι τό 1953 υπηρέτησε ώς έφημέριος και προϊστάμενος τού Καθεδρικού Ναού τού άγίου Στεφάνου. Τό 1953 έξελέγη βοηθός έπίσκοπος τής τότε 'Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και 'Εξαρχίας Κεντρικής και Δυτικής Εύρώπης με έδρα τό Παρίσι και υπό τόν τίτλο Ρηγίου. Με τήν ιδιότητα αυτή και για μία όλόκληρη δεκαετία ό έπίσκοπος Μελέτιος ανέπτυξε αξιόλογο ποιμαντικό και κοινωνικό έργο.

'Ο έκλιπών 'Ιεράρχης περιέβαλλε ακόμη με πολλή πατρική άγάπη και ύπεβοήθει ποικιλοτρόπως όλες τις δραστηριότητες και τής Fraternité Orthodoxe, τής διορθόδοξου αυτής όργανώσεως, ή όποία εργάζεται

'Όταν τήν 5η Φεβρουαρίου 1963 διηρέθη ή 'Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και ιδρύθη ή «'Ιερά Μητρόπολις Γαλλίας και 'Εξαρχία Βελγίου, Λουξεμβούργου, Γ-

άξιοζήλευτα διὰ τὴν ἐπικοινωνία, τὴν θεολογικὴ καὶ κατηχητικὴ ἀφύπνιση, τὴν πληροφόρηση καὶ τὴν κοινὴ μαρτυρία πρὸς τοὺς ἔξω ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Γαλλίας.

Ὁ τόπος καὶ οἱ ἰδιαίτερες συνθήκες ὑπὸ τις ὁποῖες ἐκλήθη νὰ διακονήσῃ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία ὁ μακαριστὸς Μελέτιος, τοῦ ἐπέβαλαν νὰ συμμετέχῃ ἐνεργῶς καὶ στὴν διαχριστιανικὴ προσέγγιση. Ἡ σεμνότης τοῦ χαρακτήρος καὶ ἡ πηγαία εὐγένεια τῆς συμπεριφορᾶς του τὸν εἶχαν καταστήσει ἀξιοσέβαστο καὶ ἰδιαίτερος ἀγαπητὸ μεταξὺ τόσο τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ὅσο καὶ τῶν προτεσταντικῶν κύκλων τῆς Γαλλίας.

Ἡ βαρεῖα ἀσθένεια ἢ ὁποῖα τὸν ἐπληξε καὶ δὲν τοῦ ἐπέτρεπε πλέον νὰ ἀσκή εὐκόλως τὰ ποιμαντικά του καθήκοντα, τὸν ὑπεχρέωσε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1988 νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τὴν παραίτησή του. Ἡ ἐκλογή ὡς διαδόχου του τοῦ ἐπισκόπου Ἱερεμίου, ἐνδὸς ἐκ τῶν στενῶν συνεργατῶν του, ἡγγυᾶτο τὴν ἀπρόσκοπτη πορεία τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Μητροπόλεως Γαλλίας πού ὁ ἴδιος εἶχε ἐγκαινιάσει, καὶ αὐτὸ ἀσφαλῶς ἐχαροποίησε ἰδιαίτερος τὸν δοκιμαζόμενο ἀπὸ τὴν ἀσθένεια γέροντα Ἱεράρχη.

Ἐνα ἔτος περίπου πρὸ τῆς παραίτησής του (Ἰούλιος 1987), καὶ ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπικεφαλῆς τῆς ομάδος τῶν παιδιῶν πού θὰ ἐφιλοξενούντο στὶς κατασκηνώσεις τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Ἀττικῆς, ὁ Μελέτιος ἐτιμήθη ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας μετὰ τὴν διάκριση τοῦ ἱππότη τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Ἐδέχθη τὴν τιμὴ μετὰ βαθεῖα συγκίνηση καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν ὅτι «ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ δὲν ἀναφέρεται μόνον στὸ πρόσωπό του ἀλλὰ στὸ σύνολο τῶν Ὁρθοδόξων» καὶ ὅτι «μαρτυρεῖ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ὁρθοδοξίας μέσα στὴν γαλλικὴ κοινωνία».

Ὁ Μητροπολίτης Μελέτιος ἐκοιμήθη στὴν Ἀθήνα, ὅπου τὰ τελευταῖα χρόνια — μετὰ τὴν παραίτησή του — ἐφησύχαζε. Ἡ σορὸς του μετεφέρθη στὸ Παρίσι. Ἐκεῖ, στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, ἐψάλη τὴν 27ῆ Ἀπριλίου ἡ νεκρώσιμος Ἀκολουθία, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐνταφιασμὸς τῆς σοροῦ του στὸ παρισινὸ κοιμητήριον τοῦ Bagneux.

Ἡ παρούσα νεκρολογία θὰ ἦτο ἐλλιπής, ἂν ὁ συντάκτης τῆς δὲν προσέθετε καὶ τὴν προσωπικὴ του μαρτυρία, ἢ ὁποῖα προέρχεται ἀπὸ τὴν γνωριμία καὶ τὴν ἐπικοινωνία πού εἶχε μετὰ τὸν ἐκλιπόντα Ἱεράρχη κατὰ τὴν τριετία τῶν σπουδῶν του στὴν Γαλλία.

Ὁ Γαλλίας Μελέτιος ἦτο μιὰ πολὺπλευρα καλλιεργημένη προσωπικότητα. Διέθετε μιὰ πρωτοχριστιανικὴ εὐσέβεια, ἀπλότητα συμπεριφορᾶς, εὐγένεια

τρόπων. Ἐδέχετο τοὺς πάντας μετὰ πολλὴ καλωσύνη καὶ ἤκουε μετὰ πατρικὸ ἐνδιαφέρον τὰ προβλήματά του. Ἄνθρωπος εὐφυῆς καὶ πλουσίας ποιμαντικῆς καὶ κοινωνικῆς πείρας, ἠδύνατο νὰ κατανοῇ ταχέως τὰ ζητήματα καὶ νὰ δίδῃ ἀμέσως τὰς πλέον ἐνδεδειγμένας λύσεις. Εὐαίσθητος καὶ ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς ποιμὴν στὸν ἀνθρώπινο πόνο καὶ τὶς πολλὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς, ἔσπευδε νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πατρικὴν του φροντίδα μετὰ κάθε τρόπο, ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς. Πάμπολλοι ἀσθενεῖς, ἀμέτρητοι σπουδαστές, ἀλλὰ καὶ ἄλλων κατηγοριῶν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν καὶ ἔλαβαν τὴν βοήθειά του, θὰ ἔχουν ἀσφαλῶς πολλὰ νὰ διηγηθῶν. Ἰδιαίτερος οἱ Ἕλληνες κληρικοὶ καὶ θεολόγοι, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐγνωρίσαμε μετὰ τὴν εὐκαιρία τῶν σπουδῶν μας στὴ Γαλλία καὶ ἀπηλαύσαμε τὴν πατρικὴν ἀγάπην καὶ τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον του, θὰ τὸν ἐνθυμούμεθα πάντοτε μετὰ πολὺ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην. Ὅπως ἔγραψε ὁ Ο. Clement, «ὑπῆρξε ὁ μόνος ὀρθόδοξος ἐπίσκοπος στὴν Γαλλία πού ἐπεσκέπτετο τακτικῶς τὶς φυλακὰς».

Ὡς Ἕλλην Ἱεράρχης διεκρίνεται διὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του στὴν ἐλληνορθόδοξο παράδοσιν. Καθ' ὅλη τὴν μακρὰ ἀρχιερατείαν του παρέμεινε μακρὰν πολιτικῶν παθῶν καὶ κομματικῶν ἀντιπαραθέσεων — φαινόμενα, δυστυχῶς, ὄχι ἄγνωστα καὶ στὴν ἐλληνικὴ Διασπορά. Δι' αὐτὸν ἢ Ἐκκλησία ἦτο ἢ κοινὴ μητέρα καὶ τὸ σημεῖο ἐνότητος τῶν πάντων. Αὐτὸς ἦτο καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖο διετηρεῖ τὴν πόρτα τῆς Μητροπόλεως του ἀνοικτὴ δι' ὅλους, χωρὶς καμμία ἐξαιρέσιν.

Τέλος, ὡς ἐπίσκοπος καὶ φορεὺς τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὁ Μελέτιος ἐνεπνέετο ἀπὸ βαθὺ αἶσθημα εὐθύνης διὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας στὸν κόσμον, γνήσιο οἰκουμενικὸ πνεῦμα, εὐρύτητα ἀντιλήψεων, εἰλικρινὴ διάθεσις συνεργασίας. Καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὰ τῆς προσωπικότητός του ἐσφράγισαν τὴν πολυετῆ ἐκκλησιαστικὴ διακονία του στὴν Γαλλία.

Μελετίου ἀρχιερέως, ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένος ὁ ὁποῖος προσέφερε πολὺτιμες ὑπηρεσίες στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ἐλληνικὸ γένος, αἰωνία ἢ μνήμη!

Μιχαὴλ Γαλανοῦ (†)

«ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ»

Κυκλοφοροῦν καὶ οἱ δώδεκα τόμοι ἀπὸ τὸ μνημειώδες ἔργο τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἀληθινὸ θησαύρισμα γιὰ κάθε βιβλιοθήκη. Ἐκδοσὴ τρίτη, Ἀποστολικῆς Διακονίας.

26η Ιουνίου: παγκόσμια ημέρα κατά των ναρκωτικών

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΗΜΕΡΑ

Την 26ην Ιουνίου (1992) κατά την όποیان έορτάζεται ή παγκόσμια ήμέρα κατά τών Ναρκωτικών οργανώθη και έπραγματοποιήθη υπό του Υπουργείου Υγείας και Προνοίας, εις τὸ Ζάππειον Μέγαρον, ήμερίδα με θέμα: «Ναρκωτικά, πρόληψη, θεραπεία, αποκατάσταση». Εις τήν ήμερίδαυ αὐτήν έλαβον μέρος κατόπιν προσκλήσεως του Υπουργείου διάφοροι φορείς, ὡς τὰ Υπουργεία Παιδείας και Δικαιοσύνης, ή Έκκλησία τής Ελλάδος, εκπρόσωπος του Στρατού, ή Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, καθώς επίσης σύλλογοι καταπολεμήσεως τών Ναρκωτικών, Θεραπευτήρια, δεκάδες ψυχολόγων, ψυχιάτρων κ.ά.

Η ήμερίδα ήρχισεν εις τὰς 9 π.μ. μετά από σχετικήν ὁμιλίαν του Υπουργού Υγείας κ. Γ. Σούρλα ὁ ὁποῖος και έκήρυξεν τήν έναρξιν τών εργασιών αὐτου. Η ήμερίδα διήρκεσεν ἕως τῆς 6 μ.μ. ὅταν ὁ ἴδιος Υπουργός έκήρυξεν και τήν λήξιν αὐτῆς με κατάλληλον προσλαλίαν του. Συμφώνως και πρὸς τὸ θέμα τῆς, ή ήμερίδα έχωρίσθη εις τρεῖς ἐπι μέρους ενότητας. Πρόληψη, Θεραπεία, Αποκατάσταση, αντίστοιχα. Έκπρόσωποι τής Έκκλησίας τής Ελλάδος ήσαν δια μὲν τὸ θέμα τῆς Προλήψεως ὁ Ἄρχιμ. π. Μακάριος Φιλοθέου, Γραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου, δια δὲ τὸ θέμα τῆς Αποκαταστάσεως ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Ἱατρός π. Βασίλειος Θεομῶς.

Κατωτέρω παραθέτομεν τὰ κείμενα τών δύο εισηγήσεων κατά τήν σειράν τὰ ὁποῖα και έκφωνήθησαν.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Εισήγηση ἄρχιμ. κ. Μακαρίου Φιλοθέου

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γράφει σὲ κάποια ἐπιστολή του: «Δὲν πενθῶ για τήν καταστροφή μᾶς πόλης. Οὔτε για τήν αἰχμαλωσία ἀπὸ παράνομους ἄνδρες. Ἄλλὰ κλαίω και θρηνῶ για τήν ἐρήμωσῆς μᾶς ψυχῆς ἱερῆς και για τήν καταστροφή και τὸν ἀφανισμό του ναου του Θεου πὸ εἶναι τὸ σῶμα σου».

Στ' ἀλήθεια, πόσο διαχρονικοὶ και ἐπίκαιροὶ εἶναι οἱ λόγοι αὐτοὶ του ἱεροῦ Χρυσοστόμου πὸ ἐγράφησαν πρὶν ἀπὸ 16 αἰῶνες. Ἡ φωνή του και ή εὐαισθησία του, ὁ θρηνος και τὰ δάκρυά του ἔρχονται νὰ ξυπνήσουν τῆς συνειδήσεις ὄλων μας. Τί κάναμε; Τί κάνουμε; Τί πρέπει νὰ κάνουμε για τὸ μεγάλο πρόβλημα πὸ μᾶς ἀπασχολεῖ; Για τὰ ναρκωτικά τὰ ὁποῖα, ὅπως προσφυῶς ἐλέχθη, δὲν ἔχουν χρῶμα μπλέ, πράσινο ή κόκκινο ἀλλὰ μαῦρο. Μαῦρο σὰν τὸ σκοτάδι. Μαῦρο σὰν τὸν θάνατο. Μαῦρο σὰν τήν καταστροφή πὸ φέρουν στίς ψυχῆς ἀτόμων και οἰκογενειῶν.

Ἡ ἀλήθεια ὀδυνηρῆ και καυτῆ ἔρχεται μέσα ἀπὸ τήν καθημερινῆ ἐπικαιρότητα χτυπώντας ἀδιάκοπα τὸ «σῆμα του κινδύνου» καλώντας ὄλους ἐμᾶς τοὺς ἀκτύπητους ἀπὸ ναρκωτικῆς οὐσίες, ἐπηρεασμένους ὀμως ἀπὸ ναρκωτικῆς ιδέες σ' ἕναν ἀνυποχώρητο ἄγωνα. Τὰ ναρκωτικά κτύπησαν θανάσιμα τὰ νιάτα τῆς πατρίδος μας. Κτύπησαν τήν πόρτα μας, τὰ σπιτία

μας. Τὸ γεγονός αὐτὸ ζυμωμένο μέσα στή σκληρῆ ὀψη τῆς ζωῆς, θεριεμένο ἀπὸ τήν ἀγωνία και τὸ φόβο θέλει νὰ προβάλλει ἔντονα και ζωντανὰ τὸ δράμα τὸ μεγάλο πὸ μέσα στὸ γλυκοξημέρωμα τῆς ζωῆς τοὺς ριχτήκανε σκληρὰ και ἄπονα, στὸ φοβερὸ σκοτάδι μᾶς «ἄγριας δύσης» πὸ δῆλως νὰ γνωρίσουν καλὰ τήν ὀψη τῆς ζωῆς ἀλλὰ και τὸ νόημά τῆς πέσανε στήν παγίδα του «ἀργου θανάτου». Και σήμερα διέρχονται τήν πῶ φοβερῆ τραγωδία τῆς ζωῆς τοὺς. Ζοῦν κάθε μέρα και κάθε ὄρα μαζί με τοὺς δικούς τοὺς τὸ μαρτύριο τῆς ἐπιθανάτιας ἀγωνίας. Πεθαίνουν καθημερινά, με μᾶ «σύριγγα στὸ χέρι», παρασυρμένοι ἀπὸ πολύμορφα αἷτια, μέσα στήν κόλαση τών λουλουδιῶν, σέρνοντας μαρτυρικὰ τὸν πένθιμο χορὸ τών μελλοθανάτων.

Και ὄλοι ἐμεῖς, ὑπεύθυνοι φορεῖς, σύνολο σκεπτομένων και προβληματιζομένων ἀτόμων «συνηγμένοι ἐπὶ τῷ αὐτῷ» και κυρίως «ὀμοθυμαδόν», «ἐν ἐνὶ στόματι και μᾶ καρδία», συσκεπτόμεθα και ἀνταλλάσσουμε τοὺς προβληματισμούς και τῆς ἀγωνίης μας, καταθέτοντας ὑπεύθυνα καθέννας τῆς θέσεις του για τὸ μέλλον τών παιδιῶν μας, προτείνοντας λύσεις, τοποθετώντας ἔτσι ὁ καθέννας τὸ λιθαράκι του για τὸ τί πρέπει νὰ γίνει, κάτω ἀπὸ τήν πνοή και τήν πρωτοβουλία τῆς Πολιτείας ή ὁποῖα ἀφου ἔχει και τήν πολιτικῆ εὐθύνη και τὸ βούλεσθαι, πρέπει νὰ προχωρήσει με θάρρος και ἀποφασιστικότητα, ἀναλαμβάνοντας κι ὄλας τήν ἐφαρμογή τοὺς.

Ἐπιτρέπατέ μου ἀκόμη νὰ καταθέσω ἐνώπιόν σας

ἀναλύοντας συντόμως και ένα δεύτερο σημείο: 'Ο Πλούταρχος λέει: «'Οπου είναι οί γέροντες ξεδιάντροποι ἐκεῖ δὲν γίνεται νὰ μὴν εἶναι ἀναιδέστατα τὰ παιδιά». Καὶ τοῦτο τὸ λέγω γιατί τὴ ζωὴ μας σήμερα, τὴν πολιτική, κοινωνική καὶ θρησκευτική τὴν διοικεῖ καὶ τὴν διαφεντεύει ἡ δική μας ἡ γενιὰ καὶ κυρίως τῶν πιδ ὠρίμων, τῶν μεγαλύτερων στὴν ἡλικία. Αὐτὴ ἡ γενιὰ ἡ δική μας φέρει στὸ ἀκέραιο τὴν εὐθύνη γιὰ τὸ σημερινὸ ξεστράτισμα τῶν νέων, ἐκείνων ποὺ ἀναζητοῦν στὰ ναρκωτικὰ τοὺς χαμένους παραδείσους τῆς τρυφῆς.

Θύμα τῆς δικῆς μας γενιᾶς εἶναι οἱ νέοι μας. Ποιοὶ εἶναι οἱ ἔμποροι, οἱ διακινητές, οἱ καλλιεργητὲς καὶ οἱ εἰσαγωγεῖς τῶν ναρκωτικῶν; συνήθως οἱ μεγάλοι ποὺ «ἀγαποῦν», ποὺ ἐνδιαφέρονται, ποὺ ποιοῦν γιὰ τοὺς νέους. Τὶ κρίμα! Τὶ ψέμα!

Εἶναι λοιπὸν λάθος τὸ νὰ μελετᾶ κανεὶς τὸ πρόβλημα τῶν ναρκωτικῶν ἀποσπώντας το ἀπὸ τὸ γενικότερο πρόβλημα τῆς ἐποχῆς μας ποὺ εἶναι τὸ κρημνισμα τῶν ὁραμάτων τῶν ἀξιών καὶ τῶν ἀρχῶν ἀπὸ τὴ ζωὴ μας. Καὶ ποὺ ὀφείλεται κυρίως σὲ μᾶς. Τὸ ὅτι ἡ ζωὴ μας ἔγινε μονοσήμαντη, τὸ ὅτι ἐδημιουργήσαμε ἀσφυκτικὸ κλοιὸ γύρω μας ποὺ μᾶς πνίγει, τὸ ὅτι ζοῦμε μέσα στὴν ψευδαίσθηση ἑνὸς νεόφερτου ἤθους ποὺ φαντάζει καὶ θαμπώνει σὰν τὴ στίλβη τοῦ μετάλλου ποὺ σὲ λίγο μαυρίζει, αὐτὰ καὶ ἄλλα πῶλλὰ εἶναι δείγματα μιᾶς χρωκοπημένης ἡγεσίας ποὺ πάλιωσε μέσα στὶς ἀνομίες τῆς καὶ στέγνωσε μέσα στὴ στεριότητά τῆς, προκαλώντας ναυτία καὶ σύγχυση. Αὐτὴ ἡ παλιὰ γενιὰ «δὲν ἔχει ἄλλο νὰ σοῦ δώσει πιά». Ἐξαντλήθηκε, φτώχυνε, χρωκώπησε. Ξέχασε τὴν ἐντολὴ τῆς Γραφῆς: «Οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ Κυρίου».

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ νέα γενιὰ πῆρε εἶδηση καὶ ἀντιδρᾷ. Ἀηδισμένη, ἀθωράκιστη, προδομένη παραδέρνει ἀνάμεσα στὶς συμπληγάδες τοῦ εὐδαιμονισμοῦ, τῆς εὐτέλειας καὶ τῆς ἀπελπισίας. Φταίμε. Εἴμεθα ἔνοχοι ἕως θανάτου καὶ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσουμε. Φταίμε γιὰ τὴν ἀσυνεπεία μας στὰ λόγια καὶ ἔργα μας. Φταίμε καὶ πρέπει νὰ ζητήσουμε συγγνώμην ὄχι μὲ λόγια ἀλλὰ μὲ ἔργα ἂν θέλουμε νὰ κάνουμε ἀρχὴ γιὰ νὰ λύσουμε τὸ πρόβλημα. Αὐτὴ εἶναι ἡ βάση καὶ ἀπὸ ἐδῶ πρέπει νὰ ξεκινήσουμε.

Θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ τονίσουμε ἰδιαίτερα τὸν ρόλο τῆς οἰκογένειας καὶ νὰ ἐπικεντρώσουμε ὅλοι τὶς προσπάθειές μας γιὰ τὴ δημιουργία σωστῶν καὶ ὑγιῶν οἰκογενειῶν. Μέσα ἀπ' τὸν ἱερὸ χῶρο τῆς οἰκογένειας θὰ πρέπει νὰ ξεκινᾷ ὁ δρόμος τῆς ἀγωγῆς. Ἀπὸ αὐτὴν θὰ ἀντλήσει ὁ νέος τὶς πρώτες καὶ δυνατές

ἠθικὲς-πνευματικὲς δυνάμεις ἢ καὶ ἀντίθετα, καὶ οἱ ὁποῖες θὰ τὸν συντροφεύουν σ' ὀλόκληρη τὴ ζωὴ του. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ μέλλον τοῦ πλανήτη μας, ἢ πρόοδος ἢ ἡ καταστροφὴ τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία τῆς, τὸ ἂν θὰ ἐπιζήσει ἢ θὰ καταστραφεῖ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τοὺς μικροὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἡ οἰκογένεια διαμορφώνει στοὺς κόλπους τῆς. Ἀνάλογα πάντοτε μὲ τὴν ἀγωγή ποὺ προσφέρει συλλέγει καὶ τὰ ἀποτελέσματα. Τὸ παιδὶ ποὺ μεγαλώνει μέσα σ' ἕνα ζεστὸ σπίτι, σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα ἀμοιβαίας ἀγάπης, τρυφερότητας καὶ ἐμπιστοσύνης, κινδυνεύει λιγότερο. Ὁ ἐφηβὸς ποὺ ζεῖ τὴ θαλπωρὴ καὶ τὴν ἀσφάλεια στὸ πρόσωπο τῶν ἁρμονικὰ δεμένων καὶ ταιριασμένων γονιῶν του, χωρὶς νὰ εἶναι ἀπρόσβλητος, ἀπειλεῖται λιγότερο. Λοιπὸν ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ σπίτι. Τὴν οἰκογένεια κιβωτὸ - κυψέλη. Λιμάνι καὶ ὄχι ναυάγιο. Ποὺ δίνει περισσότερὴ σημασία στὴν ἀμοιβαία ἀγάπη, τὴν ἐμπιστοσύνη, τὸν σεβασμὸ καὶ τὶς ὁμορφες ἀγνὲς χαρὲς τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, ἀπὸ τὸ χρῆμα, τὶς ἀνέσεις, τὰ ταξίδια, τὶς γνωριμίες καὶ τὶς ἄλλες ἐπιπολαιότητες. Τὴν οἰκογένεια - ζεστὴ φωλιά, ποὺ καλλιεργεῖ τῆς καρδιάς τὰ προτερήματα, τῆς ψυχῆς τὶς ἀρετὲς καὶ ὅπου τὰ παιδιά βρίσκουν θαλπωρὴ καὶ ἀσφάλεια. Ἐνα σπίτι ποὺ ἡ πίστη στὸ Θεὸ καὶ τὶς ἀνώτερες ἀξίες δὲν εἶναι κούφια λόγια. Μιὰ οἰκογένεια μὲ σεβασμὸ, ἱεραρχία ἀλλὰ καὶ διάλογο ἀληθινό.

Τὸ πρόβλημα τῶν ναρκωτικῶν εἶναι κυρίως πρόβλημα πνευματικὸ. Καὶ ἡ Ἐκκλησία δικαιούται νὰ τὸ λύσει. Γιατὶ αὐτὴ μπορεῖ. Καὶ πρέπει νὰ τὸ λύσει κτυπώντας, στοχεύοντας τὸ κακὸ στὴ ρίζα του. Μὲ τὴν ἀγάπη καὶ μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ μὲ τὴν πίστη τῆς. Ἡ Ἐκκλησία προσφέρει σήμερα μιὰ νέα ἀντίληψη, καταθέτοντας τὴν πνευματικὴ τῆς ἐμπειρία μὲ πολλὴ ἀγάπη γιὰ τὸν πεσμένο ἄνθρωπο ἀλλὰ καὶ μὲ ταπεινώση μπροστὰ στὰ διαλυτικὰ φαινόμενα ποὺ ἀπεργάζεται μέσα στὸν ἄνθρωπο ἢ «παρὰ φύσιν» στροφὴ ἢ μᾶλλον διαστροφὴ τῶν ψυχικῶν του λειτουργιῶν ἐξαιτίας μιᾶς δυνάμης ποὺ κυριαρχεῖ πολλὲς φορὲς στὴ ζωὴ μας παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι μᾶς φοβίζει καὶ νὰ τὴν ὀνομάζουμε. Καὶ ἡ δυνάμη αὐτὴ εἶναι ἡ **ἁμαρτία** ποὺ καταδυναστεύει καὶ ὑποδουλώνει τὰ ἄτομα.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ὑποδουλώνεται στὰ ναρκωτικὰ χάνει οὐσιαστικὰ τὴν ἐλευθερία του, ἐνῶ καταφεύγει σ' αὐτὰ ἀκριβῶς γιὰ νὰ ἀπελευθερωθεῖ ὅπως πιστεύει. Διερωτᾶται κανεὶς πῶς φθάνει ὁ ἄνθρωπος στὸ κατάντημα αὐτό. Καὶ ἀπαντοῦν πολλοὶ ἐπικαλούμενοι λόγους κοινωνικούς, οικονομικούς, οἰκογενειακούς, προσωπικούς, ἀκόμη καὶ πολιτικούς. Ἐμεῖς θὰ

λέγαμε πώς όλα αυτά δεν είναι παρὰ μόνον οί πυροδοτικοί μηχανισμοί που προκαλούν την έκρηξη όταν οί συνθήκες είναι κατάλληλες. Και τīs εὐνοϊκές συνθήκες προκαλεί ἡ ἀπογύμνωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν αἴσθηση τῆς ἐγγύτητάς του μετὰ τὸ Θεό. Αἰτία ὄλων τῶν κακῶν, ἀκόμη καὶ τῶν ναρκωτικῶν εἶναι ἡ ἀπόσταση καὶ ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸ Θεό. Ἡ ἁμαρτία. Ἡ Ἐκκλησία μας λοιπὸν διαθέτει μιὰ ὀλόκληρη ψυχοθεραπευτικὴ διαδικασίᾳ που περνᾷ μέσα ἀπὸ τὴ μυστηριακὴ χάρη ἀκουμπᾷ στὸ ἐπιτραχήλι τοῦ Πνευματικοῦ καὶ ὁδηγεῖ στὴν ἴαση. Ὅλα αὐτὰ κινοῦνται σὲ προσωπικὴ βάση καὶ σὲ πνευματικὸ ἐπίπεδο. Ἡ Ἐκκλησία ρίχνει τīs γέφυρες που ἐνώνουν τὰ χάσματα καὶ ἀναιροῦν τὴν ἀστοχία τῆς ζωῆς δηλ. τὴν ἁμαρτία που σημαίνει ὀτιδήποτε δεν εἶναι «κατὰ φύσιν». Ἐδῶ εἶναι που ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ πλησιάσει τὸν πεσμένο ἄνθρωπο καὶ νὰ τὸν βοηθήσει νὰ σηκωθεί ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ καταλάβει ὅτι θὰ ἔχει χέρι βοήθειας καὶ νὰ τὴν πλησιάσει.

Ἐπιβάλλεται ὅλοι μας νὰ βοηθήσουμε ὥστε τὰ παιδιά μας νὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ μετὰ τīs αἰώνιες πνευματικὲς ἀξίες τῆς πίστεως μας γιὰ νὰ μὴν ἀναζητοῦν διεξόδους στὰ ἀδιέξοδα.

Εἶναι καιρὸς νὰ ἀντιληφθοῦμε τīs πνευματικὲς προτεραιότητες στīs ὁποῖες θὰ πρέπει νὰ δώσουμε βαρύτητα, σημασία, προτεραιότητα καὶ ὕστερα τīs ὑλικές, ψωμὶ καὶ ρούχο. Lacoste ἢ adidas, μετὰ φίρμα ἢ ὄχι, ἔχουμε ὅλοι. Ἀγάπη καὶ κατανόηση, διαπαιδαγώγηση καὶ ἐνδιαφέρον που δεν ἔχουν ἐτικέτες δεν ἔχουμε. Καιρὸς εἶναι αὐτὰ νὰ προσφέρουμε πλουσιοπάροχα ἀπὸ τὸ περίσσειμα τῆς ψυχῆς. Καιρὸς εἶναι νὰ ποῦμε καὶ νὰ μιλήσουμε ὅλοι γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο. Γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ τοποθετήσουμε σωστὰ μέσα στὸ μεγάλο γεγονός τῆς Ἀναστάσεως, τὸ γεγονός τῶν γεγονότων στὴ διάσταση τῆς ὄγδοης ἡμέρας που ζωογονεῖ καὶ ζωοποιεῖ τὰ πάντα καὶ που ἀνασταίνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ φθορὰ, τὴν πτώση καὶ τὸ θάνατο. Ἡ Ἐκκλησία διαθέτει τὴν ἀλήθεια αὐτὴ που σώζει καὶ αὐτὴν πρέπει νὰ διαδώσουμε, νὰ τονίσουμε ὅλοι μας. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τεχνικούς παραδείσους καὶ τὸν εἰσάγει στὸν ἀληθινὸ παράδεισο.

Πρέπει ἐντοπίσουμε τὰ αἷτια που ὁδηγοῦν στὴν ναρκομανία καὶ νὰ τὰ ἄρουμε ἢ νὰ τὰ ἱκανοποιήσουμε ἂν θέλουμε νὰ λύσουμε τὸ πρόβλημα. Μετὰ ἀπόλυτη ἀκρίβεια βέβαια δεν μπορούμε νὰ τὰ κάνουμε. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι καὶ μιὰ ἰδιαίτερὸτητα. Πολλοὶ παράγοντες κινοῦν τὰ νήματα τῆς ζωῆς

του μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ ἐκφράζεται καὶ νὰ ζεῖ ἀνάλογα. Ὑστερα εἶναι καὶ «οἱ ἄλλοι», οἱ πολλοί, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν συμπεριφορὰ τους δημιουργοῦν παράθυρα ἐπικοινωνίας μετὰ τὸν κόσμο τῆς φθορᾶς.

α) Νὰ ἐπισημάνουμε τīs ἰδιαιτερότητες τῆς νεότητος, τὸ δυναμισμό, τὸ ἀδάμαστο, τὸ ἀτίθασο, τὸ πάθος καὶ νὰ γίνουμε συμπαραστάτες τους μετὰ πνευματικά, ἀθλητικά καὶ ἄλλα κέντρα ὑγιοῦς μορφώσεως, καὶ ἀθλήσεως.

β) Νὰ ἐντοπίσουμε τὴ δίψα γιὰ γνώση, τīs ἀνησυχίες καὶ τὴ φαντασία τοῦ νέου καὶ νὰ τὰ στρέψουμε στὸν ὀρθὸ προσανατολισμό. Καθῆκον ἔχουμε νὰ βοηθήσουμε τοὺς νέους νὰ ἐκμεταλλευτοῦν σωστὰ τὸν ἐλεύθερο χρόνο τους.

γ) Νὰ ἀντιληφθοῦμε καλὰ τὴν μιμητικὴ δύναμη τῶν νέων καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσουμε ἐντεχνα σὲ σωστὲς βάσεις. Χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ ἀπὸ τὸν διευτεταμένο σνομπισμό, τὸ συρμό, τὴ μόδα, ἐκεῖνη που ὅποια μορφὴ ἡλιθιότητος κι ἂν πάρει καμιά ἰδιοφυΐα, ὅπως εἶπαν, δεν μπορεῖ νὰ τὰ βγάλει πέρα μαζί της. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση εὐκόλα ἀνοίγουν οἱ πόρτες γιὰ τὴ συνάντηση μετὰ τὴν ὀδύνη τῶν ναρκωτικῶν, κυρίως στὸν τόπο μας που ἡ ἀνωριμότητα εἶναι χειροπιαστή. Προσοχὴ χρειάζονται ὁ ἐγωϊσμός καὶ οἱ συναστροφές τῶν νέων γιὰτὶ πολλὲς φορὲς ἀποτελοῦν ἀνησυχητικὰ γεγονότα μετὰ ποικίλα ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα.

δ) Ἡ ἔλλειψη σωστῆς διαφώτισης εἶναι ἄλλο ἓνα σύμπτωμα που ἐπιδεινώνει τὴν κατάσταση. Ὑπεύθυνη, συστηματικὴ, καθολικὴ, ὀλοκληρωμένη, νὰ ἐνημερῶνει μικροὺς καὶ μεγάλους. Ἐδῶ χρειάζεται ὑγιὲς ἐπιστημονικὴ ἐργασία, σεμινάρια, ἐκθέσεις ὑλικῶν, σύστημα ἀγωγῆς ἀπ' ὅλους τοὺς φορεῖς, κυρίως ἀπὸ τὴν Πολιτεία στὰ σχολεῖα. Νὰ ἀνοίξουμε τīs πόρτες μας στὸ διάλογο μετὰ τοὺς νέους. Φτάνουν οἱ μεγαλοστομίες καὶ ἡ ἐπίδειξη αὐθεντικότητος ἀπ' ὅλους μας.

ε) Μετὰ σπουδῆς θὰ πρέπει νὰ λυθεῖ τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας. Ποῦ θὰ διοχετεύσει τὸν δυναμισμό του ὁ νέος ἂν δεν ἔχει δουλειά; Πότε καὶ πῶς θὰ κάνει οἰκογένεια ἂν δεν ἔχει χρήματα που θὰ τὰ κερδίζει μόνος; Γινόμαστε ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τῆς στροφῆς τῶν νέων πρὸς τὰ ναρκωτικά ἂν δεν λύσουμε αὐτὸ τὸ χρονίζον πρόβλημα.

στ) Στους νέους σήμερα δώσαμε προϋποθέσεις γιὰ νὰ ζήσουν εὐχάριστα σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Δεν τοὺς ἀνοίξαμε ὅμως τὰ μάτια νὰ δοῦν καὶ τὴν «ἄλλη ὄχθη». Νὰ κινηθοῦν πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ὑλιστικῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ συχνὰ στρέφονται σὲ χώρους που τυραννικὰ κυβερνᾷ καὶ παθολογικὰ ἐξουσιάζει ἡ ἠθι-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου «είς την κοσμογονίαν τής παρούσης ώρας»

Η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος επί τῇ ἐπισκέψει Αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐπίσημος προσκαλεσάμενον Αὐτὸν εἰς Βρυξέλλας Πρόεδρον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ζάκ Ντελὸρ προέβη εἰς δηλώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐτόνισεν, ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὕτη «δὲν ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς πρᾶξιν ἀπλῶς ἐθιμοτυπικῆς ἀνάγκης, ἀλλ' αἴτημα οὐσιαστικώτερον, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ βαθυτάτους ἠθικοὺς λόγους. Τοῦτο καθίσταται πρόδηλον, ἐὰν ἀναλογισθῇ κανεῖς ἀφ' ἐνὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῇ ὁσμῆραι καὶ περισσώτερον διαμορφουμένη ἐνιαῖα Εὐρώπη συνεχῶς ἀνακαυπτόντων κοινωνικῶν, πολιτιστικῶν καὶ συνεπῶς πνευματικῶν προβλημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα καιρίαν ὀπωσδήποτε εὐθύνην φέρει ὁ κορυφαῖος οὗτος ἀξιωματοῦχος εἰς τὴν ὑπὸ συγκρότησιν ἀκόμη εὐρισκομένην εὐρωπαϊκὴν ἀμφικτυονίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν καθαρῶς πνευματικὴν καὶ ὑπερεθνικὴν εὐθύνην...

τοῦ Προκαθημένου τῆς ἐν Ἀνατολῇ Πρωτοθρόνου Χριστιανικῆς Ἀποστολικῆς Καθέδρας».

Ὡς προσέθεσεν εὐστόχως καὶ ἐπιγραμματικῶς ὁ Παναγιώτατος, «ἡ Ἐκκλησία Πόλεως, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν, ὡς γνωστόν, ἡ πνευματικὴ ἐστία, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐξεπορεύθησαν καὶ ἐκαλλιεργήθησαν ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ πολυεθνικὸν κράτος, τὸ Βυζάντιον, αἱ πανανθρωπίνου βεληγενοῦς καὶ αἰωνίου κύρους ἀξίαι τῆς Χριστιανικῆς ἐν κοινωνίᾳ ζωῆς, ἔχει διατηρήσει διὰ τῶν αἰῶνων καὶ τὴν ἐν Θεῷ πείραν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνύστακτον ἐνδιαφέρον νὰ συμβάλῃ καὶ σήμερον διὰ παντὸς εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς ἠθικοῦ μέσου εἰς τὴν ἀνάλογον κοσμογονίαν τῆς παρούσης ώρας».

«Ἡ ὥρα τῆς Ὁρθοδοξίας»

Ὁ χαρισματικὸς Πνευματικὸς Ἠγέτης τοῦ Ὁρθόδοξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰάκωβος, ὅστις ἐπὶ πλέον προβάλλει εὐγλωττῶς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὰ ἐθνικά μας δίκαια εἰς

κῆ φθορά, ἡ πνευματικὴ ἀναρχία, ἡ σωματικὴ ἐρείπωση. Σὲ χώρους ἀπελπισίας καὶ θανάτου.

Ἀγαπητοί μου,

Μέσα στὴν Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει ὁ λόγος τοῦ συμφέροντος. Ὑπάρχει ὁ ἴδιος ὁ Σωτήρας. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ ἐνσάρκωση τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας.

Ἐδῶ προσφέρεται ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ἀγάπης. Ἐδῶ προσφέρεται ἡ ἀλήθεια δῶρο τῆς μοναδικῆς ἀλήθειας. Ἐδῶ προσφέρεται ἡ ζωὴ γιατί ὁ Χριστός εἶναι ἡ Ζωή.

Μέσα στὴν Ἐκκλησία τὰ πάντα παίρνουν τὴ θέση τους. Ὁ ἄνθρωπος γίνεται «θεῖον κτῆμα», μέλος ἀπὸ τὸ μυστικὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Σκεῦος ἡγιασμένο, υἶος φωτὸς καὶ κληρονόμος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, αὐτὸ τὸ βασανισμένο σαρκίο ἀπὸ τὰ ναρκωτικά καὶ τὴν ἁμαρτία γενικά, γίνεται «ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν διώχνει κανένα, γιατί ὅλα εἶναι δικά της παιδιά.

Μὲ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις, τὴ σωστὴ σχέση τοῦ νέου μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν σεβασμὸ του στὴν διδασκαλία της, θεμελιώνεται ἡ νεανικὴ ζωὴ σὲ βάσεις-θεμέλια ἀταλάντευτα καὶ ἀληθινά. Ἰδιαίτερα ἀποκαλυπτικὸς στὴν ἀλήθεια αὐτὴ εἶναι ὁμαρτυρικὸς λόγος ἐνὸς ἄλλοτε ναρκομανοῦς: Ὁ Ἰ. Χριστός εἶναι αὐτὸς

ποῦ μὲ λύτρωσε ἀπὸ τὰ ναρκωτικά. Πιστεύω ὅτι κανένα κοινωνικὸ ἢ πολιτικὸ ἢ καὶ θρησκευτικὸ ἀκόμη σύστημα δὲν μπορεῖ νὰ φθάσει στὴ ρίζα τοῦ κακοῦ δηλ. στὴν καρδιὰ τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ στὴν καρδιὰ μας εἶναι ὁ τόπος τοῦ Ἰησοῦ ἢ τοῦ σατανᾶ. Τελειώνοντας θὰ ἤθελα νὰ κλείσω ὄχι μὲ κάποια δική μου γνώμη ἀλλὰ ἐνὸς σοφοῦ Ἱεράρχου, ἐνὸς μεγάλου Πατρὸς καὶ Μυστικοῦ Θεολόγου τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά. Ἡ φωνὴ του ἔρχεται μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες γιὰ νὰ ξυπνήσει τὶς συνειδήσεις ὄλων μας, οὕτως ὥστε καὶ νὰ δραστηριοποιηθοῦμε γιὰ τὴ λύση αὐτοῦ τοῦ μεγάλου προβλήματος: «Νοῦς ἀποστὰς τοῦ Θεοῦ ἢ κτηνώδης γίνεται ἢ δαιμονιώδης καὶ τῶν ὄρων ἀποστὰς ἐπιθυμεῖ τῶν ἀλλοτρίων καὶ κόρον φιλοκερδίας οὐκ οἶδε, ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις ἐκδοτον ἑαυτὸν ποιεῖ καὶ μέτρον ἠδονῆς οὐ γινώσκει»*. (Συνεχίζεται)

* Γιὰ τὴν σύνταξη τῆς ὁμιλίας αὐτῆς χρησιμοποιήθηκαν τὰ ἑξῆς βηθήματα:

1) Ἐνημερωτικὸ φυλλάδιο γιὰ τὰ Ναρκωτικά, Μητροπολίτου Δημητριάδος Χριστοδούλου.

2) Πρεσβ. Γερασίου Ζαμπέλη, «Στὸ κατώφλι τοῦ ἀργοῦ θανάτου».

3) Δημ. Φερούση, «Στὴν κόλαση τῶν λουλουδιῶν».

4) Μητροπ. Ζακύνθου Παντελεήμονος, «Ὁ λευκὸς θάνατος».

5) Εἰδήσεις καὶ ἄρθρα γιὰ τὰ ναρκωτικά ἀπὸ τὸν ἡμερήσιο Τύπο.

δλον τὸν κόσμον, ἐγνωστοποίησε διὰ τοῦ διακεκριμένου δημοσιογράφου κ. Σπύρου Ἀλεξίου μερικὰς ρωμαλέας καὶ βαθυστοχάστους ἀπόψεις του («Ἡ Καθημερινή», 23 Μαΐου 1993). Ἴδου μερικὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα:

«Ἦλθε, γράφει, πράγματι ἡ ὥρα τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅχι ὡς ἀφορμὴ χαρᾶς, ἀλλὰ ὡς κάλεσμα νὰ ἐπανεύρει ἡ Ὁρθοδοξία τὸν ἑαυτὸν της. Τὸν στρατευμένο, ὄχι τὸν ἐπαναπαυόμενο στὶς δόξες τοῦ παρελθόντος. Ἡ πάλῃ τῆς Ὁρθοδοξίας τῆ στιγμῆ αὐτῆ δὲν εἶναι “πρὸς σάρκα καὶ αἷμα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου”... Εἶναι λυπηρὸ, ὅτι θρησκείες, ἐκκλησίες, συναγωγὲς καὶ τεμένῃ ἀνατολικῶν θρησκευμάτων, τὴν πάλῃ τους τὴν βλέπουν πρὸς σάρκα καὶ αἷμα καὶ χρησιμοποιοῦν ὡς ὄπλα τους, ἢ τὴν ἐξαπάτηση τῶν συνειδήσεων ἢ τὴν καταπίεση, τὴν καταδυνάστευση, μὲ φιλοδοξία ὄχι νὰ ἐπιβληθοῦν ἐπὶ τὰς “ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας”, ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνουν αὐτὲς ἀρχὲς καὶ ἐξουσίες, χρησιμοποιώντας τὸν διάλογο, μόνο γιὰ νὰ ἔχουν τὸν καιρὸ τοῦ ἐπεκτατισμοῦ...

» Ἦλθε, μάλιστα, ἡ ὥρα τῆς Ὁρθοδοξίας νὰ ἐνώσει ὅλες τὶς δυνάμεις της ποὺ στηρίζονται στὴν πίστη, στὴ μαρτυρία καὶ στὸ μαρτύριο, νὰ ἀρθεῖ πάνω ἀπὸ τοὺς χιλιοπατημένους δρόμους τῶν ἐσωτερικῶν διαπληκτισμῶν, νὰ “περιζωσθῆ τὴν ὄσφυν (αὐτῆς) ἐν ἀληθείᾳ», νὰ προχωρήσει”.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰάκωβος προσέθεσε καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἡ ὥρα τῆς Ὁρθοδοξίας ἐσήμανε τὸ 1920, ὅταν τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἀπήντησε τὴν ἱστορικὴ πρωτόβουλη ἐκκλησιολογικὴ πρός ὅλες τὶς Ἐκκλησίες νὰ σχηματίσουν, κατὰ τὸ πρότυπο τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, μιὰ Κοινωνία Ἐκκλησιῶν, μὲ σκοπὸ νὰ ἐργασθοῦν ὅλες μαζί γιὰ μιὰ μακρὰς διαρκείας, ἀν ὄχι μόνιμης, εἰρήνης. Ἀναξιοποίητη ἔμεινε ἡ ἐκκλήση ἐκεῖνη. Ἄς μὴ μείνει ἀναξιοποίητη καὶ ἡ ὥρα τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴν εἰρήνην στὰ Βαλκάνια. Νὰ συνεχισθῆ ἕως ὅτου παγιωθῆ ἡ εἰρήνη. Τὰ πυροτεχνήματα μόνον σβήνουν γρήγορα. Οἱ προσπάθειες πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν ἢ μία τὴν ἄλλη καὶ νὰ φλογίζονται... Τὴν ὥρα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ὥρα τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ ἦλθαν ὕστερα ἀπὸ πολὺν μόχθο, ἂς μὴ τὶς ἀφήσουμε νὰ περάσουν σὰν κομῆτες, ποὺ θὰ ἀφήσουν πίσω τους μιὰ φωτεινὴ γραμμὴ...».

Προβολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν Graz

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεὶμ τὴν 19ην Μαΐου ἐδέχθη ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς ὁμάδα στελεχῶν καὶ σπουδαστῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Graz τῆς Αὐστρίας, ἐχόντων ἐπὶ κεφαλῆς δύο Καθηγητὰς, ἦτοι τοὺς κ.κ. Philipp Harpocourt καὶ Γρηγόριον Λαρεντζάκη.

Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν εἶναι διακεκριμένος καὶ διεθνῶς γνωστὸς Καθηγητὴς καὶ Προϊστάμενος τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Λειτουργικῆς Ἐπιστήμης, Χριστιανικῆς Τέχνης καὶ Ὑμνολογίας ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ καὶ Καθηγητὴς ἐν τῇ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ Μουσικῆς καὶ Εἰκαστικῶν Τεχνῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει. Ἐπίσης διακρίνεται ὡς ἡγετικὸν στέλεχος καὶ σύμβουλος τοῦ ἀκτινοβόλου Οἰκουμενικοῦ Ἰδρύματος Pro Oriente (Βιέννη), ὡς Διευθυντῆς τοῦ Τμήματος τοῦ Ἰδρύματος τούτου ἐν τῇ αὐστριακῇ περιοχῇ Steiermark καὶ ὡς φιλορθόδοξος σκαπανεὺς τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ πρωτεργάτης τοῦ εἰλικρινοῦς διαλόγου μεταξὺ Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Δύσεως.

Ὁ Ἕλληνας ἐξ ἄλλου Καθηγητὴς κ. Γρηγόριος Λαρεντζάκης δικαίως ἔχει τιμηθῆ κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ὑπὸ τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τοῦ ὄφφικίου τοῦ Πρωτονοταρίου, διότι προβάλλει ποικιλοτρόπως τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν τῇ Δύσει καὶ τῇ καθ' ὅλου Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ. Ὁ κ. Λαρεντζάκης ἔχει τὸ σπάνιον προνόμιον νὰ εἶναι Καθηγητὴς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας ἐν τῇ αὐτῇ ρωμαιοκαθολικῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Graz καὶ νὰ ἐμψυχῶνῃ τὸ ἐν αὐτῇ Ἰνστιτούτον Οἰκουμενικῆς Θεολογίας καὶ Πατρολογίας καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον θαυμάσιον περιοδικὸν «Ökumenisches Forum». Ὡσαύτως ὁ κ. Λαρεντζάκης προσφέρει πολυτίμους ὑπηρεσίας ἐν τῷ Ἰδρύματι Pro Oriente (ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Steiermark) καὶ προβάλλει μετὰ θάρρους καὶ ἐν γνησίῳ οἰκουμενικῷ πνεύματι τὴν Ὁρθοδοξίαν τόσο δι' ἐκλεκτῶν δημοσιευμάτων, ὅσον καὶ δι' εἰσηγήσεων καὶ παρεμβάσεων του εἰς πολυάριθμα διορθόδοξα καὶ διεκκλησιαστικὰ συνέδρια, εἰς τὰ ὁποῖα συχνάκις ἐκπροσωπεῖ τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἐκτὸς τούτων, εἶναι στενὸς συνεργάτης εἰς τὸ ἀκτινοβόλον πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αὐστρίας καὶ συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν κινητοποίησιν τῶν Ἑλλήνων τῆς περιοχῆς τοῦ Graz καὶ ἰδίως τῶν ἐπιστημόνων, ἵνα οὗτοι πλαισιῶνουν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Αὐστρίας κ. Μιχαῆλ, ὅστις μετὰ νεανικοῦ παλμοῦ προωθεῖ συστηματικῶς τὸ ἀνακαινιστικὸν ποιμαντορικὸν ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Προϋποθέσεις τοῦ ἐν ἀγάπῃ οἰκουμενικοῦ διαλόγου τῆς ἀληθείας

Ἐν συνεχείᾳ δεόν νὰ σημειωθῆ, ὅτι κατὰ τὴν ἐν τῇ προηγουμένῃ παρατηρήσει μνημονευθεῖσαν συνάντησιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεὶμ μετὰ στελεχῶν καὶ σπουδαστῶν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Graz, ἀφοῦ οἱ ἐπισκέπται εἰς τὰς προσφωνήσεις των παρουσίασαν δι' ὀλίγων τὸ ἔργον των καὶ ἐτόνισαν τὸν οἰκουμενικὸν καὶ φιλορθόδοξον προσανατολισμὸν αὐτοῦ, ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του διὰ

τήν παρουσίαν των και υπέμνησε τὰς κυριωτέρας προϋποθέσεις τοῦ γνησίου οἰκουμενικοῦ διαλόγου.

Αἱ προϋποθέσεις αὐταὶ εἶναι ἀφ' ἐνὸς ἀγάπη, ἣτις προσεγγίζει πρὸς ἀλλήλους τοὺς ἐν Χριστῷ συνδιαλεγόμενους, ἀφ' ἑτέρου ἀντικειμενικὴ διερεύνησις τῆς ἀληθείας ὡς πρὸς τὰ συννεοῦντα ἢ χωρίζοντα αὐτοὺς σημεῖα καὶ τρίτον ταπεινοφροσύνη καὶ εἰλικρίνεια εἰς τὰς σχέσεις των πρὸς ἀποφυγὴν ἐνεργειῶν, αἱ ὁποῖαι ὑποσκάπτουν «ἀδελφοὺς» καὶ δημιουργοῦν ἐρωτηματικὰ διὰ τὴν ἀξιοπιστίαν των.

Αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκτρώσεων

Ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἐκτρώσεις ἐκτενὲς σχόλιον συνεργάτου ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος τονίζει: «Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα εἶδος τοῦ πλανήτη, ποῦ μακελεύεται, μαχαρώνεται καὶ σφάζεται, εἶναι τὰ παιδάκια!... Τὰ ἀγέννητα ἐμβρυάκια!... Διακόσια τόσα ἑκατομμύρια νόμιμες ἐκτρώσεις στὸν πλανήτη. Ἀπὸ τίς ὁποῖες, οἱ διακόσιες πενήντα χιλιάδες στὸν τόπο μας. Καὶ τρεῖς φορὲς ἐπάνω οἱ παράνομες... Δὲν ὑπάρχει ἐλεεινότερο ἐγκλημα ἀπ' αὐτό. Γιατὶ δὲν δολοφονεῖται μιὰ ὑ-παρξη. Δολοφονεῖται μιὰ ψυχὴ ἀνίκανη νὰ υπερασπιστεῖ... Τρεῖς νταλικές μετ' ἀνθρώπινα ἐμβρυα κατὰ-σχαν οἱ αὐστριακὲς ἀρχές... Ἦταν γιὰ τίς ἀνάγκες γνωστῆς γυναικείων καλλυντικῶν βιομηχανίας. Καὶ ὑπολογίσθηκαν σὲ 40.000 τὰ δολοφονημένα ἐμβρυα, πὸν προορίζονταν γιὰ νὰ γίνουν ΚΡΕΜΑ ΝΥΚΤΟΣ καὶ BODY LOTION. Καὶ τί Ἐρζεγοβίνη, καὶ ποιά Βοσνία. Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν Ἀπίστευτη Βρεφοθυσία».

Εἰς ταῦτα ἄς προστεθῇ καὶ τὸ ὁρθῶς ἐπισημανθὲν ὑπὸ τοῦ Τύπου, ὅτι κατὰ τὸ Α' Πανελλήνιον Συνέδριον Ἰδιωτικῶν Μαιευτηρίων προεβλήθη τὸ πόρισμα τῆς ἐπὶ τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος Διακομματικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, κατὰ τὸ ὅποιον «οἱ ἐκτρώσεις ἀποτελοῦν ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια αἷτια (μετ' ὀλίγον ποσοστὸ συμμετοχῆς 40%) τῆς ὑπογεννητικότητος τῆς χώρας μας...». Ἐπίσης, συμφώνως πρὸς τὰ παρατεθέντα στοιχεῖα τονίσθηκε, ὅτι «τὴν τελευταία δεκαετία παρατηρήθηκε δραματικὴ μείωσις τῶν γεννήσεων στὴ χώρα μας. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1980-1990 οἱ γεννήσεις μειώθηκαν κατὰ 46.000 τὸν χρόνον».

Ὅρθῶς ἐτονίσθη, ὅτι «τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι οἰκονομικόν. Εἶναι πνευματικὸ καὶ ἠθικόν. Βεβαίως οἱ δυσκολίες ὑπάρχουν καὶ τὸ κράτος πρέπει νὰ ἐνισχύσῃ τίς πολύτεκνες οἰκογένειες μετ' ἐπιδομάτων παροχῆς. Χρειαζέται ὅμως ἐκ παραλλήλου νὰ παύσουν μερικοὶ νὰ ὑπονομεύουν τὴν οἰκογένεια μετ' ἐπιδομάτων ψευτοφιλελεύθερες θεωρίες τους καὶ μετ' ἐπιδομάτων τῆς προβολῆς τοῦ ξεπεσμοῦ ἀπὸ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως».

Ἀξία προσοχῆς διαμαρτυρία

Ἐν συνεχείᾳ τονίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ἢ ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων πολιτῶν ὑπογραφομένη διαμαρτυρία πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Δι-

καιοσύνης καὶ Ὑγείας - Προνοίας καὶ τοὺς Συλλόγους Ἱατρικῶν καὶ Δικηγορικῶν Ἀθηνῶν διὰ τὸ ὅτι μερικοὶ εὐσυνείδητοι ἱατροί, πιστοὶ εἰς τὸν ὄρκον τοῦ Ἱπποκράτους καὶ εἰς τὴν ἐντολὴν «οὐ φονεύσεις», ἐπειδὴ ἀρνοῦνται νὰ διενεργήσουν ἀμβλώσεις καὶ νὰ γίνουν φονεῖς ἀγεννήτου ζωῆς, ὑφίστανται δικαστικὴν δίωξιν.

Ἡ ὑπὸ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ περιοδικοῦ γνωστοποιήσις τῆς διαμαρτυρίας συνωδευθῆ χαρακτηριστικῶς ὑπὸ τῆς ἐπισημάνσεως, ὅτι θὰ εἶναι ἀπαράδεκτον, εἰς ἐφαρμογὴν ἐνὸς ἀνήθικου νόμου, νὰ καταδικασθῶν ἱατροί, ἠθικαὶ προσωπικότητες, καὶ ὅτι θὰ εἶναι «ἐντροπὴ καὶ διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ποῦ, ἐνῶ συνεχῶς καὶ δι' ὅλα κινητοποιεῖται, μόνον διὰ τοιαῦτα ἐθνοκτόνα, ἀνήθικα καὶ τερατώδη ἐξαμβλώματα νόμων δὲν ἀντιδρᾷ καὶ δὲν διαμαρτύρεται μετ' ὅλην εὐδοσίαν καὶ ἀποτελεσματικῆς διαμαρτυρίας».

Γέννημα καὶ θρέμμα

Ἐν προσφάτῳ συνεντεύξει του κατὰ τὴν ἐν Ἀθῆναις ἐπίσκεψίν του ὁ διακεκριμένος Γάλλος βιολόγος Φρανσουά Γκρό, ἐπίτιμος διευθυντῆς τοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ καὶ καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου τῆς Γαλλίας, ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Τὰ εὐρήματα στὸν τομέα τῆς Γενετικῆς ἔχουν ἐπιφέρει πρόοδους στὴν ἀντιμετώπιση τῶν κληρονομικῶν ἀσθενειῶν, διενεργίζοντας τὸν μηχανισμό δράσεώς τους καὶ ἐπιτρέποντας τὸν περαιτέρω σχεδιασμὸ νέων προληπτικῶν ἢ θεραπευτικῶν μέτρων... Ἐν τούτοις, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κατανόησι τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, οἱ πρόοδοι τῆς Γενετικῆς δημιουργοῦν τὸν κίνδυνον μιᾶς προσεγγίσεως ἀπλοποιητικῆς, καθὼς ὑπάρχει μιὰ τάσις ἀναγωγῆς σὲ κληρονομικοὺς παράγοντες. Τὰ γονίδια δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγήσουν τὰ πάντα καὶ εὐτυχῶς».

Ἡ διατύπωσις τοῦ μεγάλου βιολόγου ὑπενθυμίζει τὴν σοφίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος τονίζει ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη προσωπικότης εἶναι «γέννημα καὶ θρέμμα» καὶ ὅτι ἐπομένως εἰς τὴν διαμόρφωσίν της, ἐκτὸς τῶν κληρονομικῶν παραγόντων, συντελεῖ ἡ παιδεία, ἣτις ἔχει τεράστιον δυναμισμόν ὅταν συνδυάξῃ τὴν ὀριζοντίαν καὶ τὴν κατακόρυφον διάστασιν καὶ ὅταν εἰς τὸ ἔργον της φέρῃ ἀρωγὸν καὶ τὴν παντοδύναμον Θεῖαν Χάριν, ἣτις δρᾷ πέραν τῶν ὁρίων τῆς φυσικοβιολογικῆς νομοτελείας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητῆς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διεύθυνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνετα κανονικὰ ἡ ἀποστολὴ τῶν Περιοδικῶν.

Τηλ. 72 18 308, 72 51 149. Fax 72 26 597

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ προήδρευσε τὴν 4ην καὶ 5ην Μαΐου τῶν κατὰ μῆνα τακτικῶν συνεδριάσεων τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου.

— Τὴν 6ην Μαΐου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη εἰς τὴν ἐν Π. Ψυχικῷ Ἀρχιεπισκοπικῆν κατοικίαν τὸν Πανιερ. Μητροπολίτην Λαοδικείας κ. Ἰάκωβον (Οἰκ. Πατριαρχείου).

— Εὐλογία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐπραγματοποιήθη τὸ Σάββατον 8 Μαΐου 1993 Ἡμερὶς Ἀλλοδαπῶν Ὑποτρόφων Θεολογίας τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προνοία τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν σχέσεων καὶ Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος.

Τῆς προηγηθείσης ἐν τῷ Ἱερωῖ Ναῷ ἁγίου Χαραλάμπους Ἰλισίων Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας προέστη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μπουκόμπα κ. Ἰωνᾶς (τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, πρώην ὑπότροφος τῆς Ἐκκλησίας). Ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν αἰθουσαν τελετῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου πανοσ. κ. Δαμ. Καρπαθάκης ἐκόμισε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ εἶτα ἀνεγνώσθησαν αἱ εἰσηγήσεις: «Τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον καὶ οἱ ἄλλοδαποὶ Φοιτηταί. Ἱστορικὴ καὶ Θεολογικὴ ἐπισκόπησις» (Ἀρχιμ. κ. Νικόλαος Πρωτοπαπᾶς). — «Ὁ ἄλλοδαπὸς φοιτητὴς καὶ τὸ πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς του στὶς νέες συνθήκες ζωῆς» (Ἀρχιμ. κ. Μακάριος Φιλοθέου). — «Ὁ ἄλλοδαπὸς φοιτητὴς καὶ τὰ προβλήματα σπουδῶν» (Ἀρχιμ. κ. Προκόπιος Πετριδης). — «Οἱ ἐκάστοτε Κανονισμοὶ τῆς Ἱεράς Συνόδου περὶ χορηγήσεως ὑποτροφῶν καὶ οἱ ἄλλοδαποὶ ὑπότροφοι» (Πρωτοπρ. κ. Στέφανος Ἀβραμίδης).

Ἀκολούθησε γόνιμος διάλογος καὶ παρετέθη γεῦμα εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Holyday Inn.

— Τὴν 13ην τοῦ μηνὸς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδεξιῶθη τὸν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντα Μακαρ. Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Παρθένιον ἐν τῇ Ἱερωῖ Μονῇ Πεντέλης.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπεσκέφθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κολωνίας κ. Γαβριὴλ (Οἰκ. Πατριαρχείου).

— Τὴν 14ην τοῦ μηνὸς τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου ἐπεσκέφθησαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως καὶ Σαμαρείας κ. Ἀμβρόσιος (Πατρ. Ἱεροσολύμων) καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ζήλων κ. Σωτήριος (Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ν. Ζηλανδίας).

Ίερά Μητρόπολις Σύρου

ΣΥΡΟΣ: Τὶς ἐνορίες τῆς Σύρου καὶ τῶν χωρίων περιώδευσε καθ' ὅλην τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα ὁ Σεβ. κ. Δωρόθεος, κηρύττων καὶ συνεορτάζων μετὰ τῶν Ἐριμουπολιτῶν καὶ τῶν πολλῶν ξένων ἐπισκεπτῶν τοῦ νησιοῦ.

ΚΕΑ: Τὸν Ναὸ τοῦ Ἁγίου Τιμοθέου, Ἐπισκόπου Εὐρύππου, θεμελίωσε στὴν περιοχὴ ὅπου τὸ ἀσκητήριον καὶ ὁ τόπος τῆς ὀσιακῆς κομῆσεως τοῦ Ἁγίου, τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων.

ΤΗΝΟΣ: Τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων ἐχειροτόνησε στὸν Ναὸ τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας εἰς Διάκονον, τὸν ἐπὶ πτυχίῳ τῆς Θεολ. Σχολῆς, Εὐάγγελον Βελοῦδιον.

Ῥσαύτως ὑπεδέχθη καὶ ἐφιλόξενησε τὸν ἀφιχθέντα στὴν Τήνο Πατριάρχην τῆς Αἰθιοπίας κ. Παῦλο καὶ τὴν συνοδεία του, στὸν ὁποῖον προσέφερε ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος «τὸν χρυσοῦν σταυρὸν», προσφωνήσας τούτον καταλλήλως.

ΣΙΚΙΝΟΣ: Μεγαλοπρεπῶς ἐώρτασε στὴν Σίκινο ἡ Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ συνεχῆ ἀνακαίνιση καὶ ἀναστήλωση.

ΣΙΦΝΟΣ: Μὲ τὴν καθιερωμένη λαμπρότητα καὶ τὴν συμμετοχὴ σύμπαντος τοῦ λαοῦ τῆς Σίφνου, ἡ Μονὴ τῆς Βρύσης ἐώρτασε τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως, τὴν ἑορτὴν τῆς Χρυσοπηγῆς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἑσπερινοῦ ὁ κληρὸς τοῦ νησιοῦ ἐτίμησε τὸν Σεβασμιώτατο κ. Δωρόθεο διὰ τὴν πολυετὴ καλλίκαρπη διακονία του στὴν Μητρόπολη, μὲ τὴν προσφορὰ ἀρχιερατικοῦ ἐγκολπίου, διὰ χειρὸς τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου π. Ἀντωνίου Λεβαντή.

ΜΥΚΟΝΟΣ: Δύο νέους ναῖσκους ἐγκαινίασε ὁ Σεβασμιώτατος τὸ Σάββατον τῆς Σαμαρείτιδος καὶ τὸ Σάββατον τοῦ Τυφλοῦ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Παρθένιος τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου, μαθ' ἑνὸς ἱερέως, ἐν μέσῳ ἱκανοῦ ἐκκλησιασματος καὶ τῶν ἑλληνικῶν Προξενικῶν, Κοινωνικῶν ἀρχῶν, Προέδρων Συλλόγων καὶ Σωματείων τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας. Ἐπικαίρως ὠμίλησεν ὁ Μακαριώτατος. Εἰς τὸ τέλος ἠύλδγησε τὰ Βαῖα καὶ τὰ διένειμε ἰδίαις χερσίν εἰς τοὺς πιστοῦς.

Τὸ ἐσπέρας ἐτέλεσεν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν (Ἰβραημίας) τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Νυμφίων καὶ ὠμίλησεν περὶ τῆς ἀξίας καὶ σημασίας τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος.

Τὴν **Μ. Δευτέραν πρωΐ** παρηκολούθησεν ἀπὸ τὸ παραθρόνιον τοῦ Ἁγίου Σάββα τὴν θεϊαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων Δώρων. Τὸ ἑσπέρας ὁ Πατριάρχης ἐτέλεσεν τὴν ἀκολουθίαν τῶν Νυμφίων. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς κατανυκτικῆς Ἀκολουθίας ὁ Μακαριώτατος παρηκολούθησε συναυλίαν τῆς ΕΡΤ δοθεῖσαν εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον.

Τὸ **ἑσπέρας τῆς Μ. Τρίτης** εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὁ Μακαριώτατος ἐτέλεσεν τὴν ἀκολουθίαν τῶν Νυμφίων. Χορωδία τῆς ΕΡΤ ἔλθοῦσα ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀποτελουμένη ἀπὸ 80 μέλη ἔψαλε τὸ τροπάριον τῆς Κασσιανῆς, τὸ ὁποῖον εἶχε μελοποιήσει ὁ Μίκης Θεοδωράκης σὲ ἡλικία 17 ἐτῶν.

Τὴν **Μ. Τετάρτην** ἐτέλεσε τὸ ἱερὸν Εὐχέλαιον εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς ἑλληνορθόδοξου Κοινότητος Ἀραβοφώνων ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιασμάτος. Περὶ τῆς σημασίας τοῦ Μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου ὠμίλησε γαλλιστὶ ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Πατριάρχης. Μετὰ τὸ πέρασ τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου ἡ Α. Θ. Μ. ἔχριε τοὺς πιστοὺς ἐπὶ δίωρον περιπυ.

Τὴν **Μ. Πέμπτην** ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὡς ἀπλοῦς ἐφημέριος, ἐτέλεσε τὴν Ἀκολουθίαν τῶν σωτηρίων Παθῶν καὶ δ' ἕκτην χρονίαν, χάριτι θεία, ὁ Πατριάρχης ἀνέγνωσε καὶ τὰ Δώδεκα Εὐαγγέλια.

Τὴν **Μ. Παρασκευὴν πρωΐ** εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σάββα ἐτέλεσε κατανυκτικὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Μ. Ὁρῶν, τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τῆς Ἀποκαθλώσεως καὶ ὠμίλησεν περὶ τοῦ σωτηρίου Πάθους τοῦ Κυρίου. Τὸ **ἑσπέρας** μετέβη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπου προέστη τῆς Ἱερῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἐπιταρίου, μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ συνήθης περιφορὰ.

Τὸ **Μ. Σάββατον πρωΐ** ὁ Πατριάρχης ἐκκλησιάσθη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἀνέγνω τὰ τεθεσπισμένα ἀναγνώσματα.

Ἡ **Ἀνάστασις**, Ἀκριβῶς τῇ δωδεκάτῃ τοῦ μεσονυκτίου τοῦ Μ. Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα ἡ Α. Θ. Μ. μεταβάσα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐτέλεσε τὴν Ἀνάστασιν. Τὸ πρῶτον «Χριστός Ἀνέστη» συνέψαλε καὶ ὁ λαὸς μετὰ τῆς Α.Θ.Μ. Μετὰ τὴν εἰς τὸν Ναὸν εἴσοδον ἐτελέσθη ἀναστάσιμος θεία Λειτουργία. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς θείας Λειτουργίας ἀνεγνώσθη ἡ ἐμπνευσμένη Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος.

Τὴν **πρωϊαν τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα** ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου ἐψάλη ἡ ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ τῆς Ἀναστάσεως (Β' Ἀνάστασις) καὶ ἀνεγνώσθη ἡ τεταγμένη εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ ὑπὸ τῶν ἱερέων ἀραβιστὶ, ἀγγλιστὶ, ρωσιστὶ, γαλλιστὶ καὶ λατινιστὶ. Ἐπηκολούθησεν ὁ ἀσπασμὸς τῆς Ἀναστά-

σεως. Πάντες παρήλασαν πρὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ ἠσπάσθησαν τὴν δεξιάν Του. Ἡ Α.Θ.Μ. διένειμε εἰς τοὺς πιστοὺς κατὰ τὸ ἔθος τὰ πασχαλινὰ αὐγά.

† Ὁ Α. Τ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λεοντοπόλεως

Σύμφωνα μὲ λεπτομερῆς καὶ ἐκτενέστατο «Χρονικὸν» ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὁ Σεβ. Λεοντοπόλεως κ. Τίτος, πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, στὴ διάρκειά τῆς Μεγ. Ἑβδομάδος περιώδευσε ὅλες τὶς ἐστίες τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας του ὅπου ὑπάρχει ἀκόμη ὀρθόδοξο ποιμνιο. Συγκεκριμένα:

Τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου, 10 Ἀπριλίου, ἐπισκέφθηκε στὸ Ζαγαζίκ τοὺς ἐκεῖ φυλακισμένους καὶ καταδικασμένους σὲ θάνατο τρεῖς Ἕλληνες ναυτικούς καὶ τέλεσε τὴ θ. Λειτουργία στὸν ἱ. ναὸ Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων λειτούργησε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Ἰσμαηλίας, τῆ Μεγ. Δευτέρα τέλεσε τὴ θ. Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων στὸν ἱ. ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ Ἰσμαηλίας καὶ κατόπιν ἐπισκέφθηκε τὸ Ἱδρυμα Sabaa Banat ποῦ στεγάζει ἔκθετα νήπια καὶ πρόσφερε διάφορα δῶρα, ἐνῶ τὸ ἀπόγευμα μετέβη στὸ Σουῆξ καὶ τέλεσε τὴν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου στὸν ἱ. ναὸ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. Μεγάλῃ Τρίτῃ πρωΐ προέστη τῆς θ. Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων στὸν ἱ. Ναὸ Ἁγίου Μηνᾶ Ἰσμαηλίας καὶ ἐπεσκέφθη τὶς τοπικῆς ἀρχῆς, μεταφέροντας τὶς εὐχῆς τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τὸ δὲ ἀπόγευμα τέλεσε τὸ Μ. Ἀπόδειπνο καὶ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου. Τὶς Ἀκολουθίες τῆς Μ. Τετάρτης καὶ τοῦ Εὐχελαίου τέλεσε στὸν ἱ. ναὸ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, τῆς Μ. Πέμπτης (πρωΐ) στὸ Σουῆξ καὶ (ἑσπέρας) στὴν Ἰσμαηλία, τῆς Μ. Παρασκευῆς στὸ Ζαγαζίκ καὶ (ἑσπέρας) στὴν Ἰσμαηλία, τοῦ Μεγ. Σαββάτου (πρωΐ) στὸ Σουῆξ, ὅπου καὶ ἡ «πρῶτη Ἀνάστασις» καὶ ἡ θ. Λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως στὴν ἔδρα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τὴν Ἰσμαηλία.

Τὸ πρωΐ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα ὁ Σεβ. κ. Τίτος μετέβη ἐκ νέου στὸ Ζαγαζίκ καὶ συνεδόρασε μὲ τοὺς τρεῖς Ἕλληνες φυλακισμένους ναυτικούς, χάριν τῶν ὁποίων – στὸ Γραφεῖο τοῦ ὑποδιοικητοῦ τῶν φυλακῶν – τέλεσε τὴ θ. Λειτουργία καὶ κατόπιν συνέφαγε μ' αὐτοὺς καὶ τοὺς πρόσφερε χρήσιμα δῶρα καὶ τρόφιμα.

Στὴν περιοδεία του αὐτὴ συνοδευόταν συνήθως ὁ Σεβασμιώτατος ἀπὸ τὸν κ. Ἰω. Ἀγιάνογλου, καθηγητὴ τοῦ Παν/μίου Καΐρου, ἐνῶ πολύτιμη ἦταν ἡ συμβολὴ κυριῶν τῶν Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων, τῶν προξενικῶν μας Ἀρχῶν καὶ τῆς ἡγεσίας τῶν ἐκεῖ ἑλληνικῶν Συλλόγων καὶ Σωματείων.

Ε.Π.Α.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ἐπισκόπου Αὐγουστίνου Καντιώτου, Μητροπολίτου Φλωρίνης, **ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΚΤΗΣ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΣ 1988-1991**. Ἀθήναι (1992), σσ. 605.

Ὅταν ἐπαινῆ κανεῖς τὴν ἀρετὴν, ἐπαινεῖ τὸν Θεόν, λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Ἀλλὰ ἡ ἀρετὴ προκαλεῖ τὸν φθόνον γράφει ὁ Σοφοκλῆς: «πρὸς γὰρ τὸ λαμπρὸν ὁ φθόνος βιβάζεται». Πράγματι τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου χαρακτηρίζει ἡ ἀρετὴ, ποῦ εἶναι ὁ στέφανός του.

Ἐλαβα πρὸ μηνῶν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ ὀγκώδη τόμο ποῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ 406 σελίδες καὶ περιέχει ὁμιλίες τοῦ Ἁγίου Φλωρίνης μεταφρασμένες στὴν ἀγγλικὴ καὶ δημοσιευμένες ἀπὸ τὸ ἐκεῖ Ἰνστιτούτο Βυζαντινῶν καὶ Νεοελληνικῶν Σπουδῶν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τὸ μόνο ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ πολιοῦ ἀρχιερέως τῆς Φλωρίνης ποῦ μεταφράσθηκαν σὲ ἄλλες γλώσσες. Εἶναι ἄλλα τρία, δύο στὴν ἀγγλικὴ καὶ ἓνα στὴν ρουμανικὴ! Πόσο τιμητικὸ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία νὰ διδάσκη μὲ τὸν ἐπίσκοπό της τοῦτον ἄλλοεθνεῖς ἀδελφοὺς καὶ ἀποδήμιους συμπατριῶτες μας; Ἔτσι, μολοντί ζεῖ μακρὰ ἀπὸ τὶς μεγαλοπόλεις ὁ π. Αὐγουστίνος, δὲν γράφει μόνο γιὰ χωριά, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀναπτυγμένες κοινωνίες. Πῶς νὰ μὴ ἀκτινοβολεῖ ἱεραποστολικά ὁ θεοκίνητος ἀρχιερέας τῆς ἀκριτικῆς ἐπισκοπῆς τῆς Φλωρίνης; Ἀλλ' ἄς περιορισθῶ στὰ πεπραγμένα του κατὰ τὴν ἕκτη τετραετία τῆς ποιμαντορίας του.

Ὁ πρόλογος τοῦ Σεβασμιωτάτου στὸν ἀπολογισμό του εἶναι συγκινητικὸς. Εἰλικρινῆς καὶ ἀκέραιος. Ἀλλὰ δὲν νομίζω πῶς ὁ τόμος αὐτὸς εἶναι τὸ ἔσχατο τῶν βιβλίων του, καθὼς ὁ ἴδιος προδικάζει, γιὰ τὸ τότε ποῦ ἔγραψε τὸ κείμενο τοῦτο παρήλθε μιὰ διετία καὶ ὁ ἴδιος ἐξακολουθεῖ νὰ δρᾷ καὶ σίγουρα μὲ τὴ χάρη τοῦ Κυρίου θὰ ἀναλάβῃ νέες πνευματικὲς καὶ ἐθνικὲς ἐξορμήσεις.

Γράφει πῶς δὲν ἐπίστευε ὅτι θὰ ἀνέτειλε ὁ ἥλιος ἀπὸ τὴ Δύσι. Αὐτὸ μοῦ τὸ εἶπε ὅταν, ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐσπευσα νὰ τοῦ ἀναγγεῖλω τὴν ἐκλογή του ὡς Μητροπολίτου Φλωρίνης. «Βγήκε, Μεθόδιε, ὁ ἥλιος ἀπὸ τὴ Δύσι;» μοῦ ἀπάντησε. Καὶ βέβαια «τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν» (Λουκ. 18,27). Ἀλλ' ἄς θυμηθοῦμε τί λέγει ὁ ὁμώνυμός του ἅγιος τῆς Ἰππῶνος στὸ Κεκραγιάριό του: «Εἴτι γὰρ ποτε ἀγαθὸν καὶ ἔσχατον, παρὰ σοῦ ἐγὼ ἔσχατον Κύριε· εἴτι δι' ἂν ἔχω, σὸν ἐστίν· ἢ παρὰ σοῦ λαβὼν ἔχω. Εἴποτε ἔστηκα, διὰ σοῦ ἔστηκα· ἀλλ' ὅτε πέπτωκα, ἐξ ἑμαντοῦ πέπτωκα· ἦν δ' ἂν ἀείπερ ἐν τῷ πληρῷ κατακεῖμενος, εἰμὴ σὺ με ἀνήγειρας· καὶ αἶει δὲ τυ-

φλώττων, εἰμὴ σὺ με ἐφώτισας. Πεπτωκὸς οὐκ ἂν ποτε ἀνηγέρθην, εἰμὴ σὺ χεῖρα ἐπέωρεξας» (Κεφ. ιε'). Ὁ ἀφιερωμένος στὴ Θεῖα Πρόνοια δὲν μπορεῖ νὰ κἀνὴν δικὰ του προγράμματα.

Θυμάμαι στὸ μικρὸ μῆνυμα μεταξὺ ἄλλων ὁ προβληθεὶς ὑποψήφιος γιὰ τὴ Μητρόπολι Φλωρίνης Αὐγουστίνος Καντιώτης εἶπε: «... καὶ μὴ νομίσητε ὅτι μὲ τὴν ἐπισκοποποίησί μου θ' ἀλλάξω τὰς πεποιθήσεις μου». Τότε ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίτης Πατρῶν Κωνσταντίνος στραφεὶς πρὸς τὸν ἀείμνηστο Ἀρχιεπίσκοπο Ἱερώνυμο εἶπε, «δὲν σὰς τάλεγα ἐγώ;». Καὶ πράγματι ὁ ἄνθρωπος ποῦ μοιάζει μὲ τὸν βράχο δὲν σείεται ἀπὸ τίποτα, ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσορρήμων. Στὸ τέλος τί μποροῦν νὰ τοῦ πᾶρουν ἅμα δὲν ἔχει περιουσία; τὸ κεφάλι; μ' αὐτὸ ἀνήκει στὸ Θεό. Γι' αὐτὸ, ὅπως ὁ Μέγας Βασίλειος, ἀτρόμητος ἀντιμετώπισε ἡμετέρους καὶ ὑπεναντίους στὴν κατοχὴ καὶ στὴν ἐλευθέρῃ πατρίδα, στὸν ἑλληνικὸ στρατὸ καὶ στὴν στρατευομένη Ἐκκλησία. Παραμένει ἄτρωτος καὶ ἀκηλίδωτος, ὁ Καντιώτης.

Ἀλλὰ ὁ γνωρίζων τὸν Αὐγουστίνου Καντιώτη δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ πῶς ἡ αἴγλη του καὶ τὸ τίμιο ὄνομά του εἶναι γνωστὰ ἀπὸ τοὺς ἐλέγχους καὶ τὶς ἐπεμβάσεις του, ὅπου ἦταν ἀνάγκη, στὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐθνικὰ θέματα. Ὁχι. Ἐχει ἔργο δημιουργικὸ καὶ καταπληκτικὸ, ἐκκλησιαστικὸ, φιλανθρωπικὸ, κοινωνικὸ, ἐθνικὸ, συγγραφικὸ, ὁμιλητικὸ καὶ ἱεραποστολικὸ.

Ὁ ὑπ' ὄψιν τόμος διαιρεῖται στὰ τμήματα ποῦ ἀναφέρονται: 1) στὶς ποιμαντορικὲς δραστηριότητες, 2) στὸ ὁμιλητικὸ του ἔργο, στὶς δηλώσεις καὶ ἀπαντήσεις καὶ τηλεγραφήματά του γιὰ ἐθνικὰ, ἐκκλησιαστικὰ, ἠθικὰ, κοινωνικὰ, πολιτικὰ καὶ ἱεραποστολικά προβλήματα, 3) στὶς ἐγκυκλίους του πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ πρὸς τὸν λαὸν γιὰ θέματα ἐκκλησιαστικὰ ἐπίκαιρα, πολιτιστικὰ, ὁμογενειακὰ — κυρίως ὑπὲρ τῶν Βορειοηπειρωτῶν — ἐκπαιδευτικὰ, οἰκολογικὰ κ.ἄ. Τὸ τέταρτο μέρος ἀναφέρεται στὴ μέρμυρα τοῦ Ἁγίου Φλωρίνης γιὰ τὶς κατασκηνώσεις τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων. Τὸ πέμπτο πληροφορεῖ γιὰ τὴ μέρμυρα τοῦ σφριγηλοῦ Δεσπότη γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ σχολεῖα καὶ τὴν ἀπόδοσί τους. Τὸ ἕκτο περιλαμβάνει μιὰ μακρὰ σειρὰ ἀπὸ πίνακες ποῦ περιέχουν τὶς ἡμέρες ποῦ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον, τὸν τόπον καὶ τὸ θέμα. Κάθε ἡμέρα ἐκήρυξεν ὁ ἅγιος Φλωρίνης σὲ διαφορετικὸ μέρος μὲ νέο θέμα ὁμιλίας. Καταπληκτικὸς πλοῦτος μὲ ἀσυνήθιστη πολυγλωσσία. Οἱ τίτλοι μόνον τοῦτοι καταλαμβάνουν τὶς σελίδες 494-539.

Μεγάλῃ ποικιλίᾳ θεμάτων παρουσιάζουν οἱ ἐγκύ-

κλοιό του, ὅπως καὶ οἱ πίνακες τῶν ἀρθρῶν τοῦ τῆς «Κυριακῆς», τῆς «Χριστιανικῆς Σπίθας», τοῦ «Σταυροῦ μὲ τὰ κείμενα» καὶ τῶν ἐντύπων τῆς «Ἡμέρας Ἀγάπης, 1988, 1989, 1990, 1991».

Ὁ τόμος κλείνει μὲ τοὺς πίνακες τῶν χειροτονιῶν, τῶν πρὸς Κύριο ἐκδημησάντων κληρικῶν, τῶν συνταξιοδοτηθέντων ἐπίσης κληρικῶν, τῶν ἐγκαινιοσθέντων ἱερῶν Ναῶν, τῶν θεμελιωθέντων Ναῶν, τῶν ἐγκαινιοσθέντων εὐαγῶν ἰδρυμάτων, τῶν θεμάτων τῶν εἰσηγήσεών του στὰ ἱερατικὰ Συνέδρια 1988, 1989, 1990, 1991.

Θὰ περίμενε κανεὶς νὰ εἶχε κάπου τελειωμὸ ἢ κατάλογος τῶν μεγάλων ἐπιτευγμάτων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐγουστίνου. Ἄλλ' ὄχι, γιατί μὲ δέος προχωρεῖ ὁ ἀναγνώστης στὴ διαπίστωσι πὼς παράλληλα πρὸς τὴν ἀπίστευτη ἀρχιερατικὴ δραστηριότητα σὲ μιὰ ἄλλοτε λησμονημένη ἐπαρχία, ὁ χαλκέντερος Μητροπολίτης, ἐκκυκλοφόρησε κατὰ τὴν ὑπ' ὄψι τετραετία καὶ μιὰ σειρὰ ἀπὸ 13 νέα συγγράμματα, τῶν ὁποίων τὸ οἰκτεῖο μέρος δίνει μιὰ παραστατικὴ εἰκόνα τοῦ εἶδους καὶ τῶν περιεχομένων των. Ὁ τόμος στολίζεται μὲ εἰκόνες ποὺ ἀπλῶς ἐπιβεβαιώνουν τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου.

Ἀντὶ ἐπιλόγου προσθέτει τὴν ὑπέροχη ἐπιστολὴ τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου πρὸς τὸν χειροτονήσαντα αὐτὸν ἐπίσκοπο Ἰπλῶνος Βαλέριο, ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ὅπως γράφει ὁ Hans von Campenhausen.

Δὲν συμμερίζομαι τὴν ἀποψὶ τοῦ πὼς ἡ φήμη του εἶναι ἀνωτέρα τῆς πραγματικότητος. Σίγουρα μᾶς ἀναμένουν νέες ἐκπλήξεις ἀπὸ τὸν ἀδάμαστο Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας Αὐγουστίνον Καντιώτη. Τὶς περιμένουμε. Γένοιτο.

† Ὁ Μητροπολίτης Πισιδίας
ΜΕΘΟΔΙΟΣ ΦΟΥΓΙΑΣ

Σπύρου Κ. Σπυροπούλου, ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΓΙΟΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΡΗΣΕΩΝ ΠΕΡΙ ΜΑΚΡΟΘΥΜΙΑΣ, «Ἑλλην. Πανεπιστ. Ἐκδόσεις», Ἀθήνα 1992, σσ. 98.

Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγινε, ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Σπύρο, στὸ κρεβάτι ἀβάσταχτου πόνου. Γράφει καὶ ζῆ τὰ περὶ μακροθυμίας, ὅπως τὰ ἐβίωσε, κάτω ἀπὸ τὴν πατρικὴ στοργὴ τοῦ Πνευματικοῦ του καὶ τὴ διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων. Τὸ βιβλίον εἶχε κυκλοφορήσει πρῶτα σὲ πρόχειρη μορφή, πολυγραφημένο. Ὁ πατέρας καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀλησμόνητου Σπύρου, ἀπὸ ἀγάπη στὴ μνήμη του, τὸ ἐξέδωκαν, μεταφράζοντας (μὲ τὴ βοήθεια τοῦ εἰδικοῦ στὰ πατερικὰ ἀρχιμ. π. Παγκρατίου Μπροῦσαλη) τὰ ἀνθολογημένα κείμενα καὶ βάζοντας τ' ἀπαραίτητα εὐρετήρια στὸ τέλος. Ἦθελα ἐδῶ νὰ ὑπογραμμίσω τὴν βαθειὰ θεολογικὴ σκέψη, ποὺ διακρίνει τὰ σχόλια καὶ τὶς συνδέσεις τῶν πατερικῶν κειμένων καὶ ποὺ δείχνει τὴν ἀγιότητα τοῦ ἀείμνηστου συγγραφέα τους, ὁ ὁποῖος ἐτελειούτο, μὲ τὴ διπλῆ ἔννοια τοῦ ὄρου, μέσα στὴν ὑπο-

μονή, τὴ μακροθυμία, τὸν πόνο, τὴν ὑποταγὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Λίγα βιβλία, πράγματι, ἀποπνέουν τέτοια «ὀσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς», γιὰ τὴν ὁποία μιᾶ στὸν μικρὸ πρόλογο τοῦ βιβλίου ὁ ἀείμνηστος Σπύρος — τὸ βιβλίον ποῦ, ἀπὸ σεμνότητα καὶ ταπεινοφροσύνη, ἀρνιότανε νὰ δῆ τυπωμένο, καὶ ποῦ χρόνια μετὰ τὴν κοίμησή του, ὁ πατέρας του καὶ ὁ ἀδελφὸς του ἐξέδωκαν, καὶ τὸ ὁποῖο διατίθεται δωρεάν σὲ ὅποιον τὸ ζητήσει (ἀπὸ τὸν κ. Κ. Σπ. Σπυροπούλου, Ἄγαθίου 13 - Ζωναρᾶ, 114 72 Ἀθήνα).

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ε. Ν. Μόσχου, ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, δοκίμια, ἐκδ. «Ἴκαρος», Ἀθήνα 1992, σελ. 118.

Ὁ γνωστὸς δημοσιογράφος καὶ κριτικὸς τῆς νεοελληνικῆς λογογεχνίας κ. Εὐάγγελος Ν. Μόσχος μᾶς προσφέρει μὲ τοῦτο τὸν καλαίσθητο τόμο τέσσερα «εὐρωπαϊκοῦ» θέματος κ' ἐπιπέδου δοκίμια: α) *Ἡ δικαιοσύνη τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης*, β) *Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Πνεῦμα — χτὲς καὶ σήμερα*, γ) *Ἡ Εὐρώπη καὶ ὁ Κόσμος στὴν Ἑλλάδα*, καὶ δ) *Τὰ ἀδιέξοδα τοῦ Ἀνθρώπου καὶ ἡ διέξοδος τοῦ Πνεύματος*. Ἀπὸ τὸν πίνακα ὀνομάτων ποὺ παρατίθεται στὸ τέλος, φαίνεται ἡ ἐνημέρωση καὶ βιβλιογραφικὴ γνώση ποὺ ἔχει ὁ σ. στὰ καίρια τοῦτα θέματα, ποὺ εἶναι καὶ θέματα συγκλονιστικῆς ἐπικαιρότητος, μὲ ποὺ μπαίνουμε —μπήκαμε ἤδη— στὴ μεγάλη οἰκογένεια τῆς Εὐρώπης. Τὸ στοιχεῖο, ὡστόσο, ποὺ θὰ θέλαμε νὰ ὑπογραμμίσουμε στὰ νέα δοκίμια τοῦ κ. Μόσχου εἶναι ἡ πνευματικὴ σκοπιὰ καὶ γωνία, ἀπ' τὶς ὁποῖες ἀντιμετωπίζει ὅλ' αὐτὰ τὰ θέματα. Εἶναι, βέβαια, Ἑλληνας στοχαστής, εἶναι καὶ χριστιανός, καὶ αὐτὸ δὲν τὸ κρύβει, οὔτε τὸ βάζει σὲ δευτέρη μοῖρα, ὅπως μερικοί. Ἀξίζει νὰ διαβαστεῖ τοῦτο τὸ βιβλίον ἀπὸ τοὺς χριστιανούς καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ ἴδουν πὼς ἀντιμετωπίζουν οἱ σοβαροὶ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων τὰ προβλήματα τῆς Εὐρώπης σήμερ' ὅπου οἱ νέοι μας ἀναζητοῦν ὀρισμένα ἰδανικά, ἔστω μεταχειρισμένα, κατὰ τὴ φράση τοῦ Ἰψεν, «ποῦ ἔδειξαν, ὁμως, νὰ ἔχουν καταπληκτικὴ ἀντοχὴ μέσα στὸ χρόνο, ἱκανὰ ν' ἀναστηλώσουν τὶς προδοκίαις τους καὶ νὰ γεμίσουν τὴν ψυχὴ τους. Εἶναι τὰ ἰδανικά τῆς Δημοκρατίας, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Συνεργασίας τῶν Λαῶν, τῆς Πίστης σὲ ἀνώτερες ἀξίες ζωῆς, τὰ ἰδανικά τῆς Ἀγάπης καὶ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ, ποῦ, ὅσο καὶ ἂν εἶναι μεταχειρισμένα, δὲν φθείρονται καὶ δὲν γερνοῦν, γιατί κρύβουν μέσα τους κάποιο οὐσιαστικὸ καὶ ὑψηλὸ νόημα αἰωνιότητος» (σελ. 43)!

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ἰω. Ἰ. Σηφάκη, ΘΕΟΤΟΚΩΝΥΜΙΑ, ἐκδ. «Προμηθεάς», Ἀθήνα 1992, σελ. 92.

Ὁ γνωστὸς κρητικὸς συγγραφέας (ἄλλοτε δημοσίευε καὶ μὲ τὸ ψευδώνυμο Ὀδυσσεᾶς Ρωμανός) κ.

Γιάννης Σηφάκης τρέφει μία ιδιαίτερη εὐλάβεια πρὸς τὴν Παναγία μας. Τῆς ἀφιέρωσε ἄλλοτε ποιήματά του, ἀλλὰ μὲ τοῦτο τὸ βιβλίο του ὡσὰν νὰ τῆς ἔχτισε ὀλόκληρο ναό, καὶ βάζει ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς νὰ ψάλλουν ὕμνους καὶ μεγαλυνάρια μέσ' ἀπὸ ἕνα βαθύτατα θεολογικὸ καὶ λογοτεχνικὸ *Θεοτοκάριον!* Ὑστερα, πράγματι, ἀπὸ ἐτῶν ἔρευνες, ὁ ποιητὴς κ. Σηφάκης ἐμάζεψε πεντέμιση χιλιάδες (5.500) ὀνόματα τῆς Θεοτόκου (ἐπωνύμια, ὀνομασίες, ὀνοματεπώνυμα, ἀλληγορικὰ καὶ συμβολικά, παρωνύμια, ἐπίθετα, δογματικὰ ἐπωνύμια, θεϊκὲς προσηγορίες), ἀπὸ Ἁγίους, Προφῆτες, Ἀποστόλους, Διδασκάλους, Πατέρες καὶ Ὑμνωδοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ ἀπὸ λογοτέχνες καὶ συγγραφεῖς, καὶ μᾶς τὰ προσφέρει σ' ἕνα κομψὸ βιβλίδ. Ἡ κατάταξή τους εἶναι ἀλφαβητικὴ, ἀλλὰ στὰ τελειώματα τῶν σελίδων, ὅπου ὑπῆρχαν κενά, ὁ κ. Σηφάκης δημοσιεύει ἐκλεκτὰ πατερικὰ καὶ ὕμνογραφικὰ κείμενα, πὸν ἀναφέρονται στὴν Παναγία. (Σὲ ἄλλη ἐκδοσὴ τοῦ βιβλίου, ἐλπίζω ν' ἀποδιώξει ὁ καλὸς σ. μερικὰ δαιμόνια τυπογραφικά, πὸν ἀλωνίζουν στὶς σελίδες καὶ ἀλλάζουν τὴν ὀρθογραφία κάποιων ἱερῶν ὀνομάτων). Πάντως, ὁ εὐλαβικὸς ἀναγνώστης θὰ ἐκπλαγεῖ μὲ τὸ πλῆθος τῶν Θεοτοκωνυμίων, πὸν ὁ κόπος τοῦ σ. μᾶς παρουσιάζει σ' αὐτὸ τὸ ἔμορφο βιβλίο.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ἱερομονάχου Μαξίμου, 1) Ο ΚΥΡΙΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΟΥΛΟΙ ΤΟΥ, Ἁγιον Ὅρος, 1992, σελ. 168. 2) **Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ,** Ἁγιον Ὅρος 1992, σελ. 200.

Ὁ γνωστὸς καὶ ἀπὸ ἄλλα βιβλία του π. Μάξιμος, πὸν ἀσκεῖται χρόνια τώρα στὸ Ἁγιον Ὅρος μετὰ τὶς σπουδὲς του στὸ ἐξωτερικὸ (Παντοκρατορικὸ Κελλὶ Ἁγίου Νικολάου, παρὰ τὶς Καρυές), μᾶς προσφέρει σήμερα σ' ἐπανεκδοσὴ δυὸ ἀπὸ τὰ πιδ ἐπιτυχημένα βιβλία του: τὸ πρῶτο, ἀφιερωμένο στὸν γλυκύτατό μας Ἰησοῦ καὶ τὸ δεῦτερο στὴν ἀγαπημένη Μητέρα ὅλων τῶν Χριστιανῶν, τὴν Παναγία μας. Ἄντλει ὁ π. Μάξιμος ἀπὸ τὴν πατερικὴ παράδοση καὶ γραμματεία καὶ μᾶς δίνει στὴ γλῶσσα του τὴν κατανυκτικὴ, τὰ θελκτικὰ καὶ ψυχοφελῆ σχετικὰ κείμενα. Ἰδιαίτερα τὸ βιβλίο γιὰ τὴν Παναγία περιέχει κ' ἕνα σωρὸ κείμενα καὶ κατανυκτικὲς ἀφηγήσεις θαυμάτων τῆς Θεοτόκου στὸ ἁγιασμένο Περιβόλι τῆς, δηλ. τὸ Ἁγιον Ὅρος. Σὲ πολλὰ θυμίζει Ἁγιογεϊτικὸ Γεροντικὸ, μὲ θέματα καὶ θαύματα Θεομητορικὰ: «Ἀνατρίχιασε τὸ κορμί μου καὶ φοβήθηκε ἡ ψυχὴ μου. Ἄρχισα νὰ παρακαλῶ τὴν Παναγία: Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία... Τὸ ἔψελνα δυνατὰ καὶ ὅταν τὸ ἄκουσαν —μεγάλῃ ἢ χάρῃ σου Παναγία μου!— ταραχτήκαν ὅλοι κ' ἔγιναν ἄφαντοι. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπὸ τότε ἔχω σὲ μεγάλῃν εὐλάβεια τὴν Παναγία μας καὶ στὴν κάμαρά μου πάντοτε καίει τὸ καντηλάκι τῆς, μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς» (σελ. 170).

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΔΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ,
ΔΙΑΚΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΣΥΝ. ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης κατὰ τὴν Συνεδριαν τῆς 7.12.1988 περὶ γνωστοποιήσεως τῶν ἐκάστοτε τελεσιδίκων, ὀριστικῶν καὶ ἀμετακλήτων ἀποφάσεων τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνακοινοῦμεν κατωτέρω, ὅτι:

1. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 16/1992 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπεκυρώθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασιν, εἰς τὸν **Πρεσβύτερον Ἰωάννην Καρλὴν τοῦ Νικολάου**, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου ἢ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 27/24.2.1992 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου, ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ ποινὴ τῆς μεταθέσεως ἐκ τῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως ἐν Ἱερῷ Ναῷ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἁγιονορίου εἰς τὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν ἐν Ἱερῷ Ναῷ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ταρσῶν.

2. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 17/1992 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασιν, εἰς τὸν **Ἱεροδιάκονον Γρηγόριον Παπαδόπουλον**, κατὰ κόσμον Θεόδωρον τοῦ Ἀλεξίου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου, ἢ ποινὴ τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

3. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1/1993 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασιν, εἰς τὸν **Ἀρχιμ. Νικόδημον Τσαρκινιάν**, κατὰ κόσμον Νικόλαον τοῦ Ἀντωνίου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου, ἢ ποινὴ τῆς ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ ἐκ τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτοῦ Σχήματος, τῆς διαγραφῆς αὐτοῦ ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κλαδορράχης Φλωρίνης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

4. Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/1993 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐπεβλήθη ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασιν, εἰς τὸν **Ἀρχιμ. Πολύκαρπον Βουτσαρᾶν**, κατὰ κόσμον Μιχαὴλ τοῦ Κωνσταντίνου, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητρο-

πόλεως Νικαίας, ή ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος, μετ' άφαιρέσεως του Μοναχικού αυτού Σχήματος, διαγραφής έκ του Μοναχολογίου τής Ίεράς Μονής Άγ. Πατέρων Περάματος τής Ίεράς Μητροπόλεως Νικαίας και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

5. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 3/1993 τελεσιδίκου άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεβλήθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Πρεσβύτερον Έμμανουήλ Μοσχολιδάκην του Γεωργίου**, Κληρικόν τής Ίεράς Μητροπόλεως Νικαίας, ή ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

6. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 5/1993 τελεσιδίκου άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεβλήθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Άρχιμ. Ίερόθεον Φρατζεσκάκην**, κατά κόσμον Ιωάννην του Γεωργίου, Κληρικόν τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, ή ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος μετ' άφαιρέσεως του Μοναχικού αυτού Σχήματος, διαγραφής αυτού έκ του Μοναχολογίου τής Ίεράς Μονής Παναγίας Τουρλιανής Μυκόνου τής Ίεράς Μητροπόλεως Σύρου και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

7. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 7/1993 τελεσιδίκου άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεβλήθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Πρεσβύτερον Νικόλαον Ζορμπάν** του Ιωάννου, Κληρικόν τής Ίεράς Μητροπόλεως Πειραιώς, ή ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

8. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 9/1993 τελεσιδίκου άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεβλήθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Πρεσβύτερον Κωνσταντίνον Ψαρρήν** του Άποστόλου, Κληρικόν τής Ίεράς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων, ή ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
† Ο Μεγάρων και Σαλαμίνας ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
Ό Γραμματεύς
Άρχιμ. Σεραφεΐμ Μεντζελόπουλος

* * *

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ ΔΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ,
ΔΙΑΚΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΣΥΝ. ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Έκ Συνοδικής Άποφάσεως, ληφθείσης κατά την Συνεδριάν τής 7.12.1988 περί γνωστοποιήσεως των έ-

κάστοτε τελεσιδίκων, όριστικών και άμετακλήτων άποφάσεων των Συνοδικών Δικαστηρίων τής Έκκλησίας τής Ελλάδος ανακοινούμεν κατωτέρω, ότι:

1. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 7/1992 τελεσιδίκου άποφάσεως του Δευτεροβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεκυρώθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Άρχιμ. Ίερόθεον Βλασσόπουλον**, κατά κόσμον Χαράλαμπον του Κωνσταντίνου, Κληρικόν τής Ίεράς Μητροπόλεως Τριφυλίας και Όλυμπίας ή δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 8/1992 άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, έπιβληθείσα αυτώ ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος, μετ' άφαιρέσεως του Μοναχικού αυτού Σχήματος και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

2. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 8/1992 τελεσιδίκου άποφάσεως του Δευτεροβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεκυρώθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Άρχιμ. Θεόκλητον Γιαννακόπουλον**, κατά κόσμον Χρήστον του Γεωργίου, Κληρικόν τής Ίεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, ή δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 1/1992 άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, έπιβληθείσα αυτώ ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος, μετ' άφαιρέσεως του Μοναχικού αυτού Σχήματος και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών και

3. Δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 2/1993 τελεσιδίκου άποφάσεως του Δευτεροβαθμίου διά Πρεσβυτέρους, Διακόνους και Μοναχούς Συνοδικού Δικαστηρίου, έπεκυρώθη επί άντικανονικούς παραπτώμασιν, εις τον **Πρεσβύτερον Βασίλειον Μουρταράκον του Σαράντου**, Κληρικόν τής Ίεράς Μητροπόλεως Γυθείου και Οίτύλου, ή δυνάμει τής ύπ' άριθμ. 18/1992 άποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, έπιβληθείσα αυτώ ποινή τής ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΩΣ έκ του Ύψηλου τής Ίερωσύνης Υπουργήματος και τής επαναφοράς αυτού εις την τάξιν των λαϊκών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
† Ο Δημητριάδος και Άλμυρού ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Ό Γραμματεύς
Άρχιμ. Σεραφεΐμ Μεντζελόπουλος

* * *

Ίερά Μητρόπολις Μεγάρων και Σαλαμίνας

Έχοντες ύπ' όψει: 1) τας διατάξεις των άρθρων 38, παράγρ. 2 και 67 του Νόμου 590/1977, 2) τας διατάξεις του άρθρου 2 του ύπ' άριθμ. 1398/1973 Ν.Δ. «περί συστάσεως όργανικών θέσεων Διακόνων κ.λπ.», 3) τας διατάξεις του ύπ' άριθμ. 673/1977 Νόμου «περί άνακατανομής και ρυθμίσεως όργανικών τινων θέσεων Διακόνων», 4) τας διατάξεις των άρθρων 52 και 33 και έξής του ύπ' άριθμ. 2/1969 Κανονισμού τής Ίεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος «περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημεριών», και προκειμένου νά προβώμεν εις την ανακήρυξιν ύποψηφίου, προς πλή-

ρωσιν τῆς ὀργανικῆς θέσεως Διακόνου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἀσπροπύργου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κανονικῶν καὶ νομίμων δικαιολογητικῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μεγάροις τῆ 17 Μαΐου 1993

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνοσ
ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

* * *

Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: τὰς διατάξεις α) τοῦ ἀρθροῦ 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ἱερῷ Ναῷ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σπάρτης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σπάρτῃ τῆ 19η Μαΐου 1993

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

* * *

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προκηρύσσει τὴν πληρῶσιν τῶν κάτωθι θέσεων:

α) Μιᾶς θέσεως Κλάδου ΔΕ Διοικητικοῦ Γραμματέως Ναοδομίας τῆς Ἱεράς Συνόδου.

β) Μιᾶς θέσεως Κλάδου ΠΕ Λογιστῶν - Προγραμματιστῶν καὶ δύο (2) θέσεων ΔΕ Λογιστῶν - Προγραμματιστῶν παρὰ τῆ Οἰκονομικῆ Ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ πληρῶσις τῶν θέσεων γενήσεται δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων πρὸς διακρίβωσιν τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων.

Προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεων μέχρι 22.6.1993 εἰς τὴν Ἀρχιγραμματείαν τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρέχονται καὶ περισσότεραι πληροφορίαι.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 1η Ἰουνίου 1993

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνοσ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου
τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Τὸ ζήτημα τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου.

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Θησαυρὸς σοφίας. Ἐορταστικὴ ἐκδήλωσις πρὸς τιμὴν Σεβ. Μητροπολιτῶν.

Ἐπισκ. Ἀχελῶν Εὐθυμίου, Ἡ χειροτονία τοῦ Ἐπισκόπου Ζήλων κ. Σωτηρίου στὴ Σεοὺλ Κορέας.

Ἄντ. - Αἰμ. Ν. Ταχιάου, Τὰ εἰς βάρος τῶν Ὁρθοδόξων Σέρβων ἐγκλήματα στὴν Κροατία (1941-1945) καὶ ἡ ἀλήθεια.

Ἱεράς Συνόδου, Ἐγκύκλιος 2250 καὶ Ἐγκύκλιον Σημείωμα.

Δημ. Β. Γόνη, Τὸ Πατριαρχικὸ στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Βουλγαρίας.

Ἄρχιμ. Συμεὼν Κούτσα, Ὁ Γαλλίας Μελέπιος (1914-1993), ὁ ἱεράρχης τοῦ καθήκοντος.

Μιὰ ἄλλη ἡμέρα.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά

Βιβλιοκρισία.

Παράρτημα.